Structuurvisie Nuenen c.a.

Wijziging 2020

nuenen

COLOFON

Structuurvisie Nuenen c.a., wijziging 2020

projectgegevens:
BOE01-NUE00005-01H

Datum:
27 november 2009

Deel A: Vastgesteld 5 november 2009

Wijziging 10 februari 2015
Wijziging 26 maart 2020

nuenen

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Hoff van Hollantlaan 7 - 5243 SR Rosmalen
Postbus 435 - 5240 AK Rosmalen
T (073) 523 39 00 - F (073) 523 39 99
E info@croonen.nl - I www.croonenadviseurs.nl

INHOUDSOPGAVE

Deel A: Het Ruimtelijk Casco

1 Inleiding **1**
1.1 Algemeen 1
1.2 Werkwijze en relatie met Wro 1
1.3 Leeswijzer 2

2 Analyse van de bestaande situatie **3**
2.1 Ruimtelijke analyse 3
2.2 Sterkten en zwakten analyse 13

3 Visie op hoofdlijnen **17**
3.1 Zelfbeeld 17
3.2 Ambitie 17

4 Beleidscontext **21**
4.1 Ruimtelijk beleid 21
4.2 Regionale en gemeentelijke planontwikkelingen 21
4.3 Beleidsmatige/projectmatige Swot-analyse 28

5 Het Ruimtelijk Casco **31**

Bijlagen
Bijlage 1: Beleidsscan 43
Bijlage 2: Notitie m.e.r. (Oranjewoud b.v.) 55

Deel B: Projectenplan (separaat)

6. Projecten en plannen

7. Uitvoeringsstrategieën

8. Uitvoering projecten en plannen

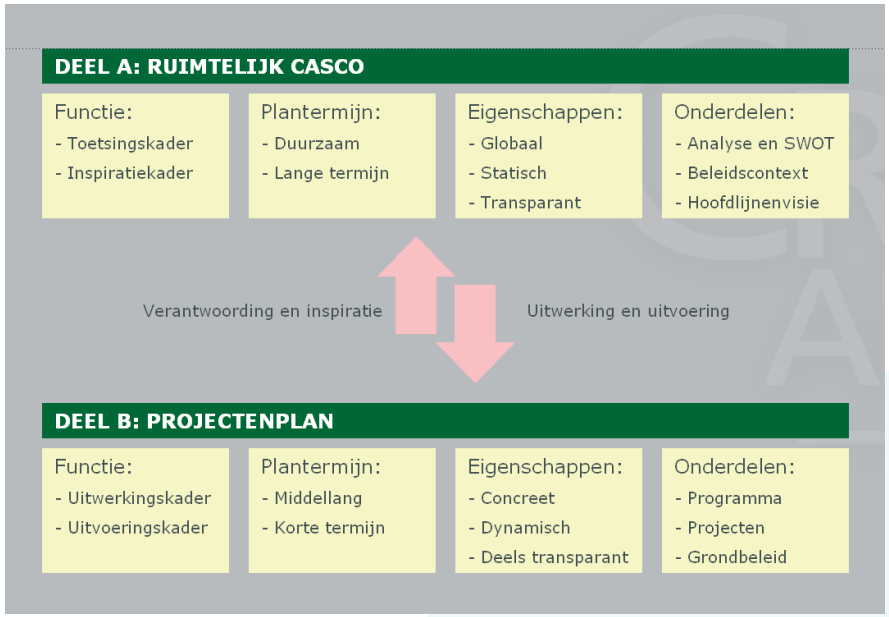
DEEL A: RUIMTELIJK CASCO
Functie:
- Toetsingskader
- Inspiratiekader
Plantermijn:
- Duurzaam
- Lange termijn
Eigenschappen:
- Globaal
- Statisch
- Transparant
Onderdelen:
- Analyse en SWOT
- Beleidscontext
- Hoofdlijnenvisie
Verantwoording en inspiratie
Uitwerking en uitvoering
DEEL B: PROJECTENPLAN
Functie:
- Uitwerkingskader
- Uitvoeringskader
Plantermijn:
- Middellang
- Korte termijn
Eigenschappen:
- Concreet
- Dynamisch
- Deels transparant
Onderdelen:
- Programma
- Projecten
- Grondbeleid

1 INLEIDING

1.1 Algemeen

De gemeente Nuenen is een bruisende gemeente, waar burgers, bedrijven en maatschappelijke instellingen veel initiatieven ontplooien. Om nieuwe ontwikkelingen in goede banen te leiden, werkt de gemeente Nuenen aan een groot aantal belangrijke ruimtelijke plannen met grote gevolgen voor de ruimtelijk-functionele structuur van de gemeente. Samenhangend met deze plannen heeft de gemeente een aantal beleidsstukken opgesteld, zoals de integrale Toekomstvisie uit 2006 en thematische en gebiedsgerichte beleidsstukken, zoals het Verkeersstructuurplan (VSP). Het VSP gaat in op de 'doorstroomfunctie' van Nuenen voor verkeer van en naar Eindhoven en op mogelijke gevolgen van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling op de mobiliteit.

Om te voorkomen dat binnen de hoeveelheid aan plannen en beleid de samenhang verloren raakt, heeft de gemeente besloten het geheel samen te brengen in één kaderstellend beleidsdocument, de Structuurvisie voor Nuenen. Het Centrumplan krijgt een integrale plek in de Structuurvisie.

Met het vastleggen van een gemeentedekkend Structuurvisiebeleid voldoet de gemeente aan de verplichting van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) een dergelijk document op te stellen. De Wro trad op 1 juli 2008 in werking en dicht het instrument Structuurvisie een belangrijke rol toe. Het document legt de uitgangspunten van de verschillende bestaande beleidsdocumenten op gemeenteniveau vast en vervult een rol als beleidskader voor ruimtelijke beslissingen en gemeentelijke regie bij de uitvoering hiervan.

1.2 Werkwijze en relatie met Wro

In de Structuurvisie Nuenen formuleert de gemeente haar ruimtelijke beleidsdoelen en geeft zij inzicht in de wijze waarop zij deze doelen tot uitvoering wil brengen. De gemeentelijke Structuurvisie vervult daarmee verschillende functies:

- Integrale visievorming voor de lange termijn
- Bijeenbrengen en afwegen van belangen (inhoudelijk en procesmatig)
- Toetsings- en -inspiratiekader voor ruimtelijke beslissingen:
  - 'bottom up' voor regionale en provinciale planvorming
  - 'top down' voor ruimtelijke initiatieven
- Basis voor uitwerking:
  - in sectoraal beleid
  - juridisch-planologische kaders (zoals bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen)
- Basis voor uitvoering:
  - stellen locatie-eisen
  - verhalen bovenplanse kosten
  - vestigen voorkeursrecht

Om bovenstaande functies te kunnen vervullen en tevens te voldoen aan de eisen die de Wro aan de Structuurvisie stelt, is het product in twee delen opgesteld: deel A Ruimtelijk Casco en deel B Projectenplan.

Deel A verschilt wat betreft globaliteit, flexibiliteit en planperiode sterk van deel B. De wet verwacht dit ook.

Deel A: Ruimtelijk Casco
In deel A wordt vanuit een bondige analyse een visie geformuleerd op het plangebied. Deze visie formuleert de ontwikkelingskoers en droombeeld voor de lange termijn en biedt het casco voor concrete projecten en plannen. Het is een toetsingskader, maar tegelijkertijd ook een inspiratiekader voor ruimtelijke ontwikkeling.

Deel B: Projectenplan
In deel B worden de ruimtelijke projecten en plannen voor de korte en middellange termijn benoemd en staat beschreven met welke instrumenten de uitvoering gestalte krijgt. Daarmee geeft de gemeente aan hoe zijn haar beleid tot uitvoering wil brengen.

Het projectplan zal periodiek worden geactualiseerd en geeft daarmee steeds voor een bepaalde periode weer op welke wijze het droombeeld uit deel A tot uitvoering wordt gebracht. Deze actualisatie is ook nodig om kostenverhaal van bovenplanse kosten zeker te stellen en locatie-eisen te kunnen stellen.

1.3 Structuurvisie en m.e.r.

Voor de vaststellingsprocedure van de Structuurvisie is het van belang te weten of er in het kader van de Structuurvisie rekening gehouden moet worden met verplichtingen ten aanzien van een mogelijke m.e.r.. Als gevolg hiervan moet onderzocht worden of (nieuwe) projecten uit de Structuurvisie kunnen leiden tot significant negatieve effecten op de Natura-2000-gebieden en/of de Structuurvisie kaderstellend is voor mogelijk MER(beoordelings)plichtige activiteiten. Zo ja, dan moet een passende beoordeling worden, uitgevoerd in het kader van de Structuurvisie en is de Structuurvisie plan-MER-plichtig. Aan Oranjewoud b.v. is opdracht verleend om te onderzoeken of de Structuurvisie plan-MER-plichtig is. Oranjewoud heeft hiervoor advies uitgebracht.

Er van uitgaande dat de Structuurvisie geen nieuwe grootschalige projecten mogelijk maakt waarvoor niet al eerder een m.e.r. is doorlopen, kan (ook) gemotiveerd worden dat de Structuurvisie niet kaderstellend is voor(nieuwe) m.e.r.-plichtige activiteiten/m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten. Verder wordt geconcludeerd dat de Structuurvisie niet kaderstellend is voor activiteiten met mogelijk negatieve effecten op Natura-2000-gebieden, of dat deze activiteiten al eerder voldoende onderzocht zijn.

De gemeente volgt dit advies. Voor nadere informatie over de bevindingen en conclusie wordt verwezen naar het advies van Oranjewoud (zie bijlagen).

1.4 Proces van de Structuurvisie

In het proces om te komen tot een breed gedragen gemeentelijke Structuurvisie is sterke nadruk gelegd op overleg en inspraak over deel A Ruimtelijk Casco. De reden hiervoor is dat dit deel van de Structuurvisie hét ruimtelijk beleid van de gemeente formuleert. Deel B Projectenplan volgt rechtstreeks uit deel A en kent een meer technisch karakter. Deel B leent zich derhalve minder goed voor brede interactie.

Op 11 december 2008 heeft de raad besloten het ontwerp van deel A Ruimtelijk Casco, na verwerking van het register van voorgenomen aanpassingen, vast te stellen en ter inzage te leggen overeenkomstig artikel 3:11 Algemene wet bestuursrecht. Ter uitvoering van dit besluit heeft het college de voorgenomen aanpassingen doorgevoerd (besluit 20 januari 2009) en de inspraakprocedure opgestart.

In het kader van de inspraakprocedure heeft het Ruimtelijk Casco van 30 januari 2009 tot 13 maart 2009 ter inzage gelegen en is het document gepubliceerd op de gemeentelijke website. Ter toelichting van het plan zijn drie informatieavonden georganiseerd:

- op 17 februari 2009 voor de dorpsraden Gerwen en Nederwetten.
- een openbare informatieavond in sociaal-cultureel centrum Het Klooster op 2 maart 2009 (ongeveer 200 aanwezigen).
- op 10 maart 2009 voor de wijkraad Eeneind en diverse bewonersverenigingen/contactpersonen uit de wijk Nuenen-Zuid.

De inspraakprocedure heeft geresulteerd in 34 zienswijzen van particulieren, instellingen en overheden. Al deze insprekers zijn in de gelegenheid gesteld de zienswijzen mondeling toe te lichten in een gesprek. Van deze gelegenheid hebben 19 mensen gebruik gemaakt.

1.5 Leeswijzer

De aangegeven opzet in twee delen komt tot uiting in de opbouw van dit rapport. Deel A bestaat uit 5 hoofdstukken. Hoofdstuk 2 beslaat de ruimtelijke analyse van de gemeente. Hierbij komt de ruimtelijke structuur van de gemeente en de kernen aan bod, alsmede de historische ontwikkelingen en de intrinsieke kwaliteiten en manco's. Hoofdstuk 3 verwoordt en verbeeldt in hoofdlijnen het zelfbeeld en de ontwikkelingsambitie van de gemeente. Het volgende hoofdstuk 4 beschrijft de beleidscontext. Ruimtelijk relevant provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid komt hierbij aan de orde. Hetzelfde hoofdstuk geeft inzicht in de grootschalige planontwikkelingen. Het hoofdstuk eindigt met een kort overzicht van de kansen en bedreigingen die voortkomen uit de planontwikkelingen. Het beleidsdocument sluit af met een geïntegreerd beeld van de bestaande ruimtelijke structuur en de voornaamste beleidsregels voor de toekomst. Hoofdstuk 5 vormt hiermee het uiteindelijk inspiratie- en afwegingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij het vooral draait om het geven van richting. Deel B is neergelegd in een separaat document dat uit drie hoofdstukken bestaat.

2 ANALYSE VAN DE BESTAANDE SITUATIE

Aan de hand van de beschrijving van landschapstypen, een historische schets en de huidige structuur van de afzonderlijke kernen, belicht dit hoofdstuk de bestaande ruimtelijke structuur van Nuenen c.a..

2.1 Ruimtelijke analyse

2.1.1 Landschapsstructuur

De gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten is geheel gesitueerd in de zogenaamde Centrale Slenk. De slenk is lager gelegen dan de ten noordoosten en zuidwesten daarvan gelegen gebieden. Karakteristiek voor deze Slenk zijn de zuidoost-noordwest lopende dekzandgordels. De daartussen gelegen laagten zijn grotendeels opgevuld met beekafzettingen van de Dommel en haar zijbeken. Het Dommeldal strekt zich uit van Geldrop tot Son en wordt visueel gekenmerkt door dalen, stroomruggen en komgronden. De stroomruggen en/of rivierduinen en essen geven het landschap een zwak golvend karakter. Het zuiden en oosten van de gemeente – Collse en Papenvoortsche Heide – bestaan uit hoger gelegen dekzandruggen en zijn reliëfrijker dan de rest van de gemeente. Ter weerszijden van de Hooidonkse Beek – ten noorden van Nuenen – bevindt zich een uitgestrekte, laaggelegen beekoverstromingsvlakte.

Uitgestrekte, laaggelegen beekoverstromingsvlakte

Binnen de gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten kan een viertal landschapstypes worden onderscheiden aan de hand van oorspronkelijke structuurdragers van het historisch gegroeide landschap:

- beekdallandschap;
- broekontginningslandschap;
- kampen- en hoevenlandschap;
- heideontginningslandschap.

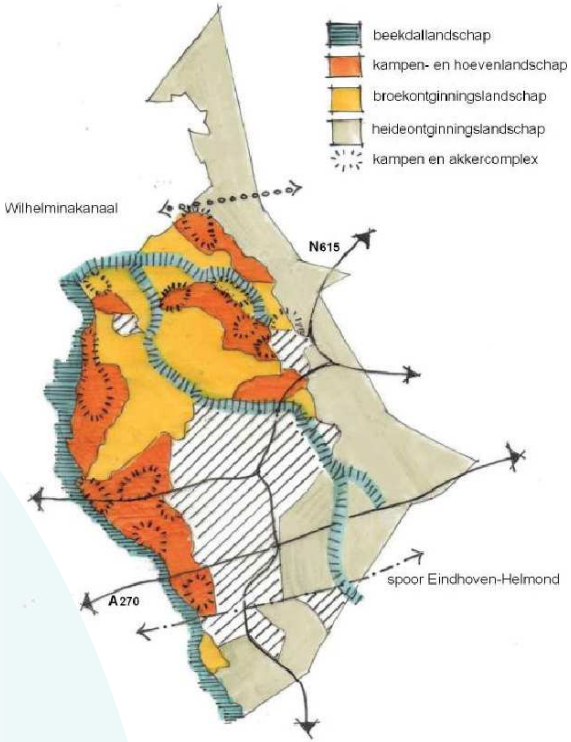

Landschapstypologiën

Luchtfoto gemeente

Beekdallandschap

Broekontginningslandschap

Kampen of hoevenlandschap

Beekdallandschap
Het Dommeldal is een smalle strook met afwisselend verschillende houtopstanden en natte weiden. Dit resulteert in een hoge variatie in kleine open ruimtes en dichte bosschages. Deze aaneenschakeling die zich als een lint door het landschap slingert, wordt plaatselijk door infrastructuur doorsneden. Het beekdal wordt door een steilrand begrensd. De Hooidonkse Beek en Beek door ‘t Spekt zijn nauwelijks herkenbaar. Deze zijn genivelleerd tot brede sloten met een minimaal profiel. Beekbeplanting ontbreekt veelal.

Broekontginningslandschap
Het broekgebied in de beekoverstromingsvlakte is door verspreid gelegen bossen en perceelsrandbeplanting vrij kleinschalig. Kenmerkend voor de beplanting is de snelle groei en de regelmatige kap en herplant van de rationeel aangeplante populierenbossen, waardoor een hoge dynamiek in het ruimtelijke beeld ontstaat.

Kampen- of hoevenlandschap
Dit landschap is ontstaan op de hogere gronden – stroomruggen en rivierduinen – nabij het beekdal van de Dommel. Kenmerkend voor dit landschap is de relatieve openheid en het intensieve agrarische gebruik in de vorm van akkerbouw. Bebouwing is in kransen geconcentreerd rond oude rijke bouwlanden, wegen zijn grotendeels voorzien van beplanting. Rond de kern Nuenen liggen nog enkele bolle akkers, herkenbaar aan hun vorm en openheid. Beplanting bestaat vooral uit (laan)bomen afgestemd op drogere zandgronden.

Door het ontstaan van kampen (éénmans-esjes) heeft zich deels een typerend kleinschalig landschap gevormd. Akkers, weiden, geriefbosjes en veekeringen zijn bepalend voor de kleinschalige structuur. In tegenstelling tot de kransvormige groepering van bebouwing rond de escomplexen is hier juist sprake van over het gebied verspreide bebouwing.

Heideontginningslandschap

Heideontginningslandschap
De voormalige heideontginningsgebieden op de dekzandruggen zijn omgezet in grootschalige rationeel ingerichte open landbouwgebieden met naaldbossen. Verspreid in het gebied liggen vrijstaande boerderijen. De gelijkjarige naaldbossen hebben weinig ondergroei en staan als massieve blokken in het open gebied. Ook deze hebben een strakke begrenzing binnen de rationele kavelstructuur.
Het ruimtelijk beeld rond Gulbergen en Eeneind wordt bepaald door semi-urbane functies en ruimteclaims met veelal een bovenregionale functie, zoals de groene recreatiegebieden Enode en Gulbergen en grote infrastructuurlijnen. Er is zowel grondgebonden als niet-grondgebonden agrarische bedrijvigheid.
In de huidige situatie zijn de landschappen onderling ruimtelijk niet altijd even duidelijk te onderscheiden. Met name de grootschalige landschappelijke ingrepen -zoals bijvoorbeeld groeiende stedelijke ruimteclaims- en ruilverkaveling gedurende de twintigste eeuw hebben geleid tot een vervlakking van de te onderscheiden landschapstypen.

Veldlint Rullen

Hooidonkse Beek in ‘groene’ setting

Soeterbeekseweg

2.1.2 Historisch ontwikkelingspatroon
Door de ontwikkeling van verschillende delen van het landschap op basis van de (a)biotische kenmerken en menselijke ingrepen zijn de eerder beschreven landschapstypen ontstaan. Hierin zijn verschillende cultuurhistorische kenmerken terug te vinden die gekoppeld zijn aan het gebruik van het landschap en de tijd waarin een bepaald gebied in gebruik is genomen.

Kenmerkend voor met name het kampen- en hoevenlandschap zijn de zogenaamde ‘plaatsen’, een driehoekige vaak beplante ruimte op een kruising van een drietal wegen. Ze vormen de oorsprong van de verschillende buurtschappen. In de gemeente zijn deze terug te vinden bij Laar, Rullen en Wettenseind. En de kenmerkende ‘veldlinten’ op de stroomruggen, zoals de Soeterbeekseweg en Boord.

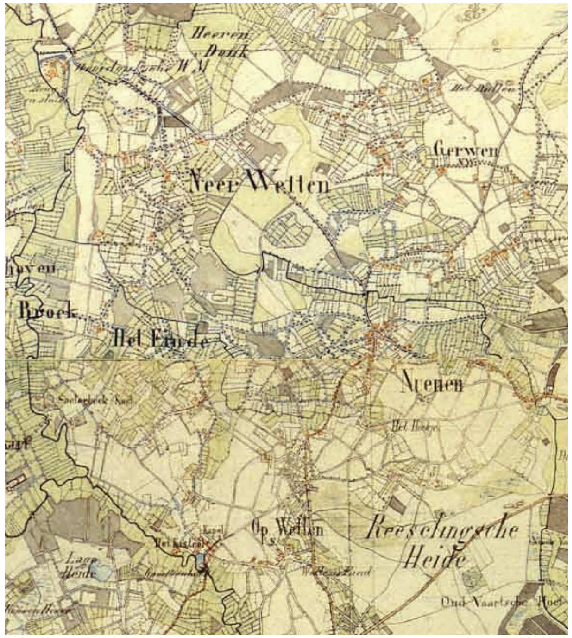

Historische kaart

De oude toren bij Kerkhoef

Historische kaart Nuenen

De gemeente Nuenen is grotendeels gelegen in het Belvedèregebied 'Het Dommeldal', dat de oostoever van de Dommel beslaat. De (cultuur)historische nederzettingen zijn hoofdzakelijk gelegen in de zone van rivierduinen en stroomruggen. In het gebied komen op verschillende plaatsen meer specifieke cultuurhistorische elementen voor die kenmerkend zijn voor een bepaalde plek in het gebied. Het betreft met name bijzondere gebouwen zoals waterradmolens, kasteel Soeterbeek, de molen de Roosdonck, de toren bij Kerkhoef en enkele kapelletjes en wegkruizen. De cultuurhistorisch waardevolle bebouwing wordt onderscheiden in beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten.

De Roosdonckmolen wordt beschermd middels een molenbiotoop - de molen in zijn landschappelijke context. De oude toren bij Kerkhoef heeft haar traditionele situering ten opzichte van het omringende landschap behouden, waardoor een waardevolle, beschermde zichtrelatie is ontstaan.

In het buitengebied zijn verschillende archeologische vondsten gedaan, die wijzen op menselijke activiteiten in vroegere tijden. De Rijksdienst voor oudheidkundig bodem onderzoek (ROB) heeft een aantal oude bewoningssporen in kaart gebracht. Het gaat hierbij om de volgende elementen:

- Sporen van bewoning uit Mesolitische tijd - vuursteenvindplaats, IJzertijd, Romeinse tijd en Late Middeleeuwen.
- Toren de Kerkhoef uit de Late Middeleeuwen, ca 1400 na Chr.
- Relatief hoog gelegen zandkop langs de Dommel met sporen uit het Mesoliticum en sporen van bewoning uit de IJzertijd en de Late Middeleeuwen zijn gevonden.
- Waterradmolen Hooidonk, ca. 850 na Chr.
- Waterradmolen Opwetten, ca. 1100 na Chr.

2.1.3 Oude en nieuwe lijnen

Het naoorlogse systeem van snelwegen (A270) doorsnijdt van oost naar west de gemeente. Het oorspronkelijke wegennet wordt daardoor opgeknipt in stukjes. De dorpskernen en de veldlinten zijn onlosmakelijk met dat oude wegenpatroon verbonden. Om die bebouwingspatronen goed te verstaan, is het belangrijk die patronen te blijven onderscheiden. Een oude lijn - het Wilhelminakanaal, die in het noorden het landschap doorsnijdt - heeft zijn functie deels behouden. Echter in tegenstelling tot veel andere gemeenten heeft de gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten geen nederzetting of bedrijfsactiviteiten aan het kanaal gesitueerd. De verbinding van de kernen of het landschap met deze waterroute is derhalve zeer gering.

Kaart oude en nieuwe lijnen. Renvooi:
gearceerd gebied = kernen in de gemeente;
zwarte lijnen = oude routes;
blauwe lijnen = water routes;
rode lijnen = nieuwe routes;
streepjeslijn = gemeentegrens.

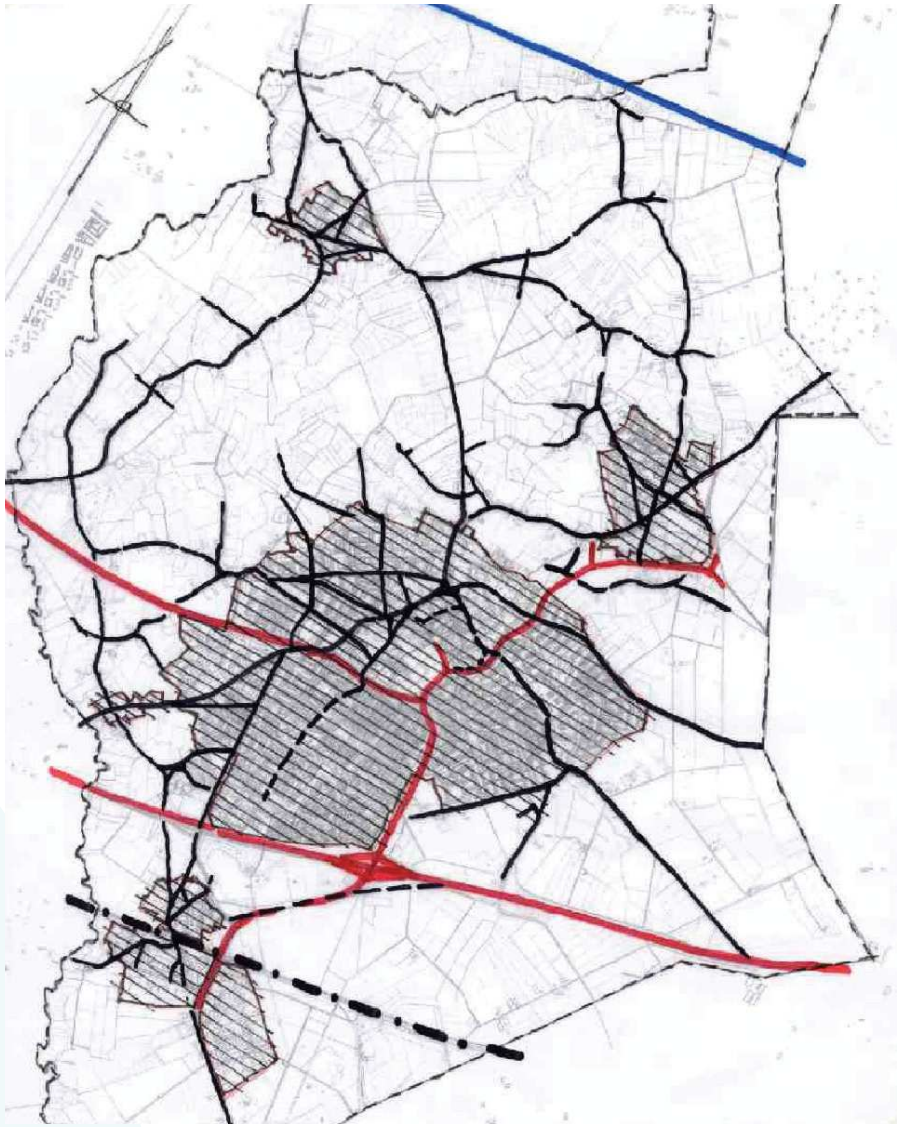

Oude en nieuwe lijnen

A270

Smits van Oyenlaan

Wilhelminakanaal

Ruimtelijke opzet Nuenen (*Bron: groenstructuurplan*)

2.1.4 De kernen

Nuenen

Nuenen is de grootste kern van de gemeente Nuenen. Onder invloed van de stedelijke concentraties Eindhoven en Helmond is de kern de afgelopen decennia stapsgewijs gegroeid. In eerste instantie werd Nuenen uitgebreid in westelijke richting in het kleinschalige dal van de Kleine Dommel. Later werd ook aan de zuidzijde richting Eeneind en de oostzijde richting de aldaar gelegen bosgebieden uitgebreid. Deze uitbreidingen vonden plaats rond het centrum van de kern, dat ondanks de groei haar historische karakter heeft behouden. Naast de historische bebouwing spelen diverse groenelementen (het Park Houtrijk, het Park in het centrum, Gerechtslinde, de algemene begraafplaats en het Reformatorisch kerkje) hier een nadrukkelijke rol in.

Nuenen is ontstaan rond de oude brinken van de buurtschappen Berg en Heieind. De bebouwing rond deze brinken ademt het historische karakter van deze locaties nog steeds uit.

De modernere winkelpanden treffen we aan in de Vincent van Goghstraat en de Parkstraat. Ook andere voorzieningen als scholen, het zwembad, de bibliotheek en het sportpark de Luistruik zijn in het centrum gelegen.

De oude uitwaaierende ontsluitingsstructuren vanaf de brinken zijn in de huidige dorpsstructuur door de aanwezigheid van oude bebouwing en laanbeplanting nog goed herkenbaar. Deze structuren staan grotendeels los van de huidige hoofdontsluiting die bestaat uit de Europalaan.

De uitstraling van de dorpsranden is divers. De bebouwing is door historische paden en bosjes met het kleinschalige esdorpenlandschap verweven. De overgangen aan de oostzijde zijn harder. Ook deze randen hebben door de aanwezigheid van landerijen, bosgebieden en singel- en laanbeplantingen een aantrekkelijke groene uitstraling. Deze uitstraling wordt versterkt door realisatie van Bosplan Vaarle.

Het bedrijventerrein Berkenbos en de Pinckart ligt hoofdzakelijk ten westen van de Opwettenseweg en is geleidelijk gegroeid richting Eindhoven. Een aantal bedrijven is ten oosten van of aan de hoofddrager van het gebied – de Opwettenseweg – gelegen. De afwisseling tussen woon- en bedrijfsbebouwing geeft het gebied aan de oostzijde een aangenaam karakter. Het gedeelte ten oosten van de Opwettenseweg heeft een meer open karakter door de ruimere maatvoering van bebouwing, kavel en openbare ruimte. Enige beslotenheid wordt echter gecreëerd door een hoge dichtheid kleine en middelgrote bedrijvigheid.

Gerwen

Gerwen is een klein dorp dat door de jaren heen zijn eigen dorpse uitstraling heeft behouden. Het is gelegen op de overgang van het kleinschalige Dommeldal naar het grootschalige kampenlandschap. De kern is een typisch esdorp, herkenbaar aan het uitwaaierende wegenpatroon. Deze wegen komen samen rond de centraal gelegen brink, De Heuvel.

Centrum Nuenen

Centrum Nuenen

Gemeentehuis

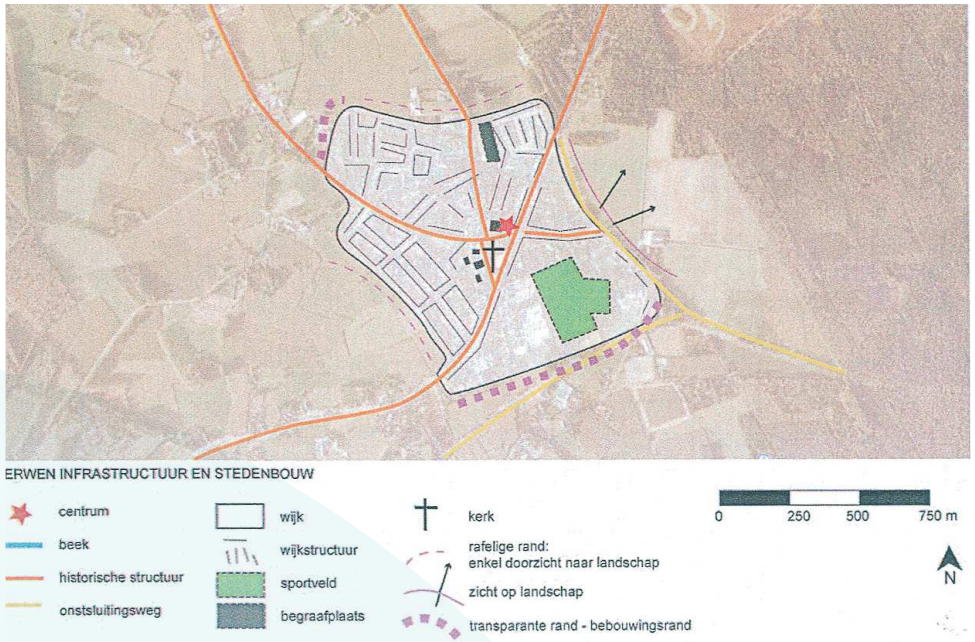

Ruimtelijke opzet Gerwen (*Bron: groenstructuurplan*)

Rond deze brink is de kern Gerwen in de loop der jaren uitgegroeid tot zijn huidige omvang.
De wegen met een historisch karakter verbinden het dorp met de omliggende kernen. Daarnaast waaieren de wegen uit in het kleinschalige buitengebied, waardoor Rullen, Laar en Hool zijn verbonden met de kern.
De Heuvel vormt te midden van de uitwaaierende wegen het hart van Gerwen. Aan het centrale plein zijn onder andere een tweetal kerken en de basisschool gelegen.

De randen van de diverse wijken zijn groen ingericht. Dit is geleidelijk ontstaan. Rond de oorspronkelijke agrarische bebouwing, die met de rug naar het landschap stond, werden boomgaarden en singels aangeplant. De kleinschalige uitbreidingen zijn later met groen omgeven. Door deze beplanting wordt vanuit het landschap het zicht op de kern onttrokken. De diverse entrees zijn groen ingericht, waardoor pas op het laatste moment de kern herkenbaar is.

Impressie Gerwen

Impressie Gerwen

Impressie Gerwen

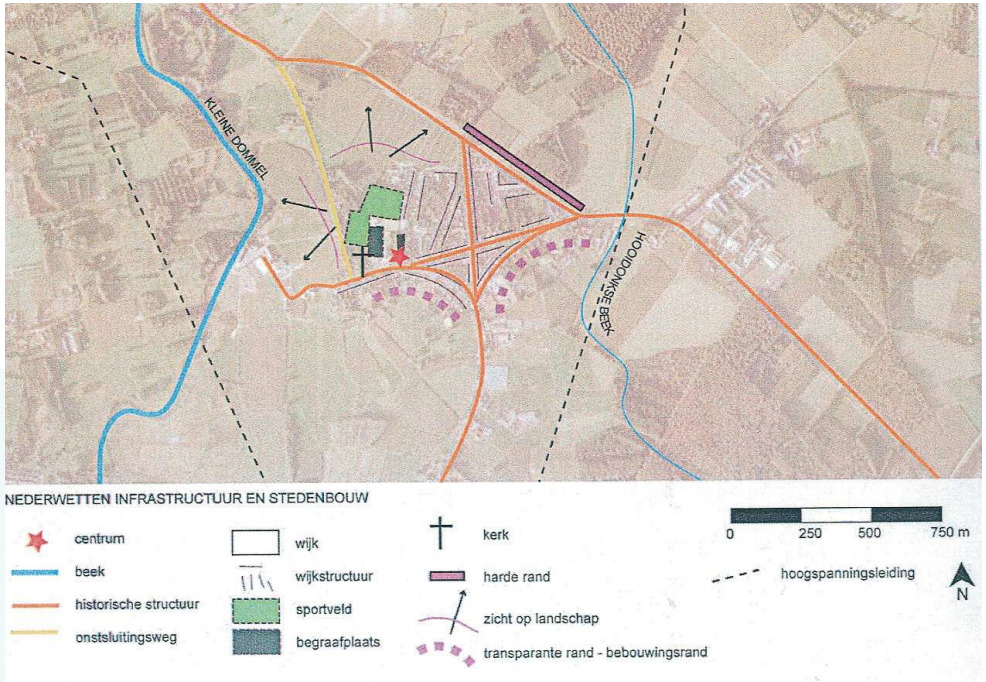

Ruimtelijke opzet Nederwetten (*Bron: groenstructuurplan*)

Rond het centrum zijn diverse, kleinschalige uitbreidingen gerealiseerd die gekoppeld zijn aan de historische ontsluitingswegen. Deze wijken hebben een verschillende stedenbouwkundige karakteristiek en hieraan gerelateerde groenstructuur.

Nederwetten

Met bijna 800 inwoners is Nederwetten de kleinste kern van de gemeente Nuenen. Nederwetten ligt midden in het Dommeldal, waarbij de oorspronkelijke ontstaanslocatie Kerkhoef direct aan de Dommel grenst. Rondom enkele boerderijen tussen de Dommel en de Hooidonksebeek is later de kern Nederwetten ontstaan. Kenmerkend voor het buitengebied van Nederwetten zijn de kleinschalige akkervelden, losse bosjes, slingerende wegen en de relatief natte gronden. Aan de noordzijde van de kern ligt een herkenbare, open bolle akker. De agrarische bebouwing is in de loop der jaren aangevuld met enkele woonstraten, waarbij het kleinschalige karakter van de kern is behouden.

Impressie Nederwetten

Impressie Nederwetten

Impressie Nederwetten

Impressie Nerderwetten

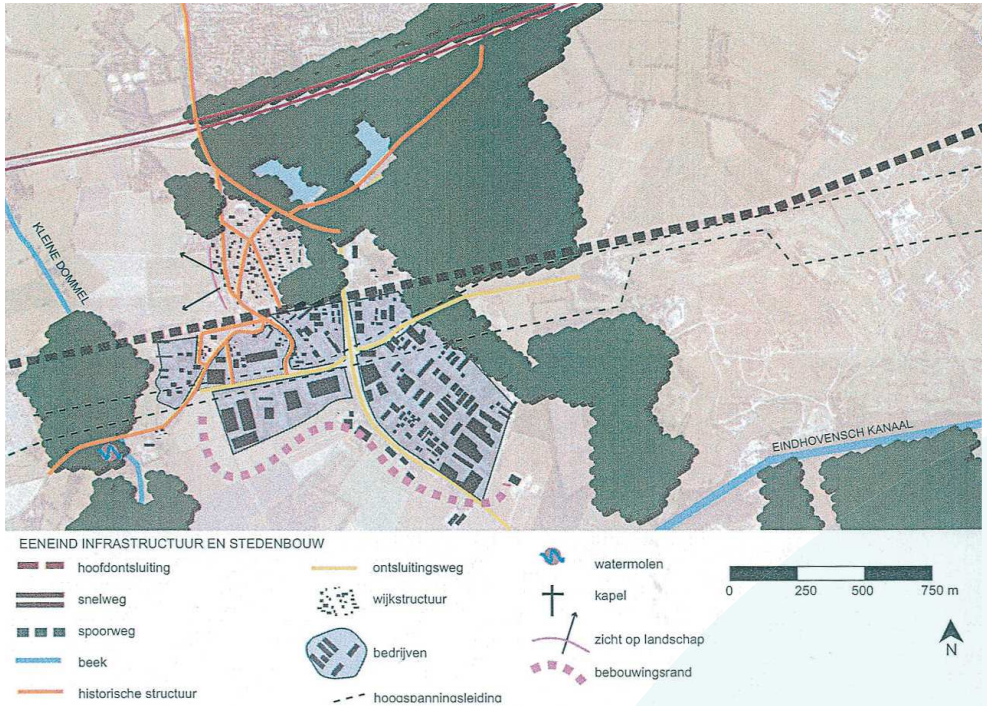

Ruimtelijke opzet Eeneind voor de uitbreiding met Eeneind-Zuid (*Bron: groenstructuurplan*)

De aan de komgrens gelegen weg Eikelkampen ontsluit Nederwetten richting Nuenen en Son en Breugel. Daarnaast is de slingerende Soeterbeekseweg, die parallel aan de Kleine Dommel ligt, een belangrijke ontsluitingsweg van het buitengebied met haar verspreid gelegen boerderijen. De oude wegen in de kern hebben door de brede bermen van gras of zand en de aanwezige volwassen laanbeplanting een voor Nederwetten karakteristieke uitstraling.

De noordelijke dorpsrand heeft door de aanwezigheid van de bolle akker een open uitstraling met zicht op de kleinschalige bosjes in het beekdal. De overige overgangen met het landschap worden gevormd door een grondwal aan de oostzijde, een gesloten bebouwingsrand met enkele doorzichten aan de zuidzijde en het sportpark aan de westzijde. De kern heeft door deze dorpsranden een grotendeels besloten karakter met achterkanten gekeerd naar het landschap.

Eeneind

Het buurtschap Eeneind is gelegen ten zuiden van de snelweg A270 en wordt doorsneden door de spoorlijn Eindhoven-Venlo. Deze spoorlijn speelde een belangrijke rol bij het ontstaan van Eeneind. Bij het reeds afgebroken stationnetje ontstond rond 1900 namelijk een stationsnederzetting met woningen en fabriekjes. Deze bebouwing was destijds op ruime afstand van Nuenen gelegen. Tegenwoordig is de scheiding door

de A270 nog dusdanig hard, dat Eeneind nog steeds een eigen onderdeel vormt in de structuur van Nuenen. Het spoor bepaalt sterk de structuur van de woonbebouwing in Eeneind, doordat het deze in tweeën snijdt. De oude spoorbebouwing en het groen ten zuiden van het spoor hebben een sterk historisch karakter. Direct achter het profiel spoor, kasseienweg, historische bebouwing is de moderne industriebebouwing gelegen, wat een harde overgang tot gevolg heeft. Ten noorden van het spoor liggen diverse woonstraten.

De dorpsrand van Eeneind bestaat uit drie verschillende onderdelen. Aan de noord-oostzijde ligt het grootschalige groen rond de plas Enode en de Geldropseweg. Ook het dal van de Kleine Dommel en het bedrijventerrein (met rug naar Dommeldal en Collse Heide gericht op ontsluitingsweg Collse Hoefdijk) geeft Eeneind enkele karakteristieke randen die direct tegen de bebouwing gelegen zijn. Het bedrijventerrein heeft hierbij een heel andere maat en schaal dan de bebouwing van Eeneind en het hieraan grenzende beekdal. De overgang van bedrijventerrein naar een kleinschalig beekdallandschap rond de Kleine Dommel is derhalve groot. Deze overgang wordt versterkt door de aanwezigheid van de hoogspanningsleiding die in het gebied staat.
Met de thans gerealiseerde uitbreiding met Eeneind-Zuid en de toekomstige uitbreiding met Eeneind-West, wordt de dorpsrand opgeschoven.

2.2 Sterkten en zwakten analyse

2.2.1 Sterkten

- In regionaal verband heeft Nuenen een sterke eigen identiteit als groene woongemeente met diverse recreatiemogelijkheden.
- De bijzondere positie van de gemeente op het assenkruis van structuurlijnen: de oost-west gerichte infrastructuur, (kanaal, spoor en snelweg) en de noord-zuid gerichte landschapsstructuur (beekdal van de Dommel, bos, bebouwde zone).
- De kernen liggen gescheiden van elkaar wat zorgt voor een heldere ruimtelijke structuur en een eigenheid van de kernen.
- De woonkwaliteit wordt bepaald door laagbouw, een ruime opzet van de directe woonomgeving en het centrum van Nuenen, een goed voorzieningenniveau en het landschappelijke decor. De ruime opzet laat voldoende ruimte voor openbaar groen binnen de bebouwde kom.
- In Nuenen zijn de maatschappelijke voorzieningen en de sociale cohesie tussen de inwoners bovengemiddeld. Door de nabijheid van Eindhoven zijn grotere (niet-dorpse) voorzieningen binnen handbereik.
- Centrale ligging in stedelijk gebied Brainport maakt Nuenen tot een goede vestigingsplaats voor forenzen.
- Aanwezige natuur- en landschapswaarden kenmerken zich door variatie (natte en droge natuur, kleinschaligheid) en bijzonderheid (zeldzame soorten, cultuurhistorische relicten en patronen).
- De ruimtelijke hoofdstructuur op gemeentelijk niveau toont een duidelijke geleding van landelijk gebied (groen) en bebouwd gebied (rood), waarbij water (blauw) een intermediaire factor is. De groenblauwe buffer van het Dommeldal en de bosrand aan de oostzijde (EHS) beschermt de gemeente Nuenen tegen het samenklonteren met buurgemeenten.
- De gemeente Nuenen biedt een goed vestigingsklimaat aan lokale en startende bedrijven en vervult een kraamkamerfunctie. De ligging in de 'Brainport'-regio zorgt voor een sterk innovatief karakter van de aanwezige bedrijvigheid.

Impressie Eeneind

Impressie Eeneind

Kleine Dommel

Impressie Eeneind

Dorpslint Eeneind

2.2.2 Zwakten

- De verkeersafwikkeling richting Eindhoven verloopt onvoldoende vanwege het beperkt aantal overkluizingen van de Dommel. Dit leidt mede tot sluipverkeer over lokale wegen.
- Het openbaarvervoersysteem is niet optimaal, waardoor dit in onvoldoende mate een alternatief is voor de auto.
- De verbinding/relatie met de gemeenten Son en Breugel, Sint-Oedenrode en Geldrop is minder goed vormgegeven dan de verbinding/relatie met de gemeenten Eindhoven en Helmond.
- Het centrum van Nuenen kent een beperkte aantrekkingskracht voor funshoppers. Er is weinig assortiment voor deze doelgroep en bovendien ontbreekt het aan een goed winkelcircuit.
- De spreiding van het winkelaanbod in het centrum van Nuenen leidt tot relatief veel verkeersbewegingen en parkeeroverlast.
- De A270 zorgt voor barrièrewerking voor natuur, landschap en recreatie. Als gevolg daarvan ligt Eeneind wat ‘verwijderd’ van Nuenen.
- De gevoelsafstand tot de groengebieden van uit de kernen is groot door de beperkte toegankelijkheid van de groengebieden en de barrièrewerking van de A270 bij Nuenen.

Legenda

Ruimtelijke structuur anno 2008

- Gemeentegrens
- Bebouwde kom
- Bebouwingslinten
- Bedrijventerrein
- Centrumgebied
- Bolle akkers
- Half open landschap
- Open landschap
- Beekdal
- Bos
- Recreatief gebied
- Water(loop)
- Snelweg
- Hoofdontsluitingsweg
- Spoorweg
- Beeldbepalende cultuurhistorische elementen

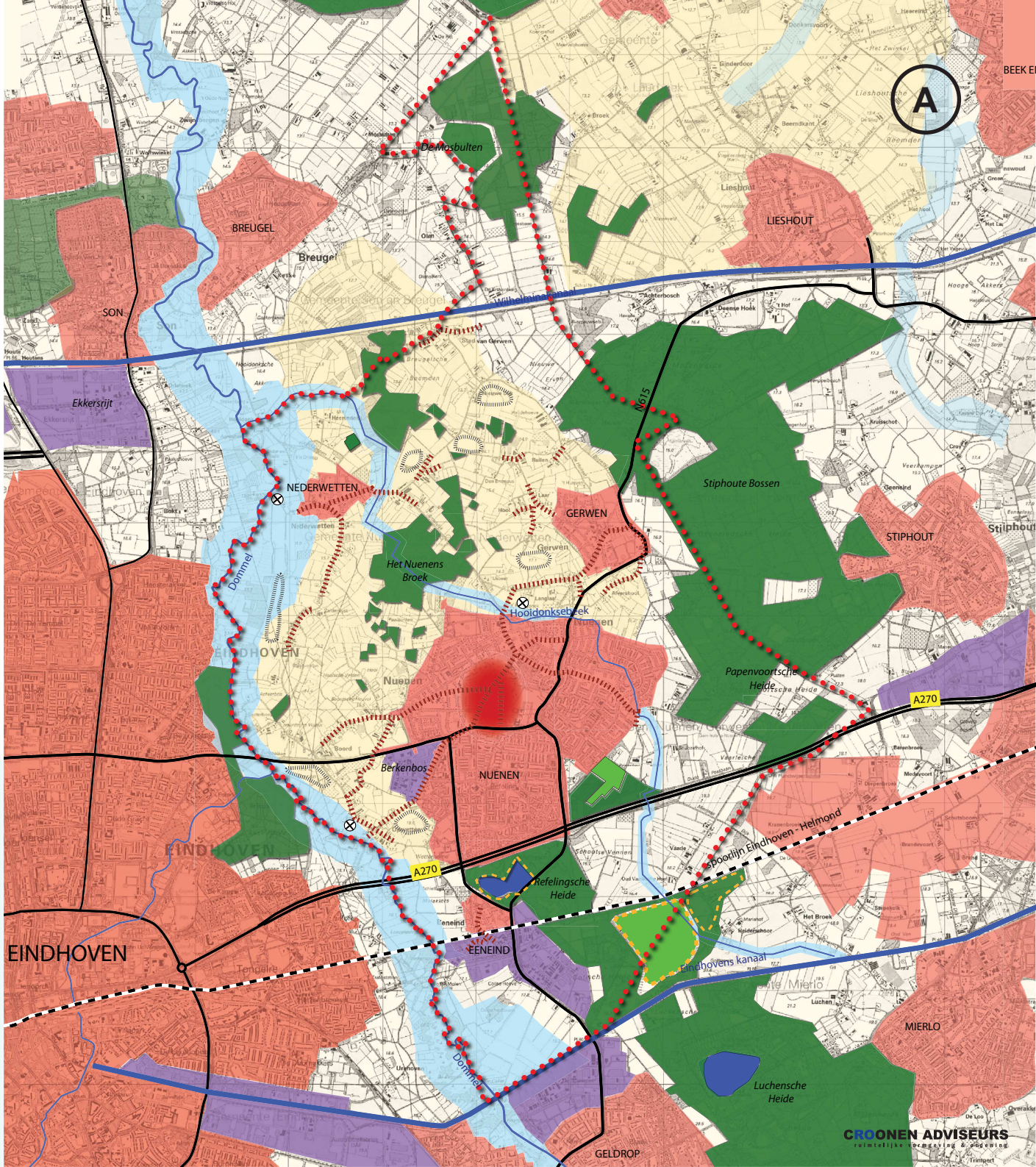

nuenen
Struinpad

BROOD
CHOCOLATERIE
DESCHOLEN
MAKER

3 VISIE OP HOOFDLIJNEN

Nuenen dankt een groot deel van haar bekendheid aan Vincent van Gogh. Zijn eerste meesterwerken heeft hij tenslotte in Nuenen geschilderd zoals 'De aardappeleters' .

Maar dat is lang niet het enige wat Nuenen te bieden heeft. De kernen met omgeving staan bekend als 'een groene gemeente' waar het prettig toeven is. Bossen, vennen, weidegronden en gezellige dorpskernen liggen onder handbereik. De bewoner en bezoeker kan kiezen tussen mooie wandelingen en fijne fietstochten, om de gemeente Nuenen. op gepast tempo - lekker rustig - te ervaren.

Dit hoofdstuk schetst het zelfbeeld van de gemeente en de manier waarop zij zich vanuit dit beeld de komende jaren in hoofdlijnen wil ontwikkelen. Het is een droombeeld van de toekomst die de komende jaren door projecten en plannen invulling moet krijgen. Een logo-achtige prent (zie hiernaast) visualiseert de gemeentelijke positionering kort en krachtig.

3.1 Zelfbeeld

Nuenen is een gemeente met een uitstekend groen woon- en leefklimaat, die zich profileert op het gebied van gemeenschapszin, cultuur en natuur. Vanuit een agrarische en ambachtelijke achtergrond heeft Nuenen zich ontwikkeld tot een forensengemeente die inmiddels ook aardig wat eigen bedrijvigheid binnen de grenzen heeft. De gemeente heeft daarnaast een belangrijke recreatieve betekenis voor de regio. De oriëntatie op bovenlokale voorzieningen, is vooral gericht op de centrumgemeente Eindhoven en in mindere mate op Helmond. Nuenen heeft de voordelen van kleinschaligheid met dichtbij de voordelen van de grote stad.

Het groene agrarische karakter heeft de gemeente te danken aan haar ligging in het midden van de Dommelvallei en de robuuste groenstructuur tussen het Groene Woud en de Strabrechtse Heide. Het Nuenense landschap kent hier een grote verscheidenheid, die bestaat uit een combinatie van bossen, beken en boerenland. Door haar bijzondere positie in het landschap heeft Nuenen c.a. een eigen identiteit als groene woongemeente. Het landschappelijke groen is nauw verweven met de dorpsstructuren.

In de gemeente Nuenen bevinden zich de karakteristieke kernen Nuenen, Gerwen, Nederwetten en Eeneind. Die kernen zijn verdichte knooppunten van oude landwegen (veldlinten). Nuenen als kleinschalig dorp met cultuurhistorische waarde en de kerkdorpen hebben ieder hun eigen karakter. De woonkwaliteit van deze kernen wordt bepaald door laagbouw, een ruime opzet van buurten en wijken en een grote gemeenschapszin. De nabijheid van kleinschalig buitengebied en de verweving van het groen in de dorpsstructuren, zorgt voor een bijzonder landschappelijk decor. In Nuenen zijn de maatschappelijke voorzieningen en de sociale cohesie tussen de inwoners beter dan gemiddeld.

De hoofdkern Nuenen beschikt over een goed ontwikkeld voorzieningenniveau dat is gelegen tegen een cultuurhistorische achtergrond. De inwoners van de gemeente kunnen in dit centrum terecht voor een breed pakket van dagelijkse en niet-dagelijkse voorzieningen. Voor bovenlokale voorzieningen en werkgelegenheid zijn de inwoners vooral gericht op Eindhoven en in mindere mate Helmond. In de loop der jaren zijn hierdoor diverse oost-west gerichte structuren ontstaan, waaronder het kanaal, de spoorlijn en de snelweg. Naast deze oost-west gerichte structuurlijnen is er een duidelijke noord-zuid gerichte landschapsstructuur die bepaald wordt door de Dommelvallei in het westen en de landschapsecologische zone in het oosten.

3.2 Ambitie

Met het verschijnen van het Regionaal Structuurplan (RSP), eind 2004, heeft de regio Eindhoven zich tot doel gesteld om het Middengebied te ontwikkelen als 'Centraal Park'. Het accent in dit gebied ligt, zoals de naam al doet vermoeden, op groen en recreatie. Het sluit echter andere functies niet uit; integendeel: integrale gebiedsontwikkeling is de ambitie. Het behouden en ontwikkelen van het overwegend groene gebied als kenmerkende gebiedsidentiteit in de stedelijke regio Eindhoven-Helmond staat centraal. In het Middengebied kan op een hoogwaardige manier worden gewoond, gewerkt en gerecreëerd. Hiermee is het Middengebied een uniek gebied dat bijdraagt aan Brainport.

De gemeente Nuenen ligt nagenoeg geheel binnen het aangewezen Middengebied en deelt de gestelde ambitie. Het landelijke en dorpse karakter van Nuenen is de gemeente dierbaar. Nuenen wil dan ook graag een groene gemeente blijven met rustieke kernen die zich onderscheiden van het verstedelijkte gebied in de regio. Dat die bijzondere kwaliteiten verdwijnen door vergaande verstedelijking, toenemende mobiliteit en een ontoereikend wegennet, moet worden voorkomen.

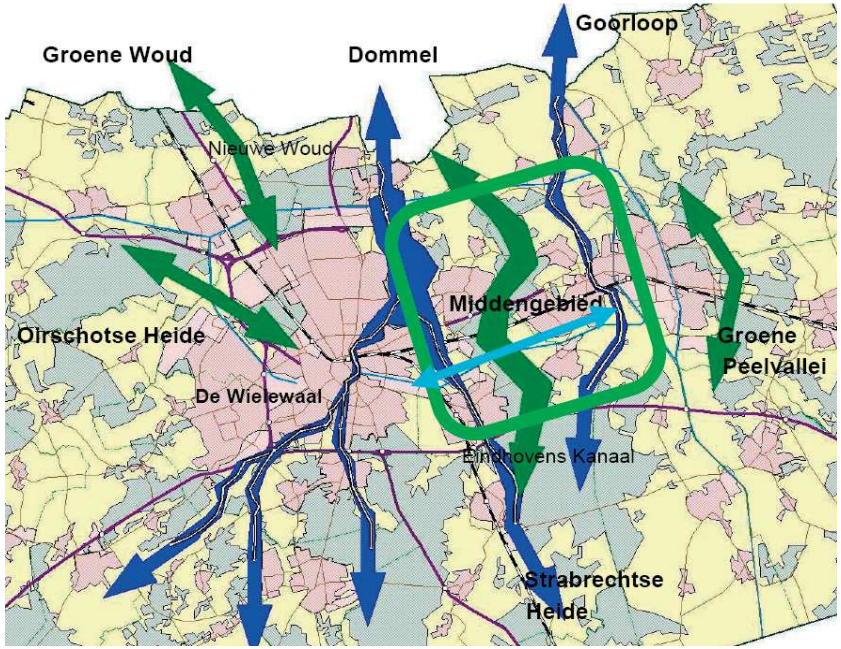

Positionering Middengebied in de regio Eindhoven-Helmond

Sfeerbeelden

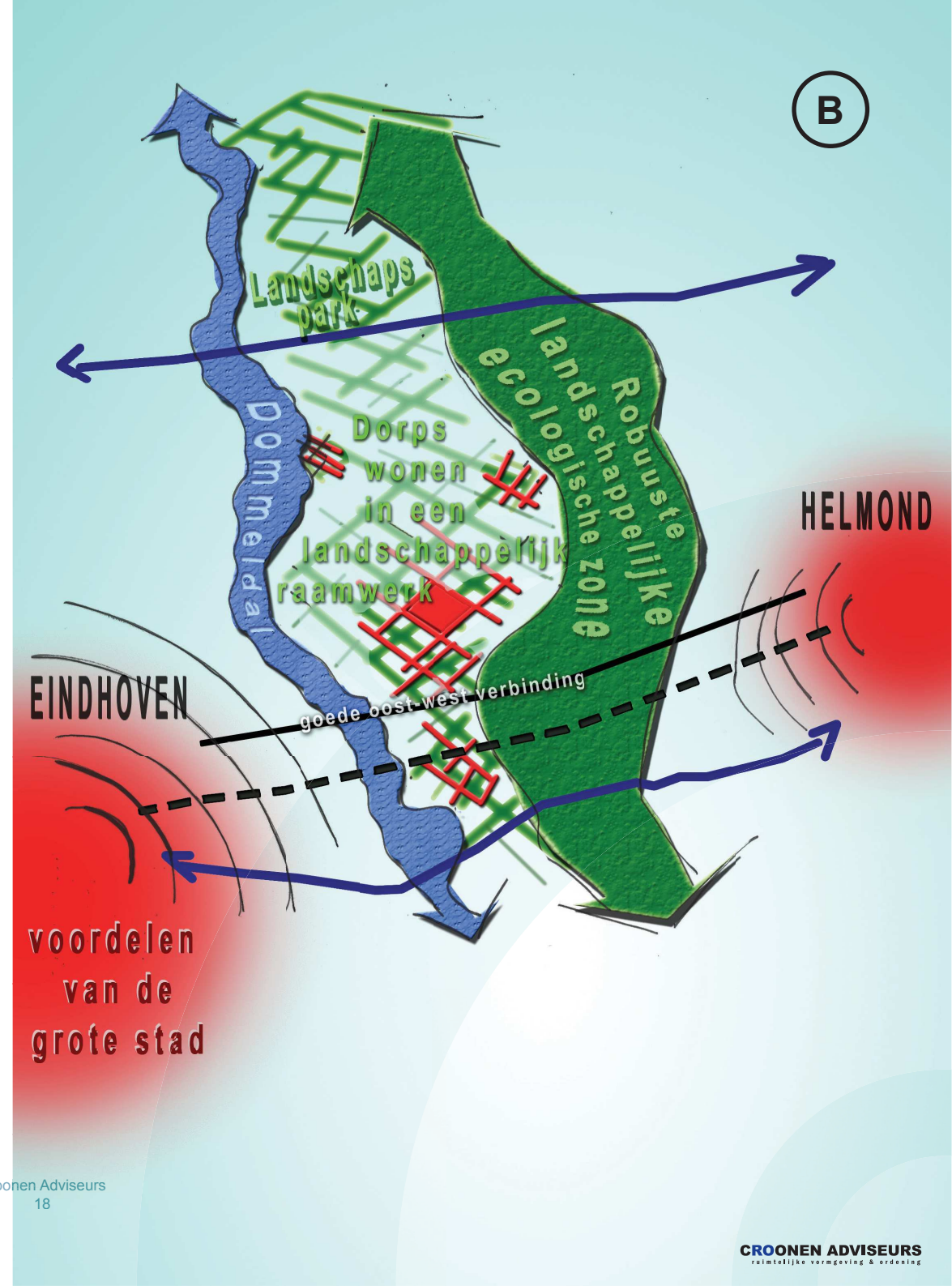

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Op gemeentelijk niveau, staat de ontwikkeling in het teken van versterking van deze eigenheid tezamen met een vergroting van functionele vitaliteit. De focus ligt hierbij vooral op het centrum van Nuenen, leefbare kernen, landelijke woonmilieus, een sterk aanbod recreatievoorzieningen en een innovatief en dynamisch bedrijfsklimaat. Aan de kernen Gerwen en Nederwetten worden gepaste uitbreidingsmogelijkheden geboden om ook in de toekomst de leefbaarheid te kunnen garanderen. Leefbaarheid in de kern Nuenen wordt gegarandeerd door naast uitbreiding van de kern, het centrum aan te pakken en de oudere wijken rond het centrum een opknapbeurt te geven.

Drager voor ontwikkeling moet in de toekomst met name de natuurlijke noord-zuid gerichte structuur zijn. Door de landschapecologische zones aan weerszijden van de gemeente te versterken, aan de westkant bepaald door de Dommel en de oostkant door de bosrand, blijft de onderscheidende positie van de gemeente gewaarborgd. Gebundelde investeringen zijn dan ook nodig op het vlak van natuur, landschap en water.

Nieuwe ontwikkelingen moeten aanhaken op de noord-zuid gerichte landschapsstructuur, waarbij samenwerking moet worden gezocht met de gemeenten Son en Breugel en Sint-Oedenrode in het noorden en Geldrop in het zuiden. In het kader van de noord-zuid-gerichte landschapsstructuur wordt ook de oostelijke droge zone (bossen) betrokken. Daarvoor is het ‘Landschapsontwikkelingsplan ‘De Peel’ opgesteld met de gemeenten Helmond, Laarbeek en Geldrop-Mierlo.

Tussen Nuenen en buurgemeenten wordt een doorlopende groenstructuur gerealiseerd en moet een parkachtige zone ontstaan waarin de diverse functies hun plek vinden. Zowel kleinschalige, als meer grootschalige projecten kunnen op deze manier hun weg vinden. Bijvoorbeeld in de vorm van dorpsontwikkeling en de uitvoeringsprojecten van de ‘Reconstructie van het landelijk gebied’.

De oost-west gerichte ontwikkeling richt zich vooral op het versterken van de infrastructurele verbindingen. Te denken valt hierbij aan de HOV-lijn. Deze verbindt en stroomlijnt de regionale verkeersstromen en ontsluiten de grootstedelijke voorzieningen voor de inwoners van de gemeente.

Nieuwe lijnen vormen geen aanleiding tot nieuwe verstedelijkingsstructuren. Zo zal de eventuele doorsnijding van het landschap door een nieuwe snelweg parallel aan het kanaal niet worden aangewend voor ‘snelweglocaties’ voor bedrijvigheid.

Waar bestaande structuren langs verbindingslijnen zijn ontstaan, is het zaak te investeren in kwaliteit. Het gaat dan bijvoorbeeld om de bestaande bedrijventerreinen en versnipperde landschappen nabij Gulbergen en de Collsche Heide. Met het revitaliseren en uitbreiden van bedrijventerrein Eeneind en de ontwikkeling van Landgoed Gulbergen kunnen de eerste stappen hierin worden gezet.

Innovativiteit en beeldkwaliteit spelen bij de groei van bedrijvigheid een belangrijke rol. De gemeente ziet wat dat betreft kansen om hiermee de kraamkamerfunctie in de ‘Brainport regio’ te versterken. Bedrijven etaleren hun innovativiteit met aantrekkelijk bedrijfsgebouwen in een parkachtige omgeving.

Voor de inwoners in de kernen staat centraal dat de woongebieden zich verder ontwikkelen op het gebied van duurzaamheid, veiligheid en gezondheid. Inwoners dienen zich in hun woonplaats te kunnen ontplooien en vermaken. De Nuenense groeiopdracht om de komende 20 jaar 3.200 woningen te realiseren, moet aansluiten bij de huidige waarden van de gemeente. Gestreefd wordt naar een mix van inbreiding en uitbreiding, zodat de landschappelijke waarden minimaal worden aangetast en waardevolle groene plekken in kernen worden behouden.

Op locaties waar nieuwbouw plaats vindt, is het aanwezige groen een belangrijk uitgangspunt in de planvorming. Volwassen groen in een nieuw ontwikkeldgebied geeft namelijk direct karakter en herkenbaarheid aan het gebied. Het streven naar landelijke woonmilieus wordt hiermee nadrukkelijk gerealiseerd.

Legenda

Beleidskader

- Herkenbaarheid en samenhang beekdalen versterken
- Ruimte voor waterberging realiseren (incl. voorlopig reserveringsgebied 2050, 2016)
- Behoud en ontwikkeling provinciale EVZ (nat)
- Behoud en ontwikkeling provinciale EVZ (droog)
- Groene geleding tussen kernen behouden
- Versterken kleinschalig landschap
- Samenhang en belevingswaarden bosgebied versterken
- Bolle akkers behouden en versterken
- Groenstructuur in bebouwde kom behouden en versterken
- Doorzichtingen richting landschap behouden en versterken
- Versterken / realiseren gebied voor recreatie
- Voor transformatie afweegbaar gebied (provinciaal beleid)
- Versterking centrumfunctie kern Nuenen
- Realiseren Noord-Oost-corridor
- Realiseren HOV-as
- Bebouwingslinten behouden en versterken

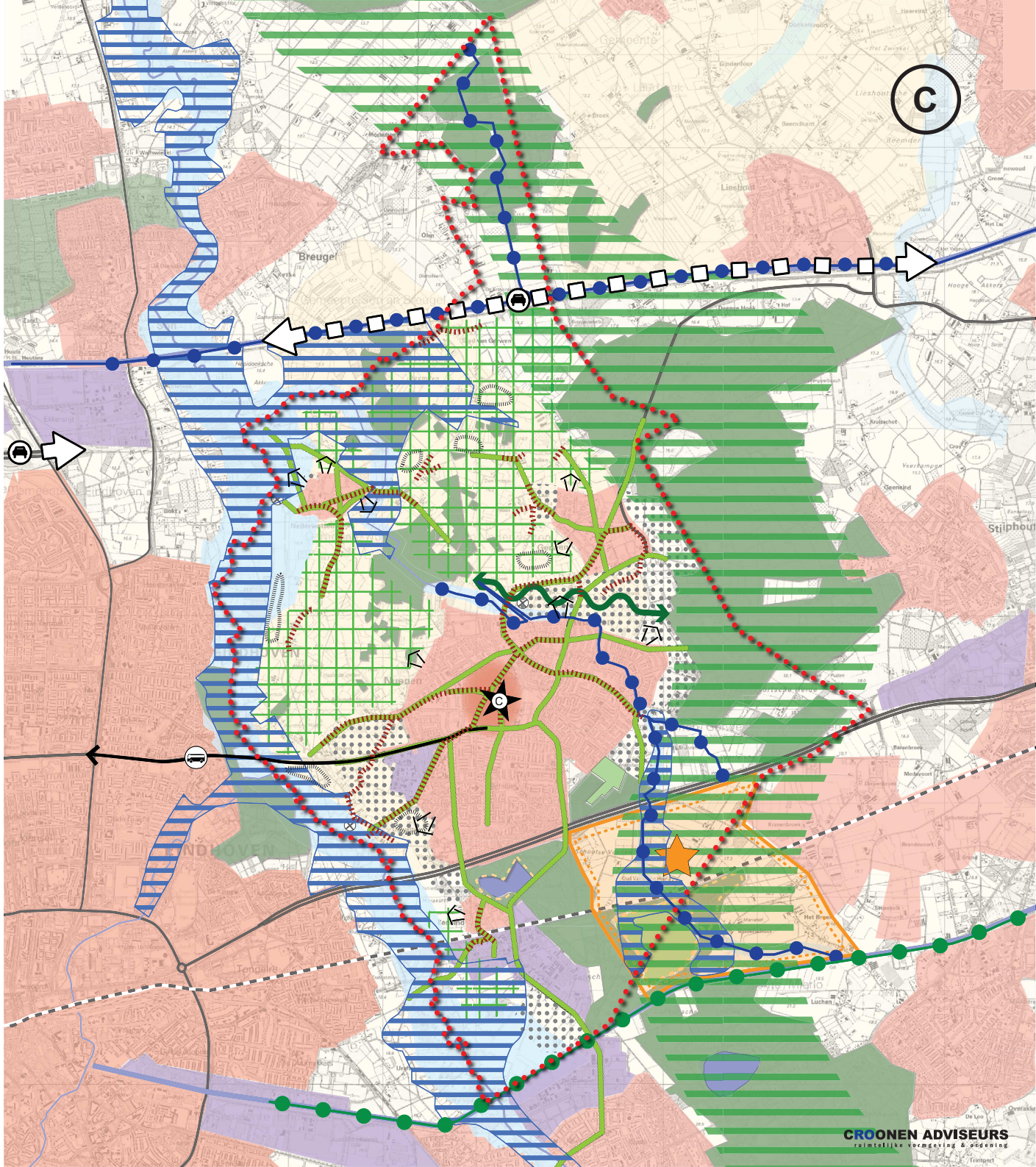

4 BELEIDSCONTEXT

Dit hoofdstuk beschrijft de beleidscontext zoals die er medio 2008 uit ziet. Deze bestaat enerzijds uit het vigerende ruimtelijk relevante beleid op provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau (als bijlage 1 opgenomen) en anderzijds uit de grootschalige planvorming die op handen is binnen de gemeente. In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van het bestaand beleid (opgesomd in paragraaf 4.1 en uitgeschreven in bijlage 1) en plannen, waarmee duidelijk wordt welke uitgangspunten voor ruimtelijke ontwikkelingen gelden. Tevens geeft het een beeld van de kansen en bedreigen van de diverse planontwikkelingen.

De meest relevante beleidsuitgangspunten en planontwikkelingen krijgen uiteindelijk hun plek in de uiteindelijke plankaart: het Ruimtelijk Casco (hoofdstuk 5).

4.1 Ruimtelijk beleid

De volgende beleidsstukken zijn in bijlage 1 belicht.

- Interimstructuurvisie Noord-Brabant
- Paraplunota ruimtelijke ordening
- Regionaal Structuurplan regio Eindhoven/Provinciaal Uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant (7 december 2004 / 8 maart 2005)
- Reconstructieplan De Peel (22 april 2005)
- Bereikbaarheidsprogramma Zuidoostvleugel BrabantStad (4 mei 2007)
- Landschapsontwikkelingsplan De Peel (25 oktober 2007)
- Groenstructuurplan
- Structuurplan Nuenen, Gerwen en Nederwetten
- Ruimtebalans
- Toekomstvisie 2020 (24 juli 2006)
- Discussienota onderzoek hoger bouwen in de kern Nuenen (30 juni 1999)
- Woonvisie 2005+ (29 juni 2006)
- Welstandsnota (30 maart 2004)
- ‘Dommeldal uit de verf’, integrale natuurvisie (1 maart 2006)
- Verkeersstructuurplan (fase 1)
- Landschapsinvesteringsregeling Nuenen c.a. 2015, aangepast 26 maart 2020

4.2 Regionale en gemeentelijke planontwikkelingen

4.2.1 Noord-Oost-corridor (N279)

In het Regionaal structuurplan regio Eindhoven/ Provinciaal uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant is het Middengebied aangewezen als een belangrijke strategische gebiedsontwikkeling. Het realiseren van goede infrastructurele verbindingen is daarmee onmiskenbaar verbonden. De bereikbaarheid in het gebied tussen Eindhoven en Helmond wordt al tientallen jaren als onvoldoende beschouwd. Hiertoe is in de BOSE-studie een voorkeursalternatief ontwikkeld. In het Bereikbaarheidsprogramma Zuidoostvleugel Brabantstad is gekeken naar een andere oplossing. De voorkeur gaat uit naar aanleg van een nieuwe oost-west verbinding, de zogenaamde Noord-Oost-corridor in combinatie met opwaardering van de N279. De nieuwe verbinding loopt parallel aan het Wilhelminakanaal.

4.2.2 HOV

Het openbaar vervoer in Nuenen kan op verschillende manieren worden uitgewerkt. Een directe Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) verbinding naar Eindhoven over de Europalaan of Eisenhowerlaan of het visgraatmodel. Het project HOV-assen wordt getrokken door het SRE en is tevens afhankelijk van de vervoerder.

Er wordt gestreefd naar een snelle busverbinding tussen Nuenen, Woensel en het NS-station Eindhoven. Deze HOV-verbinding zal waarschijnlijk op een groot aantal reizigers van en naar Nuenen kunnen rekenen. Het winkelcentrum is inmiddels flink verbouwd en ook de scholenboulevard groeit. Een HOV-lijn die rond de spits iedere 10 minuten stopt in Nuenen, Nuenen-West, Scholenboulevard Sterrenlaan, Winkelcentrum Woensel, NS-station Eindhoven zou een goed alternatief bieden voor de auto.

De HOV-verbindingen sluiten aan op het bredere HOV-netwerk in regio. Gedacht moet worden aan de High Tech Campus Eindhoven en Eindhoven Ariport.

4.2.3 Ontwikkeling Dommeldalzone

De gemeenten Nuenen c.a., Son en Breugel en Eindhoven hebben een grensoverschrijdende integrale natuurvisie opgesteld voor het beekdal van de Kleine Dommel en Dommel tussen het Wilhelminakanaal en Eindhovens Kanaal. De drie gemeenten willen intensief samenwerken om de kwaliteit van dit beekdal te herstellen, te behouden en zelfs verder te ontwikkelen. Het Dommeldal krijgt een waardevolle functie als natuurpark in stedelijk gebied met recreatief medegebruik.

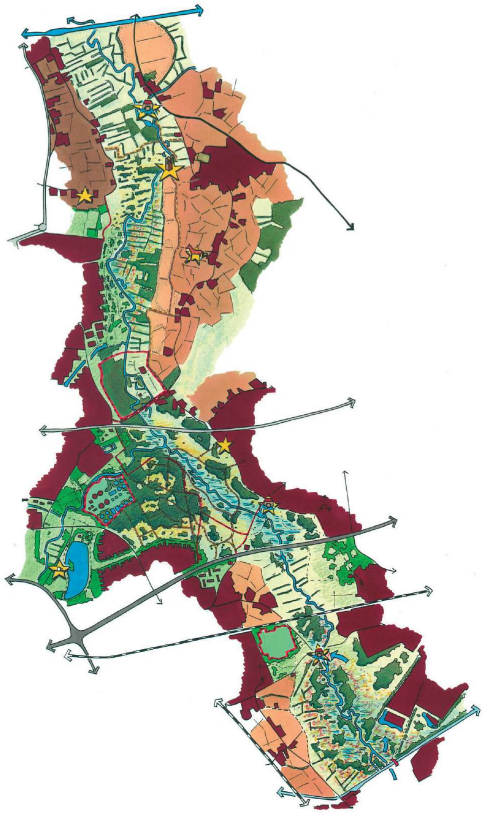

Afbeelding inrichtingsvisie Dommeldal

Een struinpad in het beekdal

4.2.4 Nuenen-West

In Nuenen-West (73 hectare) zullen 1.575 woningen, in verschillende categorieën, verrijzen. De dichtheid is circa 30 woningen per ha. De visie zet in op een eigentijdse dorpse stedenbouw met een regionaal karakter. De Dommel en het Dommeldal worden benut als belangrijkste oriëntatie en identiteit. Door de stedenbouwkundige inrichting en het respecteren van de Dommel en omgeving zal de wijk nooit echt aan Eindhoven vastgroeien.

Er vindt een gelaagde opbouw plaats vanuit de rand van het dorp:

1. Het Dommeldal als natuurgebied
2. Een lineair park grenzend aan het Dommeldal
3. Ruim dorps wonen in lage dichtheden langs het park, compact dorps wonen dicht tegen de kern

De integratie van bestaande landelijke linten vormt een belangrijk uitgangspunt. Ook is rekening gehouden met de integratie van de bebouwing van het historische Opwetten. De Europalaan wordt uitgevoerd als statige dorpse laan met een compact profiel. De infrastructuur is eenvoudig en de bebouwingsclusters met hogere dichtheden hebben ieder een dorpsplein. In het gebied zijn vijf accenten van bijzondere waarde geïntroduceerd.

Impressie Nuenen-West

4.2.5 Nuenen-Centrum

Het Centrumgebied wordt grofweg begrensd door de Europalaan, het fietspad tussen de Luistruik en de begraafplaats, de Lindenhof, de Weverstraat en de Wilhelminastraat/Marijkestraat.

Vraagstuk

Door ontwikkelingen, maatschappelijke trends en de toekomstige groei van de gemeente groeit de druk op het centrum van Nuenen. De belangrijkste vraagstukken waar een nieuwe visie op het centrum een antwoord op moet geven zijn:

- De levendigheid van Nuenen centrum wordt sterk bepaald door het winkelaanbod. Hoe kan de kwaliteit van het winkelaanbod geoptimaliseerd worden zodat Nuenen zijn concurrentiepositie als 'boodschappendorp' behoud tussen sterke publiekstrekkers op korte afstand als Eindhoven Centrum, Winkelcentrum Woensel en Helmond Centrum?
- Door de autonome groei van het autoverkeer en de groei van Nuenen komt er een steeds sterkere druk op de toegankelijkheid van het centrum en de parkeermogelijkheden. Tevens leidt de groeiende drukte tot gevoel van onveiligheid bij fietsers en voetgangers en overlast ervaring in omliggende starten. Hoe kunnen de toegankelijkheid van winkelgebied en de parkeerfaciliteiten optimaal gegarandeerd worden voor de toekomst?
- Nuenen-Centrum heeft in de regio een eigen, karakteristiek gezicht waarin met name de historische lintbebouwing en het Park beeldbepalend zijn. Hoe kunnen deze karakteristieken behouden blijven voor de toekomst?
- Nuenen heeft potentie voor een versterkte ontwikkeling van toerisme en recreatie. Hoe bieden we optimaal ruimte voor de realisatie van deze ambities?
- Het centrum biedt volop ruimte aan sociaal-maatschappelijke voorzieningen (Klooster, dorpswerkplaats, Kievit) en is daardoor ook een belangrijk en zeer gewaardeerd ontmoetingscentrum. Hoe kan deze functie, ondanks de groeiende commerciële druk, behouden blijven?

Uitgangspunten

Structuur

- De historische lintstructuur van Nuenen in stand houden en waar mogelijk versterken.
- Behoud van de cultuurhistorische kwaliteiten en de identiteit van het gebied dienen leidend te zijn bij ontwikkelingen in het centrumgebied. Dit betreft met name het park en de historische 'linten'.

Winkelvoorzieningen

- Bij alle ontwikkelingen moet het verhogen van de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van het gehele centrum als winkelgebied een hoge prioriteit te krijgen.
- Grote publiekstrekkers als supermarkten kunnen aan rand van het centrumgebied het beste tot hun recht komen (invalsgebieden) in combinatie met goede parkeervoorzieningen. Supermarkten zijn belangrijk voor het centrum en aan de randen is meer ruimte voor ontwikkeling van deze voorzieningen. Bij positionering van supermarkten dient rekening gehouden te worden met trends/ontwikkelingen (bijv. schaalvergroting).
- Zakelijke dienstverlening dient zoveel mogelijk in het gebied rond het Vincent van Goghplein geconcentreerd te worden.

Functionele karakteristiek centrumgebied

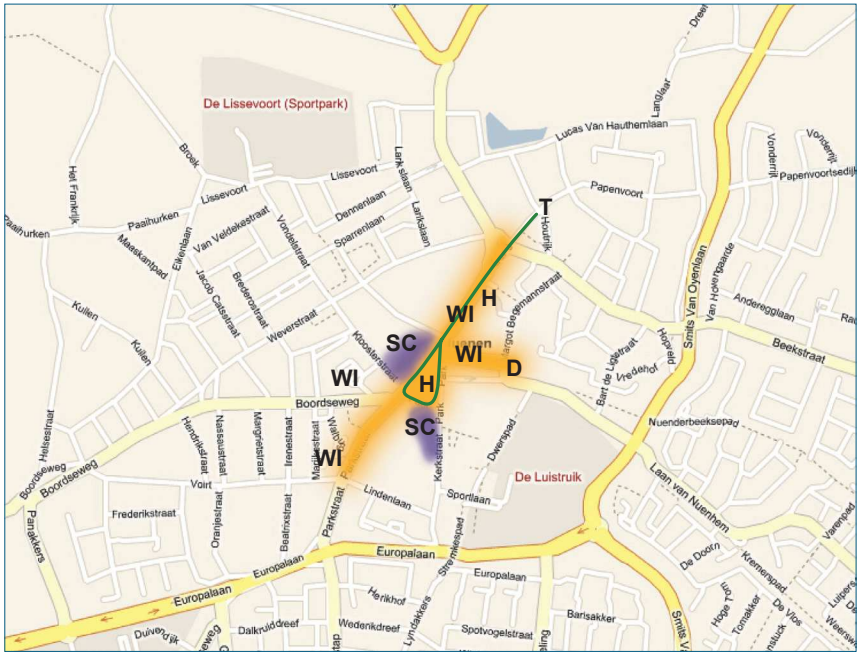

Legenda

- Verblijfsgebied
- T — Toeristische route
- SC — Sociale maatschappelijke voorzieningen
- D — Dienstverlening
- H — Horeca
- WI — Winkels

Herontwikkelingslocaties centrumgebied

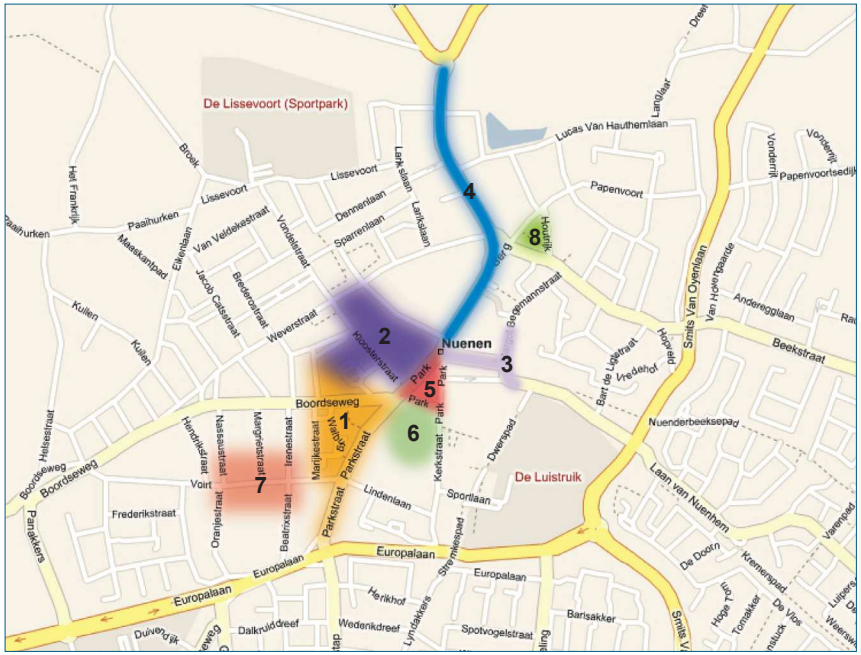

Legenda

1. Schenkels-Parkstraat-Parkhof
2. Kloostertuin-Smidse
3. Vincent van Goghstraat-Vincent van Goghplein
4. Berg
5. Park
6. Dorpswerkplaats-Speeltuin
7. Herstructurering Voirt
8. Papenvoort-Houtrijk-Beekstraat

Ontsluiting centrumgebied

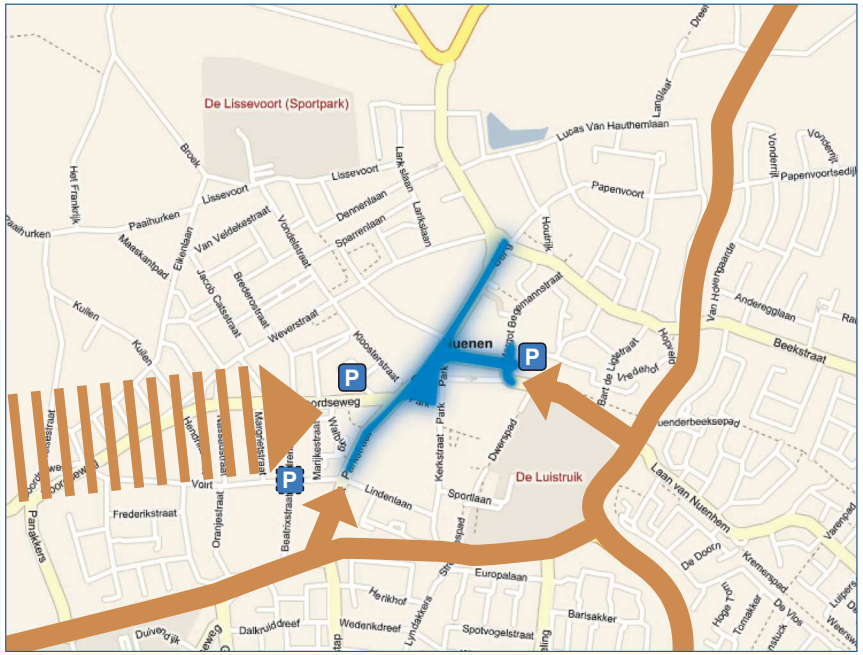

Legenda

- **Realisatie Blauwe zone**
- **Hoofdontsluiting bestaand**
- **Zoekgebied hoofdontsluiting**
- **Bestaande grootschalige parkeervoorziening**
- **Te ontwikkelen grootschalige parkeervoorziening**

Verkeer en parkeren

- Doorgaand verkeer dat geen bestemming heeft in het centrum dient maximaal beperkt te worden, zonder dat dit ten koste gaat van de bereikbaarheid van de centrumvoorzieningen.
- Het centrumgebied rond Parkstraat/Park moet een meer verkeersvriendelijk karakter krijgen. Herstructurering van het verkeer wordt als wenselijk gezien, waarbij de gemeente regulerende maatregelen neemt gebaseerd op een verkeerscirculatieplan. Dit verkeerscirculatieplan moet het doorgaand verkeer in het centrum beperken, de overlast in straten rond het centrum minimaliseren en de bereikbaarheid van het centrum optimaliseren.
- In het centrum moet parkeren middels een blauwe zone actief worden gereguleerd. Met name moet voorkomen worden dat lang-parkeren ten koste gaat van kort-parkeren.
- De gemeente moet het ‘laden en lossen’ gaan reguleren. Dit moet leiden tot minder ervaren overlast en gevaarlijke situaties.
- Bij nieuwbouwprojecten en herontwikkelingsprojecten moeten altijd eigen parkeerfaciliteiten worden gerealiseerd op eigen terrein, waar mogelijk middels ondergrondse parkeergelegenheden.
- De hoek Parkstraat-Voirt en het Vincent van Goghplein voorzien van voldoende (ondergrondse) parkeergelegenheid.
- Instellen van een blauwe zone voor de rest van de Parkstraat en Vincent van Goghstraat en eventueel andere delen van het centrumgebied. Een nadere uitwerking hiervan gebeurt in de Parkeernota. Ook is hierbij aandacht voor het fietsparkeren.

- Parkeervoorzieningen snel en direct ontsluiten op de hoofdwegenstructuur.
- Daar waar nodig gebruik maken van eenrichtingsverkeer.
- Het centrumgebied blijft bereikbaar voor autoverkeer, maar is te gast. Bij de inrichting van verblijfsgebieden en de (openbare) wegen rekening houden met de langzaamverkeersroutes conform het principe van 'auto te gast'.

Maatschappelijke voorzieningen
- De locaties van de Dorpswerkplaats en de Kievit behouden voor maatschappelijke doeleinden. Versterking van deze doeleinden ten opzichte van het huidige gebruik behoort daarbij tot de mogelijkheden. Deze locaties dienen meer onderdeel uit te maken van het centrum als ontmoetingsgebied, groene binnenruimte. Locaties toegankelijker maken draagt bij aan belevingswaarde van het gebied. Bij herontwikkeling van de locatie dient het accent een sociaal maatschappelijke functie (incl. groene karakter) behouden te blijven, wel kunnen desgewenst door herschikking en efficiëntere inrichting functies toegevoegd worden.
- Maatschappelijke voorzieningen in het centrum vormen meerwaarde voor het centrum (Draagt bij aan pluriformiteit, diversiteit centrum en zal voor alle doelgroepen een meerwaarde moeten betekenen). Het centrum is bij uitstek de plek voor heel Nuenen om elkaar te ontmoeten. Deze waarde is niet in geld uit te drukken, maar essentieel voor de Nuenense samenleving.

Recreatie en toerisme
- Het park wordt als een bijzonder stukje centrum ervaren. De aantrekkelijkheid van het Park ook als bruisend verblijfsgebied zou verbeterd kunnen worden. Park als verblijfsgebied versterken vraagt om regulering van verkeer en parkeren en een verkeersluw karakter.
- Behoud van de cultuurhistorische waarde zou hand in hand moeten gaan met een uitbreiding van de mogelijkheden voor toerisme en kwalitatief hoogwaardige horeca.
- Behoud van de groene, beeldbepalende karakteristiek.
- De publieksaantrekkende werking van de hoek Parkstraat-Voirt en het Vincent van Goghplein versterken.

Potenties herontwikkelingslocaties
- Binnen / aan de rand van het plangebied liggen enkele grootschalige herontwikkellocaties.
- Kloostertuin en Smidse, Schenkels terrein, voormalige Hubo, voormalig postkantoor, Zuidzijde Vincent van Gogh Plein, De Vank, parkeerterrein Albert Heijn / Parkhof. Deze bieden meer dan voldoende mogelijkheden tot versterking van de kwaliteit van het winkelaanbod, vestigen van sociaal-maatschappelijke functies, woningbouw en parkeergelegenheid.
- Herontwikkeling van deze terreinen niet grootschalig in eens aanpakken, maar geleidelijk (organische groei) laten verlopen langs de bestaande lintenstructuur. Vestiging van winkels / zakelijke dienstverlening niet dwingend opleggen naar branches.
- Op deze locaties ook ruimte vinden sociaal maatschappelijke functies, gedifferentieerd woningbouwprogramma en zorg.

4.2.6 Sportvelden (Oude Landen) en woningbouw (Luistruik)

In combinatie met het woningbouwproject de Luistruik wordt er een nieuw multifunctioneel sportpark ontwikkeld. Het sportpark krijgt zes voetbalveldenvelden met nieuwe accommodaties. Naast een voetbalclub, krijgt hier mogelijk een jeux de boules club, een scouting, een loopvereniging en een handboogvereniging onderdak.

Impressie project Sportpark Oude Landen

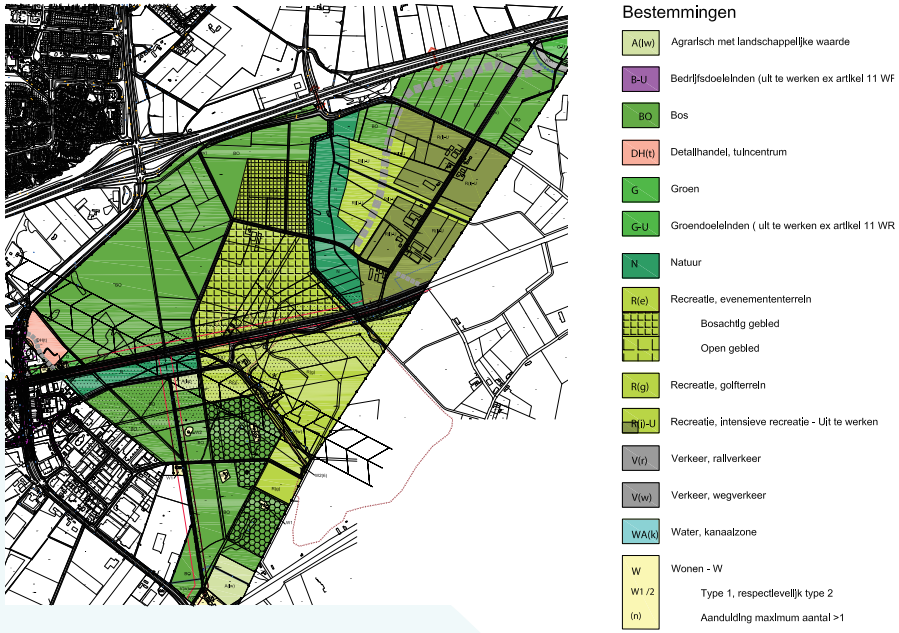

Bestemmingsplankaart Landgoed Gulbergen

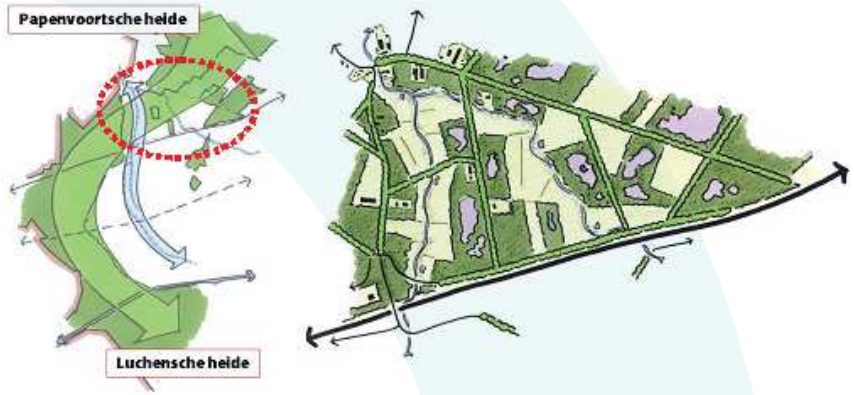

Impressie Bosplan Vaarle

4.2.7 Landgoed Gulbergen

Het plan Landgoed Gulbergen (o.a. golf, dierenpark, evenemententerrein) omvat mogelijkheden voor intensieve recreatie in de vorm van verblijfsrecreatie en horeca. Er is sprake van een toeristisch zeer interessant gebied. Met enkele ingrepen in het landschap en met verbindende routestructuren wordt eenheid en samenhang in het gebied gebracht.

Net als bosplan Vaarle, maakt het project Landgoed Gulbergen Bosplan Vaarle onderdeel uit van de wens het boslandschap tussen de Papenvoortsche Heide en de Luchensche Heide te verbinden en te versterken middels realisatie van circa 100 ha nieuw bos.

Het landgoed krijgt een rechtstreekse aansluiting op de A270. Daarnaast zal de ontsluiting van het Landgoed Gulbergen plaatsvinden door een aftakking van de N270 in combinatie met de ontsluiting van Brandevoort II.

Bij Gulbergen groeien de bestaande bedrijven door en vestigen zich nieuwe bedrijven gelieerd aan recreatie. Daarnaast worden steeds grotere evenementen georganiseerd. Dit alles heeft verkeerskundige effecten. Tijdens kleine evenementen en evenementen van aanwezige bedrijven moet de bereikbaarheid en parkeercapaciteit voldoende zijn. Tijdens grote evenementen is de aanwezige capaciteit echter niet voldoende. Het is dan van belang dat gebruik wordt gemaakt van satellietparkeerplaatsen. Met bussen worden de bezoekers naar het evenemententerrein gebracht. Het mag in geen geval zo zijn dat evenementbezoekers verkeersoverlast veroorzaken in de gemeente Nuenen.

4.2.8 Eeneind-West

De gemeente Nuenen heeft in overleg met het SRE en de provincie Eeneind-West aangewezen als bedrijfsterrein voor de regionale behoefte. Een eerdere uitbreiding van het bedrijventerrein ten oosten van de Collse Hoefdijk betreft Eeneind-II Zuid en is totaal ongeveer 9 ha groot. Eeneind-West ligt ten westen van de Collse Hoefdijk en is (bruto) bijna 36 ha groot. Dit gebied is vooral bestemd voor de bovenlokale/regionale behoefte in de periode na 2010. Onderzocht wordt op welke wijze aan de ontwikkeling gestalte kan worden gegeven.

4.2.9 Bosplan Vaarle

Net als Landgoed Gulburgen, maakt Bosplan Vaarle onderdeel uit van de wens het boslandschap tussen de Papenvoortsche Heide en de Luchensche Heide te verbinden en te versterken middels realisatie van circa 100 ha nieuw bos. Het regionaal structuurplan Regio Eindhoven vormt hiervoor de aanleiding. In het plan zijn recreatieve routes opgenomen en mogelijkheden voor educatie.

4.2.10 Brandevoort

Ten zuidoosten van Nuenen wordt Brandevoort ontwikkeld. Dit is de grootste uitbreidingswijk van Helmond. Op deze locatie zijn reeds 3.000 woningen gerealiseerd. Tot 2017 worden hier nog eens 3.000 woningen bijgebouwd. Voor de ontsluiting van Brandevoort is een nieuw station geopend en wordt een extra aansluiting op de A270 gerealiseerd. Voor de weginfrastructuur betekent dit een toename van de verkeersstromen in het hele Middengebied, dus ook voor de gemeente Nuenen.

4.3 Beleidsmatige/projectmatige Swot-analyse

4.3.1 Kansen

- Landgoed Gulbergen zorgt voor meer naamsbekendheid, een kleinere afstand tussen het recreatief uitloopgebied en de kernen, een natuurlijk uitloopgebied naar Helmond en uitstekende aanknopingspunten voor nieuwe recreatieve- en toeristische voorzieningen.
- Het opwaarderen en verder versterken van het centrum zorgt ervoor dat deze optimaal kan functioneren.
- Het project Dommeldal versterkt het duurzame uitloopgebied tussen Eindhoven en Nuenen, vergoot de biodiversiteit en biedt kansen voor vergroting van de toegankelijkheid van de groengebieden door het uitbreiden van het wandelcircuit (o.a. struinpaden).
- De investeringen in het buitengebied (reconstructie) en natuurontwikkeling versterkt de diversiteit en aantrekkingskracht voor bewoners en recreanten.
- De ontwikkeling van Nuenen-West vergroot de woningdifferentiatie, levert meer draagvlak voor voorzieningen in het centrum en het verenigingsleven, geeft vorm aan de dorpsrand en versterkt de entree van de kern Nuenen aan de zijde van het Dommeldal.
- Woningbouw bij de kleinere kernen zorgt voor leefbaarheid.
- De aanleg van de Zuidoostvleugel Brabantstad maakt het regionaal verkeer beter beheersbaar en kan een katalysator vormen voor economische ontwikkelingen.
- Een nieuwe HOV-lijn versterkt de positie van het OV als alternatief voor de auto.
- Opwaardering van het centrum kan de winkelpositie versterken en de manco's op het gebied van beeldkwaliteit en parkeren oplossen.
- Door het versterken van de noord-zuid gerichte landschapsstructuur wordt de verbinding met de noordelijke en zuidelijke gelegen gemeenten duidelijker vormgegeven.

4.3.2 Bedreigingen

- Grootschalige uitbreidingen t.b.v. wonen, werken en voorzieningen vragen om een goede inpassing in het groene en dorpse karakter van de gemeente.
- Natuurwaarden van het Dommeldal raken onder druk door recreatieve ontwikkelingen.
- De ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw in Nuenen staan onder druk vanwege marktontwikkelingen, milieu-eisen en verstedelijking.
- De ontwikkeling van Nuenen-West legt druk op het Dommeldal en draagt bij aan een toenemende parkeerdruk in het centrum.
- Eventuele nieuwe economische ontwikkelingen door Zuidoostvleugel Brabantstad staan haaks op 'groene kwaliteiten' die met name in dit deel gesitueerd zijn.

Legenda

Geplande / mogelijke projecten

- Nuenen-West
- Overige grootschalige uitbreidingen
- Eeneind-West
- Bosplan Vaarle
- Landgoed Gulbergen
  - Bos
  - Evenemententerrein
  - Recreatie gelieerde bedrijven / voorzieningen
  - Verwijderen onderdoorgang A270
  - Nieuwe weg
- Oude Landen (sportpark)
- Dommeldal zone
- Nuenen-Centrum
- Realiseren Noord-Oost-corridor
- HOV-as
- Verbinden boslandschap (Papenvoorsche heide en Luchense heide)
- Versterken ecologische zone Hooidonksebeek

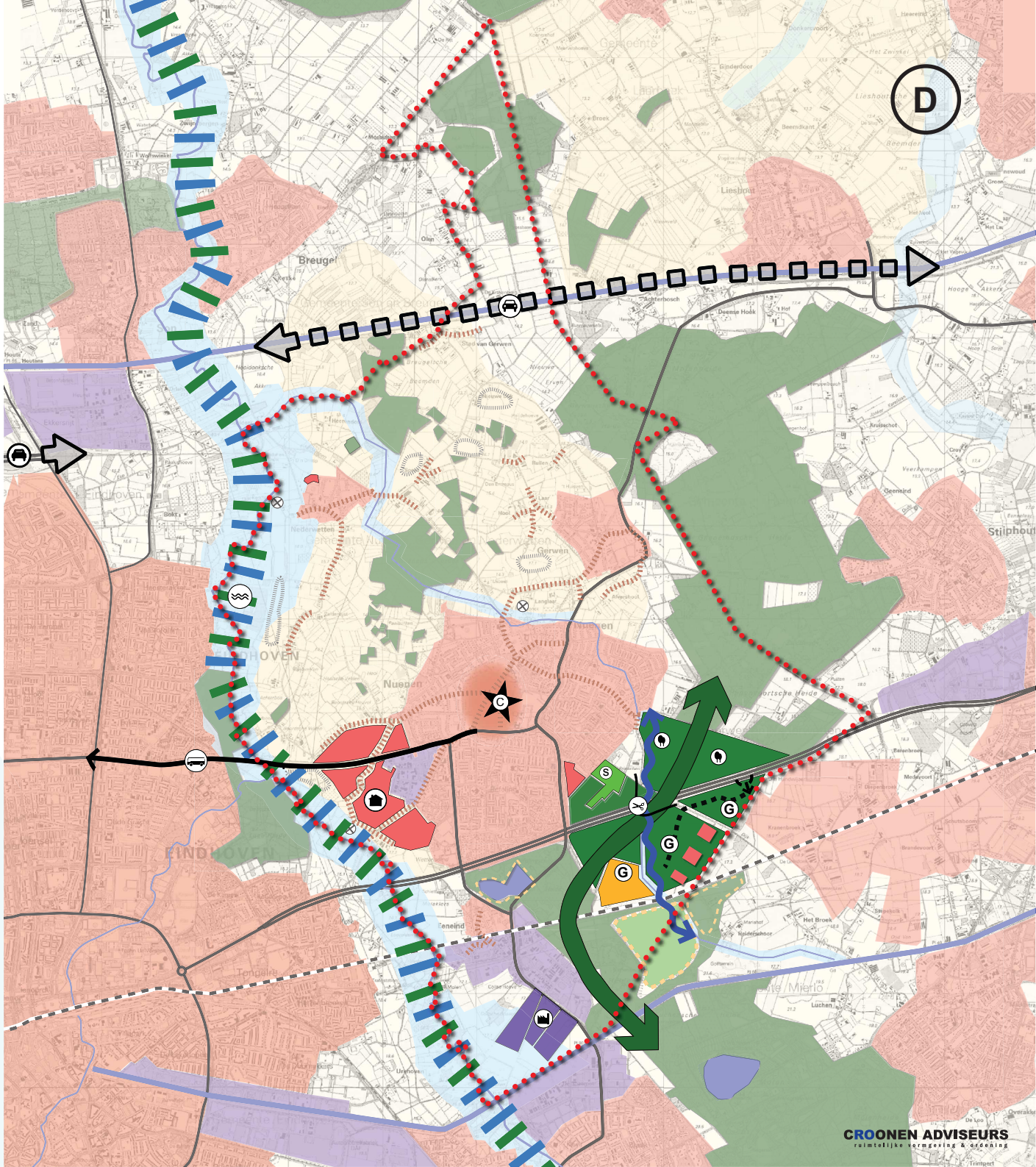

Legenda

Ruimtelijk Casco

- Gemeentegrens
- Bebouwde kom
- Bebouwingslinten
- Nuenen-Centrum
- Voor transformatie afweegbaar gebied (provinciaal beleid)
  - Nuenen-West
  - Overige grootschalige uitbreidingen
  - Eeneind-West
- Bedrijventerrein
- Beeldbepalende cultuurhistorische elementen
- Groenstructuur in bebouwde kom
- Snelweg
- Hoofdontsluitingsweg
- Spoorweg
  - HOV-as
  - Realiseren Noord-Oost-corridor
- Recreatief gebied
- Landschapsecologische zone oostkant
- Kleinschalig landschap
- Beekdal
- Dommeldal
- Waterberging (incl. voorlopig reserveringsgebied 2050, 2016)
- Provinciale EVZ (nat)
- Provinciale EVZ (droog)
- Groene geleding
- Doorzichtingen richting landschap
- Landgoed Gulbergen
  - Bos
  - Evenemententerrein
  - Recreatie gelieerde bedrijven / voorzieningen
  - Verwijderen onderdoorgang A270
  - Nieuwe weg
- Oude Landen (sportpark)

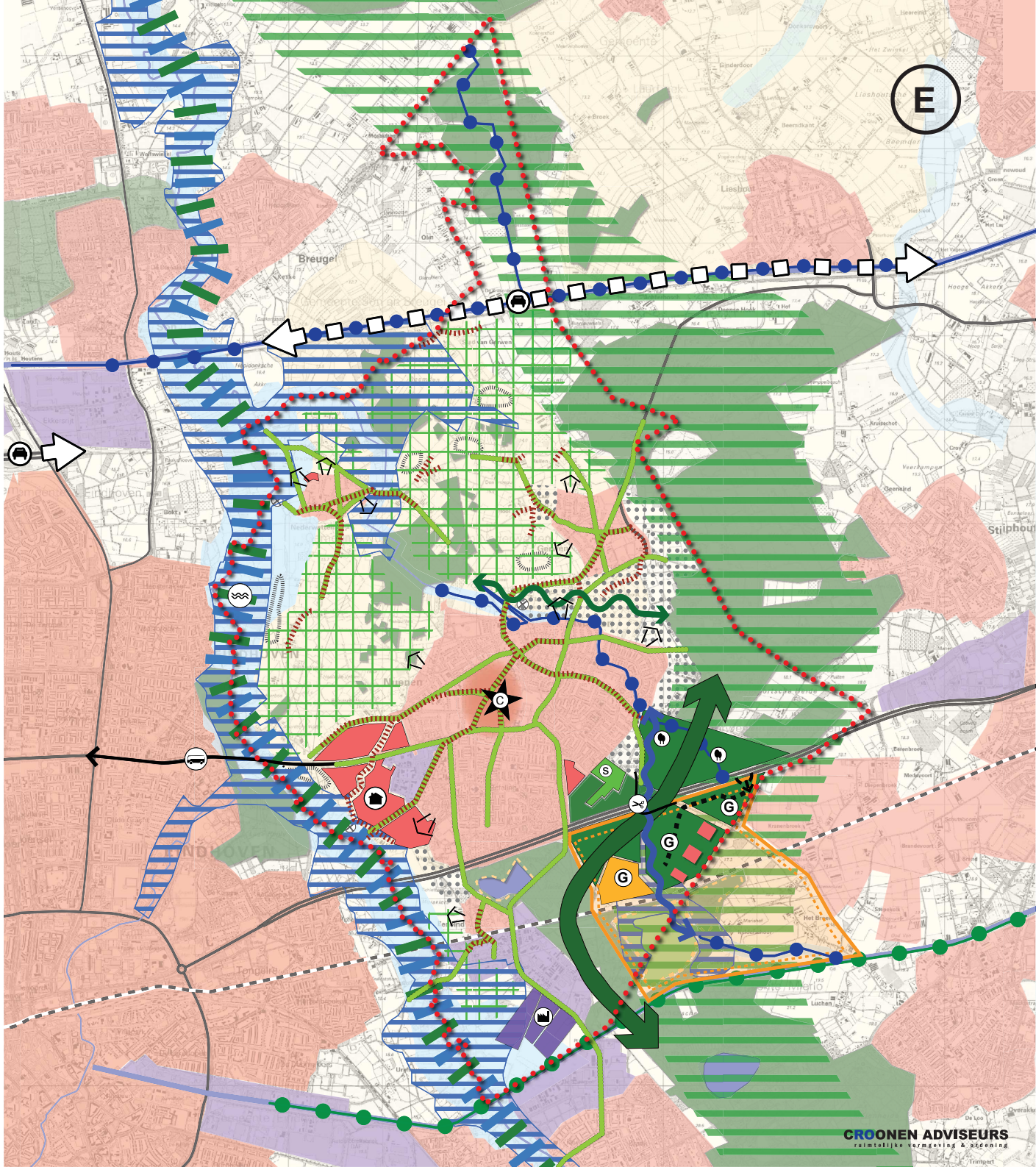

5 HET RUIMTELIJK CASCO

De analyse, het beleidskader en de visie op hoofdlijnen monden uit in het Ruimtelijk Casco. De meest structuurbepalende keuzes zijn hierin vastgelegd in de vorm van concrete beleidsregels voor de lange termijn. Deze beleidsregels geven als inspiratie- en afwegingskader richting aan ruimtelijke ontwikkelingen.

Het Ruimtelijk Casco bestaat uit een kaartbeeld en toelichting. Deze twee zijn nadrukkelijk aan elkaar gekoppeld. De toelichting kan beschouwd worden als een uitgeschreven legenda, waarbij per legenda-eenheid staat beschreven waar het element betrekking op heeft en welke ruimtelijke strategie er bij hoort. De directe koppeling tussen kaart en toelichting is wenselijk om het Structuurvisiebeleid in een later stadium op een eenvoudige manier digitaal raadpleegbaar te maken. De Wro stelt dit als eis bij de opstelling van gemeentelijke structuurvisies.

Het voorliggende Ruimtelijk Casco representeert het vigerende beleid. Er is in dit stadium geen sprake van nieuw beleid, hooguit een nieuwe weergave.

1 - Bestaand bebouwd gebied

De bebouwde kom vervult een belangrijke rol voor het accommoderen van de nieuwe ruimtevraag. Herstructurerings- en intensiveringprocessen zijn in beginsel overal binnen het bestaande bebouwde gebied mogelijk. Uiteraard moet hierbij worden aangesloten op de kwaliteiten en mogelijkheden van dat bebouwd gebied. Ontwikkeling van een duidelijke ruimtelijke hoofdstructuur en verbindingen van het centrumgebied met de verschillende stedelijke knooppunten is wezenlijk. Het is ook van belang een goede visie te hebben op de waardevolle groenstructuren binnen de bebouwde kom. De groenstructuur is belangrijk voor de leefbaarheid en kwaliteit van de bebouwde kom. Het vast te stellen groenstructuurplan vervult hierin een prominente rol. Het beleid voor het bestaand bebouwd gebied, opgenomen in dit plan, heeft vooral tot doel om een betere benutting van de kansen van dat gebied te stimuleren. Het betreft, met uitzondering van het beleid voor de stedelijk groene dragers, geen beleid gericht op het uitsluiten van ontwikkelingen. (bron: uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant).

De gemeente neemt in haar Toekomstvisie 2020 en Structuurvisie Nuenen, Gerwen en Nederwetten eenzelfde positie in ten aanzien van het beginsel ‘eerst inbreiden, dan pas uitbreiden’. In de Woonvisie 2005+ is de opgave voor Nuenen van 3.245 te bouwen woningen tot 2030 opgenomen. Mede door de groei van de gemeente, wordt ook aandacht besteed aan het moderniseren en op peil brengen van de maatschappelijke voorzieningen als: realisatie van huisvesting voor brede scholen, voortgezet onderwijs, sociaal-culturele voorzieningen en sportvoorzieningen. Van de 3.245 woningen kunnen tot 2010 circa 930 woningen worden gebouwd op inbreidingslocaties. Het betreft hier de capaciteit die voortkomt uit de Ruimtebalanslocaties.

Leidend voor het toekomstige programma zijn de afspraken uit het BOR-convenant, waarin de opvang van 1.500 woningen voor behoefte van de gemeente Eindhoven is inbegrepen. Uitgangspunt is tot 2010, 620 woningen te bouwen. De bouwopgave vanaf 2010 wordt gebaseerd op de herijking van het BOR-convenant. Deze herijking vindt in 2009 plaats. Bij deze herijking wordt voorgesteld om het programma zoals dit is opgenomen in het convenant aan te passen aan de actuele inzichten in de omvang, aard en fasering van de regionale vraag en aanbod. Voor wat betreft woningbouw zal daarbij gebruik worden gemaakt van het regionale woningbouwprogramma 2010-2020.

Om de groene waarden zoveel mogelijk te sparen, zal gemiddeld hoger en in hogere dichtheden dan tot op heden gebruikelijk worden gebouwd. Van belang hierbij is, dat de dorpse karakteristiek niet aangetast wordt. In de discussienota ‘Onderzoek naar hoger bouwen in de kern Nuenen’, wordt aangegeven dat hoger bouwen in Nuenen moet passen in de dorpse karakteristiek. Zo dient de toepassing incidenteel te zijn, dient complexvorming te worden voorkomen en mag niet hoger worden gebouwd dan 18 meter.

De Ruimtebalans is de verzameling van alle bouwprojecten. Deze omvat meer dan woningen alléén, maar de nadruk ligt wel op woningbouw. De gemeente Nuenen wil een forse inhaalslag maken op het gebied van woningbouw. Binnen de Ruimtebalans zijn veel inbreidingsprojecten opgenomen. Zo is de wens tot inbreiden mede tot uiting gekomen door het project Oude Landen, waarmee door het verplaatsen van sportvelden uit de kern, ruimte voor woningbouw in de kom van Nuenen is ontstaan.

2 - Bebouwingslinten

De bebouwingslinten bestaan enerzijds uit (historische) dorpslinten en anderzijds uit veldlinten. De linten zijn in de loop der jaren gegroeid en zijn belangrijke structuurdragers op gemeenteniveau.

De aangrenzende bebouwing vertoont wisselende kenmerken. In het welstandsbeleid komt de bijzondere waardering tot uiting in het toetsingsniveau. De bebouwing aan de dorpslinten heeft aan de voorzijde een bijzonder welstandniveau en de veldlinten een regulier niveau. (Historisch) groen, zoals leilinden en haagrestanten, spelen een belangrijke rol in de herkenbaarheid van deze linten.

Het welstandsbeleid in de dorpslinten is erop gericht de oorspronkelijke diversiteit in de bebouwing te handhaven met de mogelijkheid om binnen de bestaande context (in relatie met de omgeving) gericht nieuwe elementen toe te voegen, rekening houdend met mogelijke accenten op stedenbouwkundig geëigende locaties. Een versnipperd beeld dient daarbij vermeden te worden door: het versterken van de rooilijn, het vergroten van de samenhang door rustig en evenwichtig materiaal- en kleurgebruik, en door vermijding van felle contrasten.

Het schaalverschil tussen het wijde open land en het relatief knusse kleinschalige wegprofiel wordt bij de veldlinten zeer gewaardeerd. De kenmerkende en (historisch) waardevolle bebouwing bevindt zich bijna uitsluitend daar. Daarbij komt het gevarieerde karakter van de bebouwing zelf en de variatie in openheid en in beplanting. Het veldlint Soeterbeek is beschermd door aanwijzing tot gemeentelijk dorpsgezicht. Voor dit dorpslint geldt dat nieuwbouw uitsluitend mag in de eigen stijl in overeenstemming met de landelijke omgeving. Afwijken van de aspecten die juist de samenhang in deze gebieden uitmaken, dit met name aan de wegzijde, vormen de leidraad. Het versterken van het landelijk kader wordt vooral gezocht in het in stand houden c.q. restaureren van karakteristieke panden, alsmede in de inrichting van erven, straatprofielen en beplantingen.

Voor nieuwbouw en herbouw in bebouwingslinten in het algemeen geldt dat percelen buiten de bebouwde kom minder intensief mogen worden bebouwd dan percelen binnen de bebouwde kom. De exacte mogelijkheden zijn weergegeven in de geldende bestemmingsplannen (o.a. bestemmingsplan Buitengebied).

3 - Nuenen-Centrum

Het Centrumgebied wordt grofweg begrensd door de Europalaan, het fietspad tussen de Luistruik en de begraafplaats, de Lindenhof, de Weverstraat en de Wilhelminastraat/Marijkestraat.

Vraagstuk
Door ontwikkelingen, maatschappelijke trends en de toekomstige groei van de gemeente groeit de druk op het centrum van Nuenen. De belangrijkste vraagstukken waar een nieuwe visie op het centrum een antwoord op moet geven zijn:

- De levendigheid van Nuenen centrum wordt sterk bepaald door het winkelaanbod. Hoe kan de kwaliteit van het winkelaanbod geoptimaliseerd worden zodat Nuenen zijn concurrentiepositie als 'boodschappendorp' behoud tussen sterke publiekstrekkers op korte afstand als Eindhoven Centrum, Winkelcentrum Woensel en Helmond Centrum?
- Door de autonome groei van het autoverkeer en de groei van Nuenen komt er een steeds sterkere druk op de toegankelijkheid van het centrum en de parkeermogelijkheden. Tevens leidt de groeiende drukte tot gevoel van onveiligheid bij fietsers en voetgangers en overlast ervaring in omliggende starten. Hoe kunnen de toegankelijkheid van winkelgebied en de parkeerfaciliteiten optimaal gegarandeerd worden voor de toekomst?
- Nuenen-Centrum heeft in de regio een eigen, karakteristiek gezicht waarin met name de historische lintbebouwing en het Park beeldbepalend zijn. Hoe kunnen deze karakteristieken behouden blijven voor de toekomst?
- Nuenen heeft potentie voor een versterkte ontwikkeling van toerisme en recreatie. Hoe bieden we optimaal ruimte voor de realisatie van deze ambities?
- Het centrum biedt volop ruimte aan sociaal-maatschappelijke voorzieningen (Klooster, dorpswerkplaats, Kievit) en is daardoor ook een belangrijk en zeer gewaardeerd ontmoetingscentrum. Hoe kan deze functie, ondanks de groeiende commerciële druk, behouden blijven?

Uitgangspunten

Structuur
- De historische lintstructuur van Nuenen in stand houden en waar mogelijk versterken.
- Behoud van de cultuurhistorische kwaliteiten en de identiteit van het gebied dienen leidend te zijn bij ontwikkelingen in het centrumgebied. Dit betreft met name het park en de historische 'linten'.

Winkelvoorzieningen
- Bij alle ontwikkelingen moet het verhogen van de kwaliteit en de aantrekkelijkheid van het gehele centrum als winkelgebied een hoge prioriteit te krijgen.

- Grote publiekstrekkers als supermarkten kunnen aan rand van het centrumgebied het beste tot hun recht komen (invalsgebieden) in combinatie met goede parkeervoorzieningen. Supermarkten zijn belangrijk voor het centrum en aan de randen is meer ruimte voor ontwikkeling van deze voorzieningen. Bij positionering van supermarkten dient rekening gehouden te worden met trends/ontwikkelingen (bijv. schaalvergroting).
- Zakelijke dienstverlening dient zoveel mogelijk in het gebied rond het Vincent van Goghplein geconcentreerd te worden.

Verkeer en parkeren
- Doorgaand verkeer dat geen bestemming heeft in het centrum dient maximaal beperkt te worden, zonder dat dit ten koste gaat van de bereikbaarheid van de centrumvoorzieningen.
- Het centrumgebied rond Parkstraat/Park moet een meer verkeersvriendelijk karakter krijgen. Herstructurering van het verkeer wordt als wenselijk gezien, waarbij de gemeente regulerende maatregelen neemt gebaseerd op een verkeerscirculatieplan. Dit verkeerscirculatieplan moet het doorgaand verkeer in het centrum beperken, de overlast in straten rond het centrum minimaliseren en de bereikbaarheid van het centrum optimaliseren.
- In het centrum moet parkeren middels een blauwe zone actief worden gereguleerd. Met name moet voorkomen worden dat lang-parkeren ten koste gaat van kort-parkeren.
- De gemeente moet het 'laden en lossen' gaan reguleren. Dit moet leiden tot minder ervaren overlast en gevaarlijke situaties.
- Bij nieuwbouwprojecten en herontwikkelingsprojecten moeten altijd eigen parkeerfaciliteiten worden gerealiseerd op eigen terrein, waar mogelijk middels ondergrondse parkeergelegenheden.
- De hoek Parkstraat-Voirt en het Vincent van Goghplein voorzien van voldoende (ondergrondse) parkeergelegenheid.
- Instellen van een blauwe zone voor de rest van de Parkstraat en Vincent van Goghstraat en eventueel andere delen van het centrumgebied. Een nadere uitwerking hiervan gebeurt in de Parkeernota. Ook is hierbij aandacht voor het fietsparkeren.
- Parkeervoorzieningen snel en direct ontsluiten op de hoofdwegenstructuur.
- Daar waar nodig gebruik maken van eenrichtingsverkeer.
- Het centrumgebied blijft bereikbaar voor autoverkeer, maar is te gast. Bij de inrichting van verblijfsgebieden en de (openbare) wegen rekening houden met de langzaamverkeersroutes comform het principe van 'auto te gast'.

Maatschappelijke voorzieningen
- De locaties van de Dorpswerkplaats en de Kievit behouden voor maatschappelijke doeleinden. Versterking van deze doeleinden ten opzichte van het huidige gebruik behoort daarbij tot de mogelijkheden. Deze locaties dienen meer onderdeel uit te maken van het centrum als ontmoetingsgebied, groene binnenruimte. Locaties toegankelijker maken draagt bij aan belevingswaarde van het gebied. Bij herontwikkeling van de locatie dient het accent een sociaal maatschappelijke functie (incl. groene karakter) behouden te blijven, wel kunnen desgewenst door herschikking en efficiëntere inrichting functies toegevoegd worden.
- Maatschappelijke voorzieningen in het centrum vormen meerwaarde voor het centrum (Draagt bij aan pluriformiteit, diversiteit centrum en zal voor alle doelgroepen een meerwaarde moeten betekenen). Het centrum is bij uitstek de plek voor heel Nuenen om elkaar te ontmoeten. Deze waarde is niet in geld uit te drukken, maar essentieel voor de Nuenense samenleving.

Recreatie en toerisme
- Het park wordt als een bijzonder stukje centrum ervaren. De aantrekkelijkheid van het Park ook als bruisend verblijfsgebied zou verbeterd kunnen worden, met blijvende aandacht voor de woonfuncties. Het park als verblijfsgebied versterken vraagt om regulering van verkeer en parkeren en een verkeersluw karakter.
- Behoud van de cultuurhistorische waarde zou hand in hand moeten gaan met een uitbreiding van de mogelijkheden voor toerisme en kwalitatief hoogwaardige horeca.
- Behoud van de groene, beeldbepalende karakteristiek.
- De publieksaantrekkende werking van de hoek Parkstraat-Voirt en het Vincent van Goghplein versterken.

Potenties herontwikkelingslocaties
- Binnen / aan de rand van het plangebied liggen enkele grootschalige herontwikkellocaties.
- Kloostertuin en Smidse, Schenkels terrein, voormalige Hubo, voormalig postkantoor, Zuidzijde Vincent van Gogh Plein, De Vank, parkeerterrein Albert Heijn / Parkhof.

Deze bieden meer dan voldoende mogelijkheden tot versterking van de kwaliteit van het winkelaanbod, vestigen van sociaal-maatschappelijke functies, woningbouw en parkeergelegenheid.
- Herontwikkeling van deze terreinen niet grootschalig ineens aanpakken, maar geleidelijk (organische groei) laten verlopen langs de bestaande lintenstructuur. Vestiging van winkels / zakelijke dienstverlening niet dwingend opleggen naar branches.
- Op deze locaties ook ruimte vinden voor sociaal maatschappelijke functies, gedifferentieerd woningbouwprogramma en zorg.

4 - Voor transformatie afweegbaar gebied

De aanduiding transformatie afweegbaar geeft aan dat het transformeren van onbebouwd gebied naar bebouwd gebied (wonen, werken, voorzieningen, ingericht groen, al of niet in combinaties van meervoudig ruimtegebruik) mogelijk is als dat nodig is om in de ruimtebehoefte te voorzien. Voorwaarden waaraan ruimtelijke plannen binnen deze gebieden moeten voldoen zijn:
- De voorgestelde plannen moeten aansluiten bij de bestaande ruimtelijke en stedenbouwkundige structuur van de kern;
- Bij de inrichting van ruimtelijke plannen moet rekening gehouden worden met kwaliteiten en structuren in het gebied en de omgeving. Bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen is het uitgangspunt zorgvuldig met de ruimte om te gaan. Hierbij vormen de vijf leidende principes uit het streekplan de basis.

De aanduiding transformatie afweegbaar gebied komt voort uit het provinciaal en regionaal beleid (Uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant / Regionaal Structuurplan regio Eindhoven). Het betreft een zoekzone en geen concrete beslissing om tot bebouwing over te gaan. Nadere keuzes moeten hiervoor nog worden gemaakt, waarbij het uitgangspunt is dat het aan elkaar bouwen van kernen niet aan de orde is. De Ruimtebalans is het uitgangspunt waar het gaat om woningbouw.

De Woonvisie 2005+ doet uitspraken over woningbehoeften. Deze visie laat zien dat de eigen woningbehoefte voor de periode 2005-2014 voor de kern Nuenen rond de 750 woningen ligt, maar de kern Nuenen mag meer groeien om een regionale opvangfunctie te kunnen vervullen. In de kern Nuenen is een planologische capaciteit beschikbaar van bijna 3.500 woningen, ruim voldoende om in de woningbouwopgave te voorzien. Zo'n 1.300 woningen heeft betrekking op inbreidingslocaties.

De eigen woningbehoefte in Gerwen bedraagt voor de periode 2005-2018 ongeveer 80 woningen. Er zijn enkele mogelijke bouwlocaties met een totale plancapaciteit van zo'n 79 woningen. Dit betekent dat er in Gerwen in beginsel voldoende plancapaciteit beschikbaar is om in de eigen woningbehoefte te kunnen voorzien. Om de leefbaarheid in Gerwen te behouden, is het de wens te voorzien in een structurele uitbreiding tot circa 3.000 inwoners.

De eigen woningbehoefte in Nederwetten bedraagt voor de periode 2005-2014 ongeveer 30 woningen. De beschikbare plancapaciteit is ruim toereikend om in de woningbehoefte te voorzien. Deze capaciteit zal geleidelijk benut worden. Om de leefbaarheid door middel van een evenwichtige leeftijdsopbouw in Nederwetten te behouden ca te verbeteren, is een structurele uitbreiding van Nederwetten tot ca. 1.200 inwoners noodzakelijk.

In Eeneind bedraagt de eigen woningbehoefte voor de periode 2005-2014 ongeveer 20 woningen. Er zijn geen concrete bouwmogelijkheden voor handen. De gemeente blijft zich inspannen voor het vinden van een kleine bouwlocatie.

Gesteld kan worden dat wanneer aangetoond wordt dat de leefbaarheid van de kernen wordt verbeterd door uitbreiding, bepaalde aangrenzende gebieden rond de kernen voor transformatie afweegbaar zijn.

Anno 2008 zijn er binnen de gemeente twee concrete grootschalige plannen voor uitbreiding van het stedelijk gebied aangewezen: Nuenen-West en Eeneind-West.

Een relatief kleine uitbreidingswijk betreft Nederwetten-Esrand. Voor Gerwen is besloten 300 woningen te bouwen. De keuze waar deze woningen exact moeten komen, is nog niet gemaakt. Mogelijkheden hiervoor liggen binnen de 'voor transformatie afweegbare gebieden' en op locaties binnen de bebouwde kom.

Nuenen-West (woningbouw)

Voor Nuenen-West (gelegen binnen het Middengebied) geldt een bijzondere ontwerpopgave. De gestapelde cultuurhistorische waarden en natuurwaarden

en de wat rafelige rand van Nuenen vormen hiervoor de aanleiding. Volgens het huidige Streekplan is hier sprake van een ‘nee, tenzij’ situatie.

Gemotiveerd is, om van de bestaande situatie af te wijken. Ontwikkeling van nieuwbouw is daar in afweging met de cultuurhistorische waarden, instandhouding van het lint en goede landschappelijke inpassing door een fraaie dorpsrand uit te werken. Deze ‘bescheiden’ afronding is in te brengen in het Landschapspark Noordelijk Middengebied.

Eeneind-West (bedijvigheid)

In de Toekomstvisie stelt de gemeente Nuenen dat binnen de beperkte mogelijkheden zoveel mogelijk duurzame arbeidsplaatsen in Nuenen behouden dienen te blijven. Dit kan mede doordat er tot circa 2015 minimaal 700 arbeidsplaatsen bij moeten komen op de nieuwe bedrijfsterreinen (totaal 42 ha.) De gemeente Nuenen heeft in overleg met het SRE en de provincie Eeneind-West aangewezen als bedrijfsterrein voor de regionale behoefte. Een eerdere uitbreiding van het bedrijventerrein ten oosten van de Collse Hoefdijk betreft Eeneind-II Zuid en is totaal ongeveer 9 ha groot. Eeneind-West ligt ten westen van de Collse Hoefdijk en is (bruto) bijna 36 ha groot. Dit gebied is vooral bestemd voor de bovenlokale/regionale behoefte in de periode na 2010. Van groot belang bij ontwikkeling is reservering van ruimte voor waterberging, koppeling met het dal van de Kleine Dommel en het Eindhovens Kanaal in uitvoering.

5 - Bedrijventerrein

De algemene strekking van het provinciale beleid is het aspect zuinig ruimtegebruik. Ten aanzien van de ontwikkeling van bedrijventerreinen ligt er voor het bedrijfsleven, de betrokken overheden en andere initiatiefnemers een gezamenlijke opgave op het vlak van inbreiden, herstructureren en het intensief en meervoudig gebruik van de ruimte. Daarnaast geldt als uitgangspunt dat nieuwvestiging van bedrijfswoningen uitgesloten is.

Zuinig ruimtegebruik betekent in de eerste plaats dat de ruimte op bestaande bedrijventerreinen beter wordt benut, waarbij wij sterk inzetten op herstructurering van (verouderde) bedrijventerreinen. Daarnaast is het van groot belang dat door intensivering en meervoudig ruimtegebruik de ruimteproductiviteit en de ruimtelijke kwaliteit worden verhoogd. Dat geldt zowel voor bestaande, te herstructureren als voor nieuwe bedrijventerreinen. Ook kan gedacht worden aan binnenstedelijke gebieden die niet voor wonen geschikt zijn, maar waar wel bedrijvigheid gevestigd kan worden. De gemeente zal erop toezien dat deze aspecten van zuinig ruimtegebruik uitdrukkelijk aan bod komen in de plannen voor te (her)ontwikkelen bedrijventerreinen.

Verhoging van de ruimteproductiviteit is onder meer mogelijk door ondergrondse of inpandige parkeervoorzieningen aan te leggen, meer in de hoogte te bouwen en restruimte terug te dringen of te voorkomen. Invoering van parkmanagement biedt eveneens interessante mogelijkheden om het ruimtebeslag te beperken. Parkmanagement richt zich onder andere op een beter beheer en een intensievere benutting van bedrijventerreinen, en op de aanleg en het gebruik van gemeenschappelijke voorzieningen en gebouwen. De uitgeefbare ruimte op bedrijventerreinen is bestemd voor bedrijfsactiviteiten die vanwege hun milieuhinder, hun omvang en/of hun verkeersaantrekkende werking niet in een (gemengde) woonomgeving passen. In de Toekomstvisie stelt de gemeente Nuenen dat binnen de beperkte mogelijkheden zoveel mogelijk duurzame arbeidsplaatsen in Nuenen behouden dienen te blijven. Dit kan mede door revitalisering van de bestaande terreinen. Aandacht voor beeldkwaliteit is hierbij vereist.

6 - Cultuurhistorische elementen

De gemeente Nuenen herbergt een groot aantal cultuurhistorische waarden. De cultuurhistorische waarden zijn belangrijke elementen van de identiteit van Noord-Brabant. Cultuurhistorische waarden verdienen het om behouden te worden, maar vooral ook om als inspiratiebron te worden gebruikt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Met betrekking tot de gemeente Nuenen ca. betekent dit onder andere het respecteren van bolle akkercomplexen, molen de Roosdonck en de oude toren bij Kerkhoef.
De Cultuurhistorische waardenkaart, waarop de cultuurhistorische waarden van bovenlokaal belang zijn aangegeven, is daarbij een bruikbaar instrument. Als criteria voor opname van waarden op de Cultuurhistorische waardenkaart zijn gebruikt de wetenschappelijke en/of cultuurhistorische betekenis, schoonheid, en ouderdom.

De Cultuurhistorische waardenkaart is opgebouwd uit verschillende kaartlagen die elk een thema in beeld brengen, te weten: historische bouwkunst, historische stedenbouw, historische geografie, historisch groen en historische zichtrelaties. Een uitgebreidere toelichting is opgenomen in de Cultuurhistorische waardenkaart (bron paraplunota).
In het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente is één van de ambities ten aanzien van landschapsontwikkeling in De Peel het behoud en versterking van huidige kwaliteiten van het landschap en leefomgeving en krijgt cultuurhistorie van het landschap een plek. Ook het groenstructuurplan onderschrijft de belangrijke rol dat het groen speelt rol bij de beleving en herkenbaarheid van de historische onderdelen binnen de kern. Het in stand houden van de cultuurhistorische uitstraling is op een eerste plaats een gemeentelijke taak. Zij heeft met de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en het bestemmingsplan handvaten om het groen te beschermen. Beiden bieden op de eerste plaats de mogelijkheid bomen te beschermen. De gemeente Nuenen beschermt haar (cultuurhistorisch) waardevolle gemeentelijke bomen in het APV middels de lijst met 'waardevolle- en gelegenheidsbomen' en door vastlegging in het bestemmingsplan.

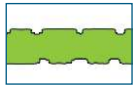

7 - Groenstructuur in bebouwde kom

De gemeente Nuenen is gelegen in de stadsregio Eindhoven-Helmond. Om te voorzien in de eigen woonbehoefte en de vraag naar woonruimte in de regio vindt ook in de gemeente Nuenen de komende jaren op diverse locaties woningbouw plaats. Bij deze in- en uitbreidingen speelt ook de inrichting van de openbare ruimte en de aansluiting op de omliggende bebouwing en het aangrenzende buitengebied een voorname rol. Nuenen moet hierbij haar karakteristieke landschappelijke en groen karakter behouden. Dit kan door reeds bij de planvorming rekening te houden met een aantal doelstellingen:

- Bewust omgaan met de overgangen tussen dorp en buitengebied
- Balans tussen rood en groen creëren
- Landschapskarakteristiek opnemen in de wijk
- Historische structuur oppakken
- Herkenbare wijkstructuur realiseren
- Aantrekkelijke groenstructuur realiseren
- Ecologisch en cultuurlijk groen benutten
- Volwaardige invulling groenstructuur bij inbreidingen

8 - Ontsluitingswegen

Gestreefd wordt naar zuinig ruimtegebruik om (toekomstige) capaciteitsproblemen van bestaande infrastructuur tegen te gaan. Daarom is het van groot belang om - uiteraard binnen milieugrenzen - de gebruiksmogelijkheden van de bestaande infrastructuur te vergroten. Nieuwe innovatieve technieken, bijvoorbeeld op het gebied van telematica, dynamisch verkeersmanagement en automatische voertuiggeleiding, zou zo goed mogelijk moeten worden ingezet. Daarnaast is er de wens ruimte te bieden voor de aanleg van nieuwe infrastructuur om zo de mobiliteitsgroei te faciliteren. Het netwerk van ontsluitingswegen moet niet gehinderd worden door te strakke contouren op gebied van fysieke ruimte, geluid, luchtkwaliteit en externe bereikbaarheid. In het algemeen dient de hoofdinfrastructuur (weg, water, spoor) voorzien te worden van een zogenaamde overlegzone, waarin geen met het netwerk conflicterende functies en ontwikkelingen worden gesitueerd.

a - HOV-as

Het belang van een goede bereikbaarheid van de Zuidoostvleugel voor de nationale economie en voor het in stand houden van het succes van de regio zelf, vergt een brede inzet en aanpak van toenemende bereikbaarheidsproblemen in de regio Zuidoost-Brabant. Het bereikbaarheidsprogramma brengt diverse oplossingsrichtingen in beeld. Regionale overeenstemming is bereikt over een samenhangend pakket aan maatregelen. Eén van de maatregelen betreft een verbeterde regionale ontsluiting van (H)OV. In het Verkeersstructuurplan wordt tevens duidelijk hoeveel belang de gemeente Nuenen hecht aan het stimuleren van OV. Gesteld wordt dat het realiseren van een HOV-as over de Europalaan te realiseren is. Hierdoor komt een snelle busverbinding tussen Nuenen, Woensel en het NS-station. Deze HOV-verbinding zal waarschijnlijk op een groot aantal reizigers van en naar Nuenen kunnen rekenen. Het winkelcentrum Woensel is inmiddels flink verbouwd en ook de scholenboulevard langs de Sterrenlaan groeit. Een HOV-lijn die rond de spits iedere 10 minuten stopt in Nuenen, Nuenen-West, Scholenboulevard Sterrenlaan, Winkelcentrum Woensel, NS-station Eindhoven zou een goed alternatief bieden voor de auto.

b - Noord-Oost-corridor

De regio vindt het van belang dat er een nieuwe oost-westverbinding (geen snelweg) komt tussen knooppunt A50/A58 en de N279 (langs het Wilhelminakanaal, deels ondertunnelt).

9 - Landschapsecologische zone oostkant

Een landschapsecologische zone is een structurerende groene bufferzone tussen twee stedelijke kernen in een stedelijke regio, die bestaat uit een combinatie van gebieden voor de grondgebonden landbouw, de natuur en de recreatie, en een verbindende functie heeft voor aangrenzende landelijke regio's, zowel in landschappelijk als in ecologisch opzicht. Naast het Dommeldal moet in Zuidoost-Brabant volgens de regiospecifieke uitwerkingsregels van het Streekplan ook het open gebied tussen Helmond en Nuenen als een landschapsecologische zone worden ingericht. Dit sluit aan op de zuid-noord gerichte groenstructuren in de stedelijke regio en op de natuur- en landschapswaarden in de omliggende landelijke regio's.
Een groot deel van deze zone is in de Paraplunota van de provincie aangeduid als GHS-natuur: overig bos- en natuurgebied. Deze overige bos- en natuurgebieden bevatten minder hoge natuurwaarden dan de natuurparels of zijn in de Natuurgebiedsplannen en het beheersgebiedsplan voor de EHS (2006 e.v.) voorzien van minder hoge streefbeelden dan de natuurparels. Het zijn grotendeels (productie)bossen op droge gronden en graslanden, en voor een klein gedeelte landbouwgronden. Ook in de overige bos- en natuurgebieden moet worden gezorgd voor maximale rust en ruimte voor de ontwikkeling van de natuur- en landschapswaarden.

Met de projecten Landgoed Gulbergen en Bosplan Vaarle wordt thans voor een groot deel invulling gegeven aan de wens de landschapsecologische zone aan de oostkant van de gemeente Nuenen verder vorm te geven door het boslandschap tussen de Papenvoortsche Heide en de Luchensche Heide te verbinden en te versterken.

10 - Kleinschalig landschap

Dit landschapstype bestaat uit een samenhangend gebied bestaande uit een mozaïek van meerdere landschapstypen op een relatief klein oppervlak. De strategie voor dit landschap is mede gedefinieerd in het Landschapsontwikkelingsplan. Hier wordt ingezet op het behouden en versterken oude bolle en open akkers. Daarnaast wordt recreatief medegebruik gestimuleerd en wordt ingezet op het aanplanten van kleine landschapselementen als erfbeplanting, singels en akkerranden. Daarnaast wordt als uitvoeringsregel het versterken van het struweelvogelgebied genoemd. Flankerend natuurbeleid richt zich op verbetering van de ruimtelijke samenhang (vergroten, verbinden en ontsnipperen), de verbetering van de ecologische kwaliteit en verhoging van de belevingswaarde van de natuur.

Voor de verbetering van de ecologische kwaliteit is het nodig dat de natuur voldoende ruimte wordt gegund. Het centrale instrument is de groene hoofdstructuur (GHS). De bijzondere waarde van het kleinschalige landschap komt ook naar voren in het provinciale beleid waar delen zijn aangeduid als GHS-landschap. De externe bescherming van de GHS-landschap tegen de uitbreiding van steden en dorpen, de aanleg en uitbreiding van bedrijventerreinen en de aanleg en (fysieke) aanpassing van niet-recreatieve infrastructuur, hierna aangeduid als de uitbreiding van het ruimtebeslag door bebouwing, houdt het volgende in. Buiten de regionale natuur- en landschapseenheden (voor Nuenen c.a. het geval) en de natuurparels geldt in de GHS-landschap het nee, tenzij-principe. Hier is uitbreiding van het ruimtebeslag door bebouwing alleen toelaatbaar als daar zwaarwegende maatschappelijke belangen aan ten grondslag liggen, en pas nadat een onderzoek heeft aangetoond dat er geen alternatieve locaties voorhanden zijn buiten de GHS en de AHS-landschap, of andere oplossingen waardoor de aantasting van de natuur- en de hiermee samenhangende landschapswaarden wordt voorkomen. In het geval van een dergelijke onontkoombaarheid moet verzekerd zijn dat de aantasting van de natuurwaarden en de daarmee samenhangende landschapswaarden tot het minimum worden beperkt en worden gecompenseerd.

11 - Beekdalen

De beekdalen vertegenwoordigen belangrijke waarden wanneer het gaat om natuur, landschap en water, maar hebben ook betekenis voor landbouw en recreatie. Deze functies zijn echter nevengeschikt ten opzichte van de eerstgenoemde waarden. In de beekdalen wordt behoud en versterking van een robuust water- en bodemsysteem nagestreefd. Daarnaast zijn de beekdalen aangewezen als natuurontwikkelingsgebied. Ingrepen die bedoeld zijn om het profiel van de oevers een meer natuurlijk verloop te geven of om de beek zijn oorspronkelijke meanderende karakter terug te geven (beekherstel) zijn toegestaan.

Ruimtelijke ingrepen die natuurontwikkeling in de toekomst kunnen bemoeilijken moeten achterwege blijven. De beekdalen laten wat dat betreft alleen extensieve vormen van landbouw en recreatie toe, bijvoorbeeld in de vorm van struinpaden. Watertekort en -overlast worden zoveel mogelijk gereduceerd en waterconservering is een aandachtspunt. Door beheersovereenkomsten voor perceelsrandenbeheer af te sluiten met agrariërs wordt de natuurwaarde van de beken en hun oevers en de waterkwaliteit op een duurzame manier gewaarborgd.

Aan het beekdal van de Hooidonksebeek wordt gedeeltelijk invulling gegeven in het kader van het project Landgoed Gulbergen. Voor de Dommeldalzone is een aparte visie opgesteld.

a - Dommeldal

De Dommeldalzone is in het Streekplanbeleid van de provincie (evenals de bosrand in het oosten) aangeduid als een landschapsecologische zone. Een dergelijke zone is een structurerende groene bufferzone tussen twee stedelijke kernen in een stedelijke regio, die bestaat uit een combinatie van gebieden voor de grondgebonden landbouw, de natuur en de recreatie, en een verbindende functie heeft voor aangrenzende landelijke regio's, zowel in landschappelijk als in ecologisch opzicht. In het reconstructieplan De Peel krijgt het Dommeldal prioriteit bij het realiseren van ruimte voor waterberging, beekherstel en ecologische hoofdstructuur, het verbeteren van de waterkwaliteit en de aanpak van de verdroging van de natte natuurparels. Dit wordt gecombineerd met landschapsontwikkeling, met als doel het behoud van de historisch landschappelijke waarden.

De gemeente Nuenen, Son en Breugel en Eindhoven hebben een grensoverschrijdende integrale natuurvisie opgesteld voor het beekdal van de Kleine Dommel en Dommel tussen het Wilhelminakanaal en Eindhovens Kanaal. Het Dommeldal krijgt een waardevolle functie als natuurpark in stedelijk gebied met recreatief medegebruik.

12 - Waterberging

Binnen de aangewezen zoekgebieden voor regionale waterberging, zoals opgenomen in het Reconstructieplan wordt het planologische regiem afgestemd op de waterbergende functie. Binnen de zoekgebieden voor regionale waterberging, die eveneens in de gebieds- en reconstructieplannen zijn opgenomen, mag de geschiktheid van het zoekgebied voor waterberging niet verloren gaan. Binnen een zoekgebied regionale waterberging is de ontwikkeling van grootschalige, kapitaalintensieve functies, zoals woonwijken, bedrijventerreinen, vestigingsgebieden voor de glastuinbouw, landbouwontwikkelingsgebieden, projectlocaties voor de intensieve veehouderij en grote recreatiecomplexen alleen mogelijk, als uit een watertoets is gebleken, dat hierdoor de geschiktheid van het zoekgebied voor waterberging niet verloren gaat. In regionale waterbergingsgebieden streven we naar meervoudig ruimtegebruik. Landschappelijk inpasbare kunstmatige verhogingen, bijvoorbeeld terpen, en creatieve bouwwijzen als woningen op palen zijn in de definitief begrensde gebieden wel toelaatbaar, mits de capaciteit van waterberging of -afvoer hierdoor niet of nauwelijks beperkt wordt. Bij de projecten Landgoed Gulbergen en de visie voor de Dommeldalzone, is rekening gehouden met de uitgangspunten uit het provinciaal beleid.

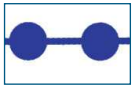

13 - Provinciale EVZ (nat en droog)

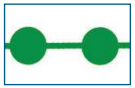

Ecologische verbindingszones vormen de groene schakels die de Brabantse natuurgebieden met elkaar verbinden. Planten en vooral dieren kunnen zich daardoor van het ene naar het andere natuurgebied verplaatsen. Ze functioneren als trekroutes en ook als (tijdelijk) leef- en voortplantingsgebied. Verbindingszones zijn veelal langgerekte landschapselementen langs waterlopen – de zogenaamde natte verbindingszones – of langs dijken, wegen, spoor- en vaarwegen, – de zogenaamde droge verbindingszones –. De breedte en de inrichting van de ecologische verbindingszones is afhankelijk van de natuurfunctie die zij moeten vervullen. Ze moeten zodanig worden ingericht dat de doelsoorten waarvoor de verbindingszone is bedoeld, er ook daadwerkelijk gebruik van kunnen maken. Gestreefd wordt om de ecologische verbindingszones een gemiddelde breedte van 25 meter te geven. Voor verbindingen in stedelijk gebied wordt een breedte van 50 meter aangehouden, omdat deze zones veelal een intensiever recreatief medegebruik hebben. De inrichting kan bestaan uit een reeks van kleine landschapselementen zoals bosjes, struwelen, houtsingels, ruigten, poelen of moerasjes (bron paraplunota). Nieuwe locaties voor verblijfsrecreatie nabij en in een ecologische verbindingszone zijn toegestaan, mits het functioneren van de ecologische verbinding voorop staat. De ingebruikneming van een nieuwe locatie voor verblijfsrecreatie moet gepaard gaan met de uitvoering van een behoorlijk beplantingsplan.

14 - Groene geleding

Tussen de kern Gerwen en Nuenen is in het Uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant een groene geleding opgenomen die gekoppeld is aan de ecologische verbindingszone en de wens deze twee kernen gescheiden te houden. Het beleid is gericht op behoud en ontwikkeling van een groene geleding in het transformatiegebied ten behoeve van ecologische en landschappelijke relaties. Dit betekent dat bij eventuele rode ontwikkelingen in het transformatiegebied een groene geleding moet worden aangebracht in het gebied.

15 - Doorzichten richting landschap

In het Groenstructuurplan legt de gemeente Nuenen het belang van groen voor de komende decennia vast en geeft zij voor de periode 2007-0217 richting aan de ontwikkeling en het beheer van het openbaar groen. Groen is binnen de kernen echter niet vanzelfsprekend. Functies als woningbouw en parkeren vragen binnen de kommen om ruimte, waardoor de structuren steeds verder worden verdicht. Door vast te leggen welk groen van belang is voor de uitstraling van de kernen, wordt voorkomen dat dit groen een andere functie krijgt en zo verloren gaat. Ook de doorzichten naar het landschap zijn van belang voor de groenbeleving van de kernen. Vanuit de dorpsrand moeten de doorzichten op het landschap op strategische locaties behouden en/of gecreëerd worden. Zo kan dichte beplanting rond de kernen het zicht op het landschap ontrekken. Van belang is dat het karakteristieke introverte karakter van de kern behouden blijft. Door variatie in beplantingstypen aan te brengen kan de zichtrelatie met het landschap plaatselijk worden versterkt, waardoor de inwoners van de kernen de kwaliteiten van het omringende landschap kunnen ervaren.

16 - Landgoed Gulbergen

Met het project Landgoed Gulbergen wordt het Middengebied tussen Eindhoven en Helmond versterkt met bossen en dagrecreatie. De locatie is opgenomen in het Uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant als één van de toplocaties in de regio waarvoor het beleid is gericht op behoud en versterking van deze voorzieningen. Het accent bij de toeristisch recreatieve ontwikkeling wordt in het Uitwerkingsplan gelegd op de thema's techniek en design.

De ontwikkeling van Landgoed Gulbergen geeft invulling aan de wens van de gemeente Nuenen te streven naar het versterken van de toeristische functie van Nuenen c.a. Zoals de Toekomstvisie stelt, zorgen toeristen immers voor inkomsten, werk en naamsbekendheid.

17 - Kwaliteit landschap

Bij alle ontwikkelingen in het buitengebied die in strijd zijn met het geldende bestemmingsplan, maar waaraan vanuit ruimtelijke overwegingen toch medewerking kan worden verleend, hanteert de gemeente Nuenen de Landschapsinvesteringsregeling Nuenen c.a.. Dat betekent dat ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied moeten bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van het landschap. De gemeente Nuenen heeft de voorkeur om investeringen te laten plaatsvinden aansluitend op of in de nabijheid van het initiatief. Het is echter mogelijk dat investeringen niet in de nabijheid gerealiseerd kunnen worden (bijvoorbeeld vanwege een gebrek aan grond). Op dat moment kan die investering worden ingezet elders binnen de gemeente, om gemeentelijke beleidsdoelen met betrekking tot kwaliteitsverbetering van het landschap te realiseren.

BIJLAGEN

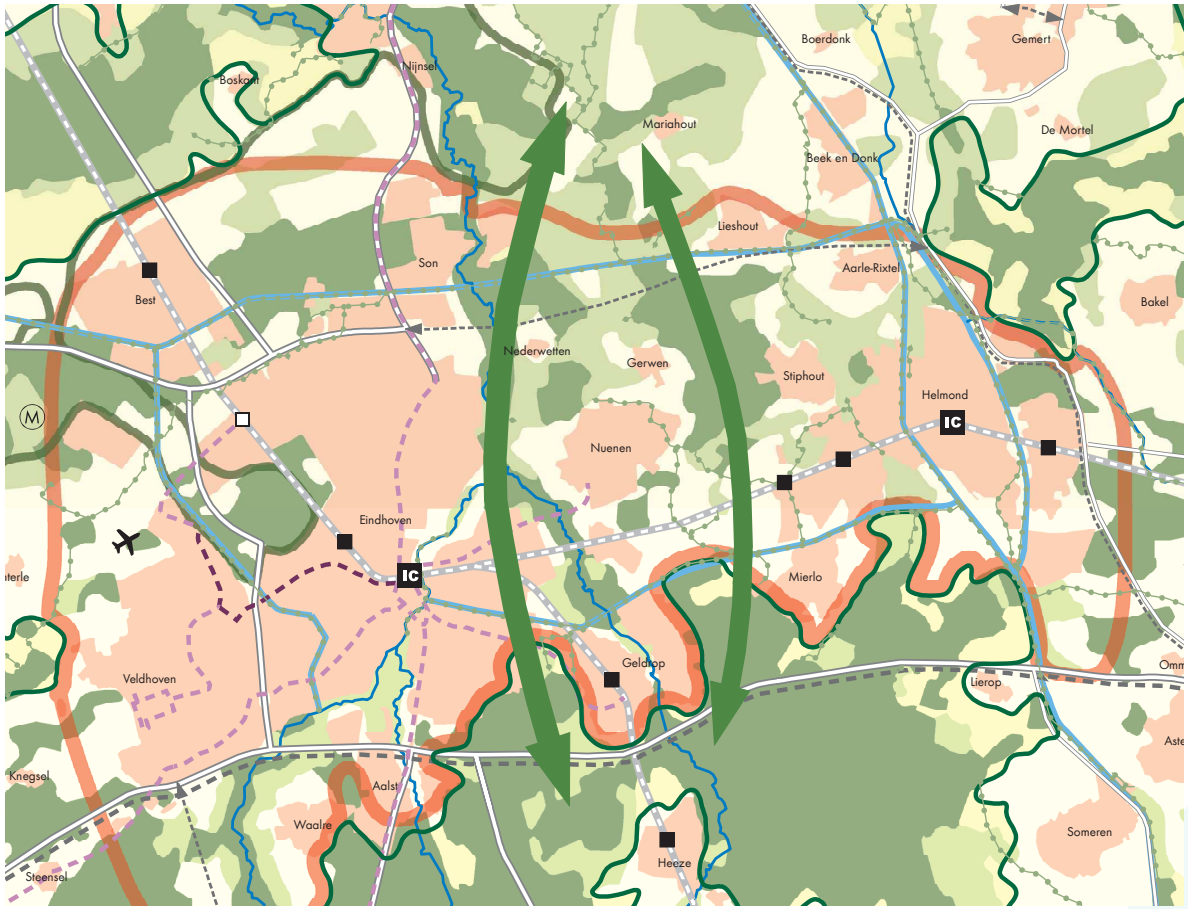

LEGENDA

Stedelijke regio	
Bestaand stedelijk gebied provincie Noord-Brabant (2004)	
Ecologische verbindingszone	
GHS-natuur / in combinatie met water	
GHS-landbouw	
AHS-landschap	
AHS-landbouw	
Regionale natuur- en landschapseenheid (RNLE)	
Robuuste verbinding *	
Landschapsecologische zone	
Nationaal Landschap	
Openheid	
Winterbed	
Toekomstig winterbed	
Langetermijnreservering winterbed	
Majeure ontwikkelingsopgave (begrenzing uit PKB)	label
Majeure ontwikkelingsopgave (begrenzing nader te bepalen)	

* inclusief de daar binnen liggende ecologische verbindingszones

Bron: Provincie Noord-Brabant
Copyright (c) Dienst voor het kadaster en de openbare registers Apeldoorn
Tek. nr. 24.909, 11 september 2007. Opmaak: Afdeling GEO, Provincie Noord-Brabant

	bestaand	in studie
Stroomweg		
Regionaal verbindend net (RVN)		
Hogesnelheidslijn		
Spoorweg		
HOV-/doorstroomas		
Vaarweg		
Intercitystation	IC / IC HSL	
Stoptreinstation		
Vliegveld		
Concentratiepunt waterrecreatie		
Attractiepark van bovenregionale betekenis		
Militair terrein	M	
Bos en heide, buiten de provincie Noord-Brabant (2005)		
Bebouwing buiten de provincie Noord-Brabant (2005)		
Grote oppervlaktewateren, rivieren en beken (1997)		
Plangrens		

0 5 10 km

schaal 1:170.000

N

Uitsnede kaart Ruimtelijke hoofdstructuur

BIJLAGE 1: BELEIDSSCAN

Interimstructuurvisie Noord-Brabant
Aanleiding voor het opstellen van de Interimstructuurvisie is de inwerkingtreding van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2008. Deze wet verplicht overheden tot het opstellen van een structuurvisie waaruit blijkt wat hun belangen zijn en welke instrumenten ze inzetten om deze te realiseren.

In de Interimstructuurvisie zijn de (ruimtelijke) belangen en doelen van de Provincie Noord-Brabant benoemd en op hoofdlijnen in beleid uitgewerkt. In de bijbehorende uitvoeringsagenda is aangegeven hoe de provincie haar doelen willen realiseren. De uitvoeringsagenda wordt periodiek geëvalueerd en indien nodig bijgesteld.

De Interimstructuurvisie van de provincie Noord- Brabant bevat in hoofdzaak bestaand ruimtelijk beleid, zoals opgenomen in 'Brabant in Balans. Streekplan Noord-Brabant 2002'. Verouderde teksten zijn daarbij geactualiseerd en er is rekening gehouden met besluitvorming die na de vaststelling van het Streekplan 2002 heeft plaatsgevonden. Nieuw aan deze visie is de uitvoeringsagenda.

Het beleid in de Interimstructuurvisie is geformuleerd aan de hand van vijf leidende principes. Deze principes hebben een ruimtelijke inslag en zijn van belang voor het provinciale schaalniveau. De vijf leidende ruimtelijke principes zijn:
1 Meer aandacht voor de onderste lagen;
2 Zuinig ruimtegebruik;
3 Concentratie van de verstedelijking;
4 Zonering van het buitengebied;
5 Grensoverschrijdend denken en handelen.

De gemeente Nuenen valt grotendeels binnen de stedelijke regio Eindhoven-Helmond. Een stedelijke regio's is een ruimtelijk samenhangend, verstedelijkt gebied. Binnen een dergelijke regio liggen mogelijkheden voor verdere verstedelijking.

In de steden en stedelijke regio's worden de spoorverbindingen, met daaraan verbonden intercitystations en stoptreinstations, ondersteund door hoogwaardig openbaar vervoer: snelle, hoogfrequente en comfortabele buslijnen. Een nieuwe verbinding wordt beoogd tussen Nuenen-Centrum en Eindhoven.
Momenteel worden de mogelijkheden voor een nieuwe oost-westverbinding in de noordkant van de gemeente onderzocht. Deze nieuwe stroomweg (SW) is in de Nederlandse wegcategorisering een weg waarop gemotoriseerd verkeer zo veel mogelijk ondoorbroken kan doorstromen.

Binnen de stedelijke regio's zijn landschapsecologische zones (LEZ) onderscheiden. Deze zones vormen belangrijke groene buffers tussen de verstedelijkte gebieden binnen de stedelijke regio. Het zijn tevens belangrijke verbindingen tussen de natuur- en landschapswaarden van de omliggende landelijke regio's. Zowel aan de west- als oostzijde wordt de gemeente begrensd door een dergelijke zone.
Een groot deel van het buitengebied van Nuenen valt binnen de groene hoofdstructuur (GHS). De GHS is een samenhangend netwerk van alle Brabantse natuur- en bosgebieden, landbouwgebieden en andere gebieden met bijzondere natuurwaarden, en landbouwgebieden die bijzondere potenties hebben voor de ontwikkeling van natuurwaarden. De provincie wil de (potentiële) natuurwaarden en de hiermee samenhangende landschappelijke waarden in de GHS planologisch beschermen. In de GHS is op langere termijn alleen plaats voor natuur, (grondgebonden) landbouw, recreatie met een groen karakter en andere laagdynamische functies, zoals bosbouw en waterbeheer.
De GHS wordt opgesplitst in GHS-natuur en GHS-landbouw. In de GHS-natuur zijn alle bestaande bos- en natuurgebieden ondergebracht met de tussenliggende ecologische verbindingszones, alsmede de reservaat- en natuurontwikkelingsgebieden. In de GHS-landbouw zijn landbouwgebieden en andere gebieden met bijzondere (potentiële) natuurwaarden ondergebracht. Binnen de GHS-landbouw liggen ook de beheersgebieden die zijn begrensd in het kader van de ontwikkeling van de ecologische hoofdstructuur.
De AHS-landschap omvat de landbouwgebieden met de overige bijzondere (potentiële) natuurwaarden en de daarmee samenhangende landschapswaarden.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
- Naast het Dommeldal moet ook het open gebied tussen Helmond en Nuenen als een landschapsecologische zone op een duurzame, groene wijze worden ingericht. Dit sluit aan op de zuid-noord gerichte groenstructuren in de stedelijke regio en op de natuur- en landschapswaarden in de omliggende landelijke regio's.
- Behoudt en herstel van de ecologische verbindingzones aan de noord- en oostzijde van de kern Nuenen. De aanduiding van de evz's is indicatief. Dit betekent dat niet is beoogd de plaats exact aan te duiden. Het gaat om de ruimtelijke duiding van de gewenste verbinding tussen natuurgebieden.

- De provincie gaat ervan uit dat gemeenten de concrete begrenzing van de GHS en AHS en hun subzones met een daarbij behorend beschermingsregime, vastleggen in hun bestemmingsplannen buitengebied. Gemeenten kunnen daarbij eigen onderzoek met betrekking tot ter plaatse voorkomende natuurwaarden betrekken of gebruik maken van het feitenmateriaal dat de provincie ter beschikking heeft.
- Het is de vraag of voor de ruimte-extensieve bedrijvigheid op de wat langere termijn nog ruimte kan worden gevonden. Voor bedrijfsterreinen voor logistieke dienstverlening is een eerste inzicht in deze problematiek beschikbaar. Als er onvoldoende ruimte beschikbaar is, moet nagegaan worden of delen van dat programma in andere stedelijke regio's binnen het stedelijk netwerk Brabantstad kunnen worden opgevangen.
- Aandacht wordt besteed aan de mogelijkheden om toekomstige ontwikkelingen op het vlak van wonen en werken (Brainport) te verknopen aan de mogelijke toekomstige infrastructurele ruit rond de stedelijke regio en het ruimtegebruik op belangrijke 'knopen' te intensiveren.

Paraplunota ruimtelijke ordening

De provincie hanteert de Interimstructuurvisie als algemeen kaderstellend uitgangspunt voor de uitoefening van haar bevoegdheden. De Paraplunota (11 september 2007) bevat de beleidslijnen zoals vastgelegd in hoofdstuk 3 van 'Brabant in Balans. Streekplan Noord-Brabant 2002', als ook de aanvullingen, uitwerkingen en herzieningen op het streekplan die na 2002 zijn vastgesteld. Het gaat dan onder andere om de reconstructieplannen en de regionale uitwerkingsplannen van het streekplan.

De plankaart behorende bij de Paraplunota betreft de kaart 'Zonering van het buitengebied'. Naast structuurbepalende elementen als de spoorweg en stroomwegen, worden gronden in Nuenen aangeduid als GHS en gebieden die betrekking hebben op waterberging.

Navolgend worden aspecten aangekaart die van belang zijn voor het Ruimtelijk Casco. In het bijgehorende hoofdstuk wordt de bijbehorende beleidskoers vermeld.

- De ecologische verbindingszones aan de noord- en oostzijde van de kern Nuenen;
- De natte natuurparel langs de Dommel (tevens waterbergingsgebied);
- De natte natuurparel en het natuurontwikkelingsgebied tussen Nuenen en Nederwetten;
- Leefgebied kwetsbare soorten tussen Gerwen en Nederwetten (GHS-landbouw);
- Gebied met diverse waarden ten noorden van Gerwen (natuurontwikkelingsgebied, overig bos- en natuurgebied, leefgebied struweelvogels, leefgebied kwetsbare soorten, natuurparel, boringsvrije zone);
- De aanduiding overig bos- en natuurgebied aan de oostzijde van de gemeente;
- Reserveringsgebied waterberging ten zuidoosten van de kern Nuenen en aan de oostkant van Nederwetten.

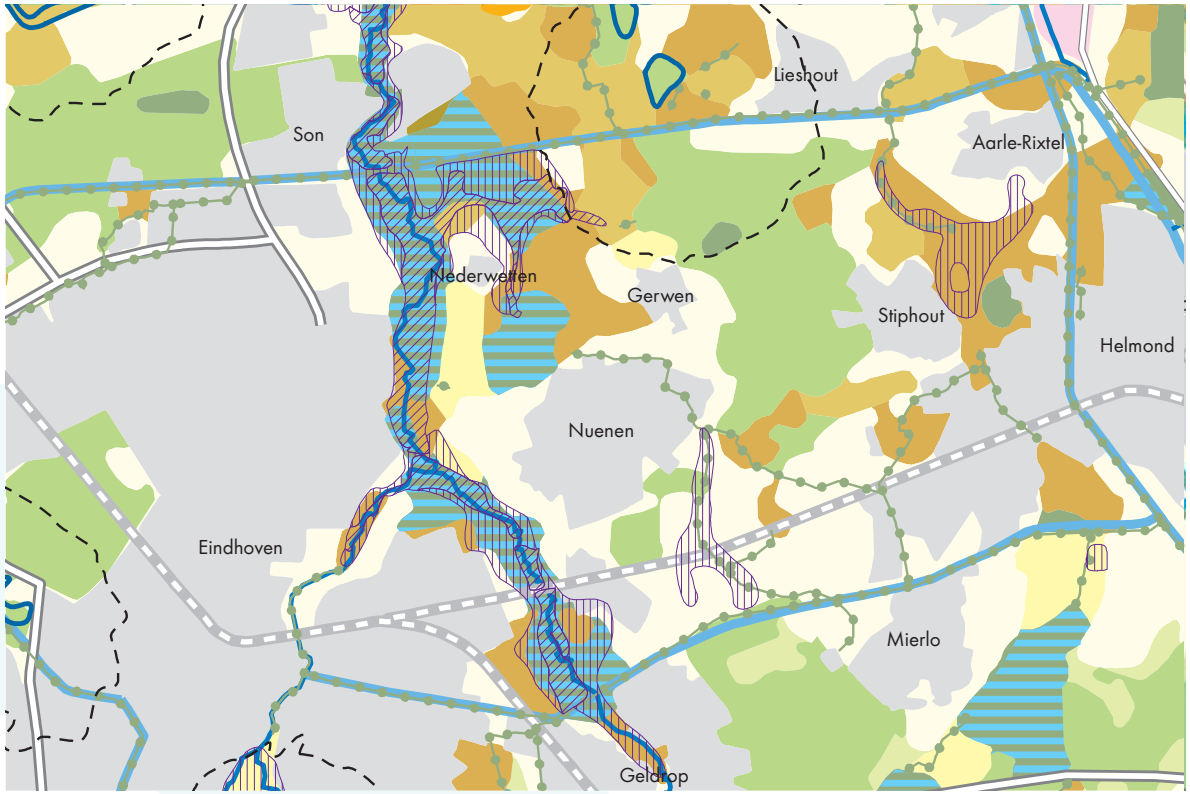

LEGENDA

GHS-NATUUR	Natuurparel / natte natuurparel	
	Overig bos- en natuurgebied	
	Ecologische verbindingszone	
GHS-LANDBOUW	Leefgebied kwetsbare soorten	
	Leefgebied struweelvogels	
	Natuurontwikkelingsgebied	
AHS-LANDSCHAP	Leefgebied dassen	
	Waterpotentiegebied	
	RNLE-landschapsdeel	
AHS-LANDBOUW	Glastuinbouw - vestigingsgebied	
	Glastuinbouw - projectvestigingsgebied	☆
	Glastuinbouw - mogelijk doorgroeigebied	
	Glasboomteeltgebied	
	Landbouwontwikkelingsgebied	
	Overig	

Waterwingebied	
25- jaarszone	
100- jaarszone	
Boringsvrije zone	
Regionaal waterbergingsgebied	
Reserveringsgebied waterberging	
Stroomweg	
Regionaal verbindend net (RVN)	
Spoorweg	
Vaarweg	
Bestaand stedelijk gebied provincie Noord-Brabant (2004)	
Bos en heide, buiten de provincie Noord-Brabant (2005)	
Bebouwing buiten de provincie Noord-Brabant (2005)	
Grote oppervlaktewateren, rivieren en beken (1997)	
Plangrens	

0 5 10 km

schaal 1:170.000

N

Uitsnede Paraplunota

Regionaal Structuurplan regio Eindhoven/Provinciaal Uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant (7 december 2004 / 8 maart 2005)
Het Regionaal Structuurplan regio Eindhoven/Provinciaal Uitwerkingsplan Zuidoost-Brabant (RSP/UP) vormt de regionale uitwerking van het beleid dat is vastgelegd in 'Brabant in Balans. Streekplan Noord-Brabant 2002' en is een ruimtelijk plan op het regionale schaalniveau. Het RSP/UP vormt het kader voor ruimtelijke ontwikkelingen en maakt onderdeel uit van het provinciale toetsingskader, op grond waarvan ruimtelijke plannen en initiatieven (met name op het gebied van wonen en werken) van gemeenten worden beoordeeld. Het plangebied van het RSP/UP is opgedeeld in de stedelijke regio Eindhoven-Helmond en drie landelijke regio's Groot Kempen, Heeze-Leende Cranendonck en De Peel.

De gemeente Nuenen is gelegen in de stedelijke regio Eindhoven-Helmond. Het regionaal ontwerp voor deze regio bestaat uit ruimte voor werken, wonen, water, groen en voorzieningen (recreatie). Voor de verstedelijking in de regio Eindhoven-Helmond wordt uitgegaan van een 'compacte bundeling van verstedelijking gekoppeld aan bestaande en nieuwe infrastructuur rondom een centraal gelegen groen park'. Het model van die zgn. 'compacte parkstad' kan echter niet maximaal worden ingevuld, omdat er in het gebied sprake is van een aantal hoge natuur- en landschapswaarden die niet verloren mogen gaan.

Het landschappelijk raamwerk van de stedelijke regio wordt gevormd door de beekdalen met daar tussen liggende verbindende landschappen. Er worden in de stedelijke regio drie landschapsecologische zones gezien: één voor de Dommel, één voor Gulbergen en de bosgebieden ten noorden en ten zuiden daarvan en één voor de Goorloop. Deze drie landschapsecologische zones vormen in het noordelijk deel van de stedelijke regio een samenhangend regionaal landschap met natuurwaarden. Tussen de kern Gerwen en Nuenen is een groene geleding opgenomen die gekoppeld is aan de ecologische verbindingszone en de wens deze twee kernen gescheiden te houden.
In het landelijk gebied dat geen onderdeel van het landschappelijk raamwerk vormt, is verstedelijking afweegbaar. De aanduiding transformatie afweegbaar geeft aan dat het transformeren van landelijk gebied naar stedelijk grondgebruik (wonen, werken, voorzieningen, stedelijk groen, al of niet in combinaties van meervoudig ruimtegebruik) mogelijk is als dat nodig is om in de stedelijke ruimtebehoefte te voorzien.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
- Uitbreiding woningbouw: Nuenen-West
- Uitbreiding bedrijventerrein: Eeneind
- Transformatie afweegbaar: noordoostzijde Nuenen, oost- en westzijde Gerwen, westzijde Nederwetten.
- Groene geleding tussen kernen Gerwen en Nuenen en langs het kanaal tussen Eeneind en Geldrop.
- Landschapsontwikkeling / landschapsecologische zone gebied tussen de Papenvoortsche Heide en Refelingse Heide met een gebied voor intensieve regionale recreatie .
- Beekdalsysteemontwikkeling voor zone langs de Dommel en het gebied ten westen van de kern Nederwetten

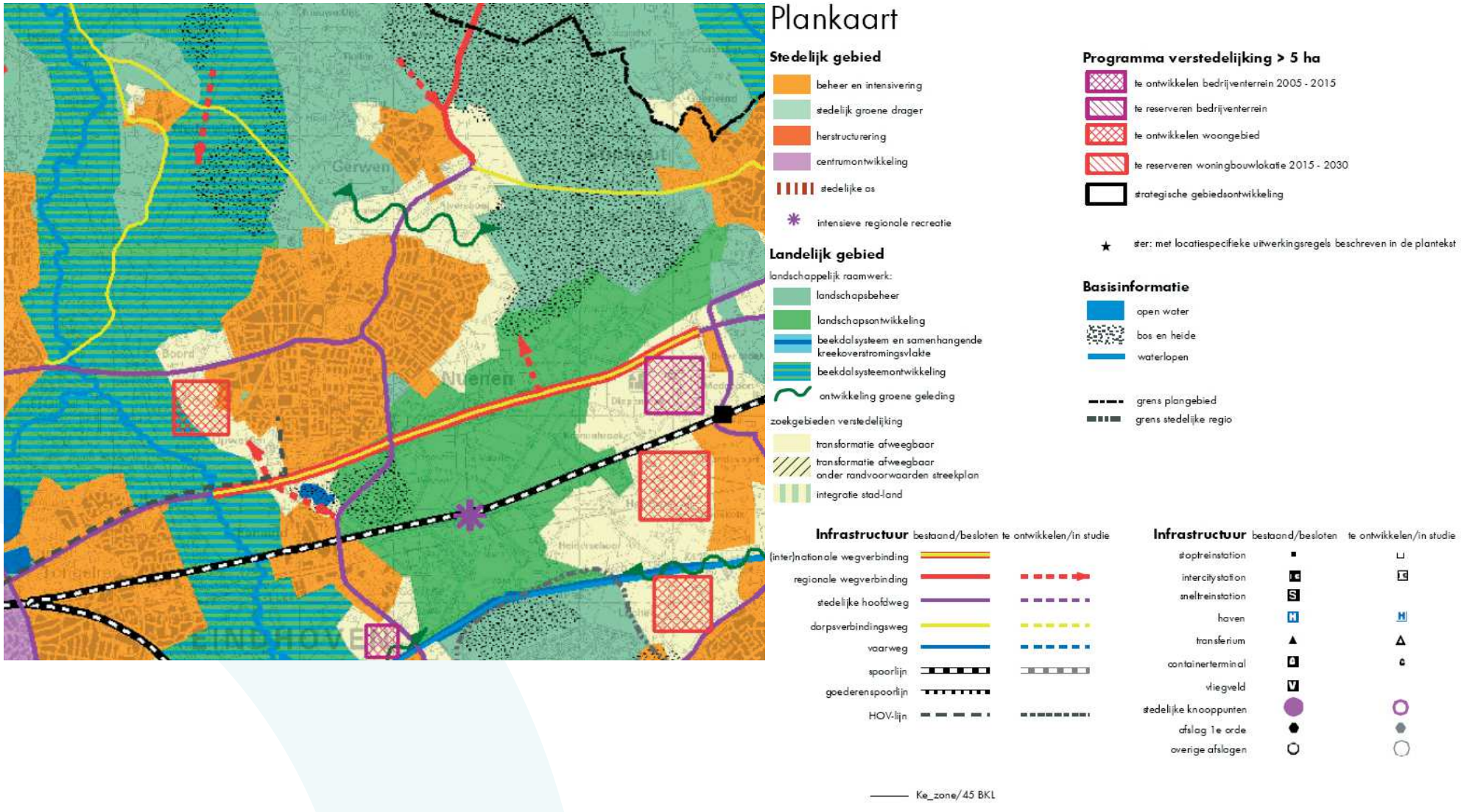

Uitwerkingsplan Zuidoost Brabant (*Bron: Provincie Noord-Brabant*)

Reconstructieplan De Peel (22 april 2005)
Het reconstructieplan streeft er naar de problemen in het landelijke gebied structureel en op een samenhangende manier aan te pakken. Een belangrijk onderwerp daarbij is de zonering van de conflicterende functies intensieve veehouderij en natuur, landschap, recreatie en wonen. Deze zonering heeft een rechtstreekse doorwerking in lokaal beleid. In het reconstructieplan zijn tevens de begrenzingen van natte natuurparels en bijbehorende beschermingszones, inundatiegebieden en in te richten waterbergingsgebieden, beekherstelgebieden en de RNLE's opgenomen.

Het reconstructieplan De Peel is de uitwerking van de visie van de provincie voor het reconstructiegebied De Peel, waartoe de gemeente Nuenen behoort. Het reconstructieplan bevat twee plankaarten; een kaart Omgevingskwaliteit (Plankaart 1) en een kaart Sociale en economische vitaliteit (Plankaart 2).
In het reconstructieplan is een paragraaf opgenomen waarin een geïntegreerd beeld gegeven van de gewenste ontwikkelingen van de gemeenten in De Peel. De thema's die relevant zijn voor de desbetreffende gemeente zijn zo concreet mogelijk beschreven en indien mogelijk op kaart gezet (Plankaarten 1 en 2). De beschrijvingen betreffen maatregelen en voorgenomen activiteiten. Navolgend wordt beschreven welke ontwikkelingen vanuit het reconstructieplan voor de gemeente Nuenen zijn voorzien.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
- Het landgoed Gulbergen wordt ingericht en benut voor intensieve recreatie. De ontsluiting van het gebied wordt verbeterd en de omgeving krijgt een recreatieve functie. In de omgeving wordt een nieuw bos (Vaarle) aangeplant.
- Het Dommeldal is een van de stroomgebieden natuurbeken in De Peel. Het Dommeldal krijgt prioriteit bij het realiseren van ruimte voor waterberging, beekherstel en ecologische hoofdstructuur, het verbeteren van de waterkwaliteit en de aanpak van de verdroging van de natte natuurparels. Dit wordt gecombineerd met landschapsontwikkeling, met als doel het behoud van de historisch landschappelijke waarden.
- De landschapsecologische zone tussen Nuenen en Helmond is begrensd. Hiermee wordt de verstedelijking van het gebied een halt toe geroepen. Het gebied is belangrijk voor recreatie, zowel intensief (ontwikkeling Gulbergen) als extensief (stedelijk uitloopgebied). Er worden diverse ontsnipperingsmaatregelen genomen, zoals dassentunnels.

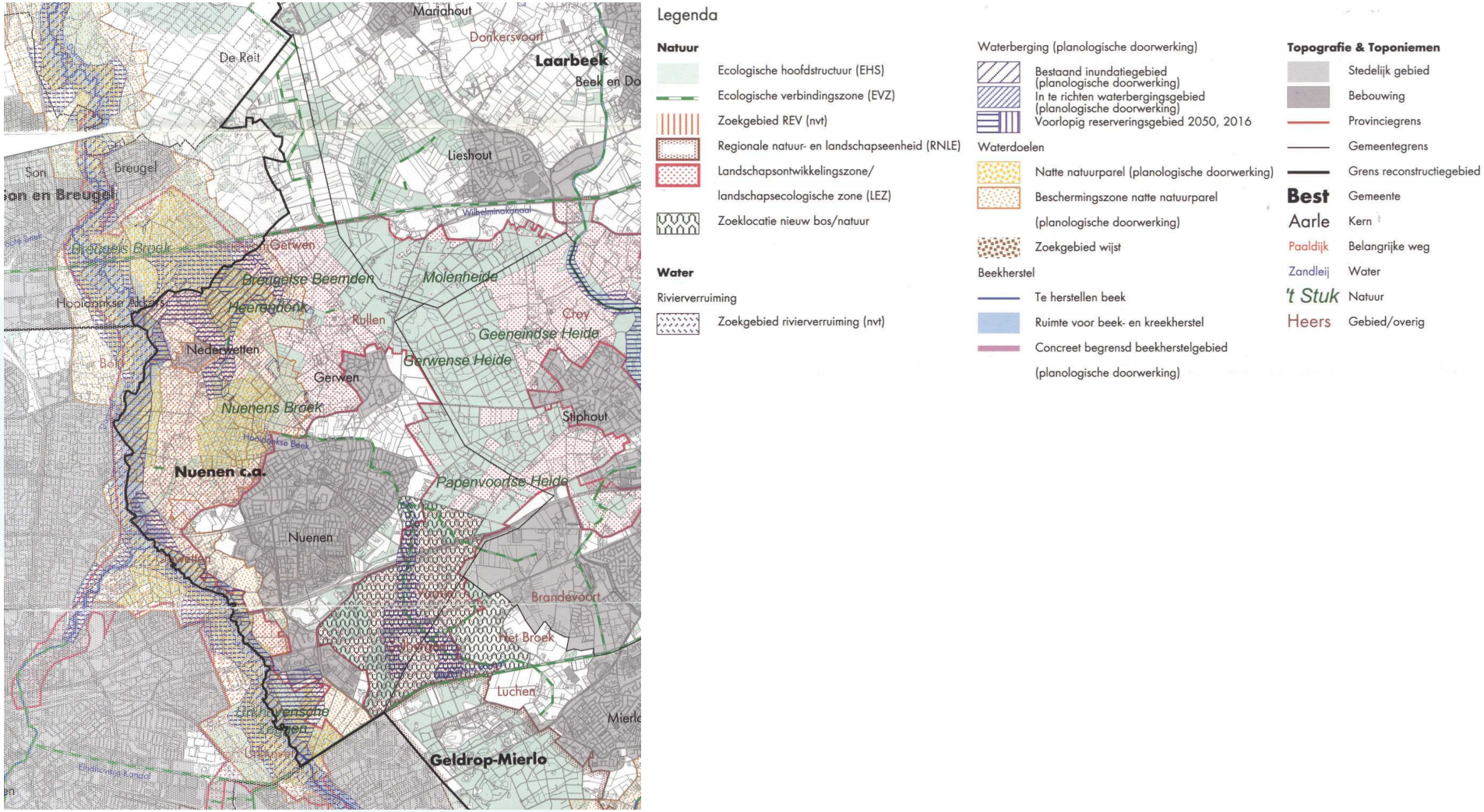

Reconstructieplankaart 1: Omgevingskwaliteiten

Bereikbaarheidsprogramma Zuidoostvleugel BrabantStad (4 mei 2007)
Het belang van een goede bereikbaarheid van de Zuidoostvleugel voor de nationale economie en voor het in stand houden van het succes van de regio zelf, vergt een brede inzet een aanpak van toenemende bereikbaarheidsproblemen in de regio Zuidoost Brabant. Het Bereikbaarheidsprogramma brengt diverse oplossingsrichtingen in beeld. Regionale overeenstemming is bereikt over een samenhangende pakket aan maatregelen. Het totale maatregelenpakket zorgt voor een forse verbetering van de bereikbaarheid van en leefbaarheid in de Zuidoostvleugel.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
- De landschapsecologische ontwikkeling van de Dommeldalzone, een groene verbindingszone rond Landgoed Gulbergen en Bosplan Vaarle als groene noordzuidverbinding alsmede een zone rond de Goorloop zijn in het Middengebied aan de orde.
- Reconstructie van het Eindhovens kanaal als oost-west ecologische verbinding.
- Verbeterde regionale ontsluiting via (H)OV, DVM, fiets.
- De regio vindt het van belang dat er een nieuwe oost-westverbinding (geen snelweg) komt tussen knooppunt A50/A58 en de N279 (langs het Wilhelminakanaal, deel ondertunnelt).

Landschapsontwikkelingsplan De Peel (25 oktober 2007)
Door een behoefte aan uitwerking van gezamenlijk beleid voor landschap, is in aanvulling op het Reconstructieplan De Peel een Landschapsontwikkelingsplan (LOP) opgesteld. Het doel van het LOP is de inzet van het stimuleringskader en het vergroten van de samenwerking in gemeentegrensoverschrijdende projecten.

Voor de landschapsontwikkeling in De Peel is een aantal ambities opgenomen. Zo zet het LOP o.a. in op behoud en versterking van huidige kwaliteiten van het landschap en leefomgeving en krijgt cultuurhistorie van het landschap een plek. Binnen deze ambities zijn twee varianten, een basisambitie (voorkeursvariant 'Samenhang in beleid' en een hoge ambitie, uitgewerkt.

Het uitvoeringsplan beschrijft per gemeente de gewenste uitvoeringsmaatregelen, projecten en een uitwerking van het Stimuleringskader. Grootschalige projecten die in dit kader zijn opgenomen (o.a. De Mosbulten, Bosplan Vaarle, Landgoed Gulbergen, Dommeldal en de Bossen) zijn in onderhavige Structuurvisie als projecten opgenomen.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
- Versterken herkenbaarheid en ecologisch functioneren beekdalen.
- Verbinden grotere en kleinere natuurgebieden.
- Behoud cultuurhistorisch waardevolle landschapselementen (bv bolle akkers).
- Vergroten herkenbaarheid tussenliggende cultuurlandschappen (door stimuleren kleinschaligheid, of juist behoud openheid).
- Afronding kernen, ontwikkelingen in dorpsranden.

Groenstructuurplan
Het groenstructuurplan heeft betrekking op het groen binnen de drie kernen Gerwen, Nederwetten en Nuenen en het buurtschap Eeneind. Het plan legt het belang van het groen voor de komende decennia vast en geeft voor de periode 2007-2017 richting aan de ontwikkeling en het beheer van het openbaar groen in de gemeente Nueuen c.a.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
- De ruim opgezette structuur van de Hooidonksebeek behouden.
- Door de randen van een dorp of wijk en de overgang met het landschap bewust vorm te geven worden deze als vanzelfsprekend ervaren.
- Balans tussen rood en groen door de landelijke norm van 75 m^2 groen per woning te hanteren.
- Hoofd- en nevengroenstructuur als belangrijkste groen binnen de kernen behouden en ontwikkelen.

Structuurplan Nuenen, Gerwen en Nederwetten
(Vastgesteld op 27 mei 1999 door de Raad van de gemeente Nuenen, aangepast n.a.v. uitspraak Raad van State op 2 januari 2002)

In het Structuurplan wordt een visie gegeven op hoe Nuenen de eigen plaats in de stadsregio op duurzame wijze in kan vullen. Uitgangspunt bij het Structuurplan is de meerkernigheid in de gemeente en de eigenheid van de kernen. Afweging van de ruimtelijke mogelijkheden en beperkingen in de kern Nuenen leidt tot een aantal verdichtingslocaties en een gefaseerde uitbreiding in westelijke richting. De historisch waardevolle bebouwingslinten vormen een duidelijke en herkenbare begrenzing van de toekomstige komrand naar het Dommeldal.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
Het beginsel: ‘eerst inbreiden, dan pas uitbreiden’ is uitgangspunt van het Structuurplan.

Het structuurplan benoemd dragende elementen van duurzame ontwikkeling op alle schaalniveaus.

Regionaal:
- Een duidelijke zonering van aard en intensiteit van gebruik in een mozaïek van noord-zuid en oost-west gerichte structuurlijnen. In het gebied tussen Nuenen en Geldrop is het deelgebied van Landgoed Gulbergen duidelijk, maar de overgangen naar de Dommel en de bestaande oostelijke bossen ter hoogte van de kom Nuenen vraagt om uitwerking;

Gemeentelijk niveau:
- Dragers zijn de rode (stedelijke) en groene structuren in onderlinge wisselwerking en afgestemd op de blauwe ondergrond (watersysteem).
- Het aansluiten van nieuwe woon- en werkgebieden op de bestaande komstructuur verdient de voorkeur omwille van de meerkernigheid.

Kernniveau
- De overgang rood-groen in de komrand, vooral waar rode functies en kwetsbare groene en blauwe kwaliteiten elkaar raken;
- Een goede aansluiting van woninguitbreiding aan de bestaande komstructuur van Nuenen;
- Benutting geluidzones van hoofdwegen en herkenbaarheid van hoofdwegen in de kom;
- Eigenheid van de kleine kernen (Gerwen, Nederwetten en Eeneind) garanderen door beperkte groei, beperken doorgaand verkeer en versterken groene omgevingskwaliteiten

De volgende afbeelding schetst de potentiële uitbreidingsrichtingen:

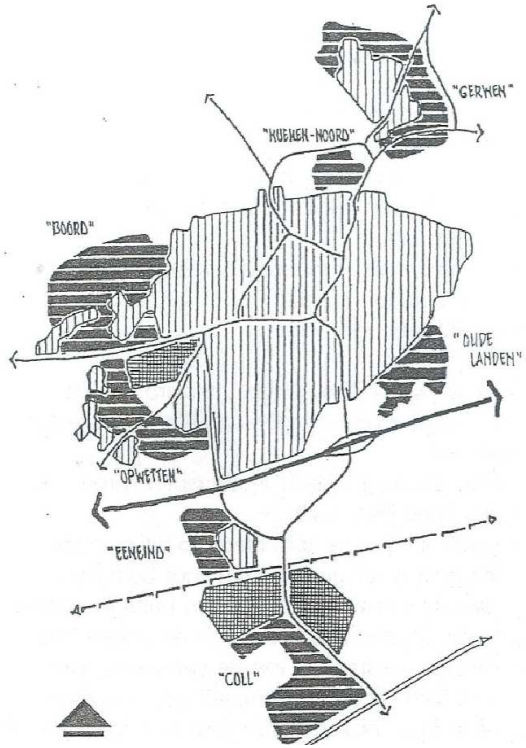

Ruimtebalans
De ruimtebalans is de verzameling van alle bouwprojecten. Deze omvat meer dan woningen alléén, maar de nadruk ligt wel op woningenbouw. De gemeente Neunen wil een forse inhaalslag maken op het gebied van woningbouw. Lange tijd mocht de gemeente nauwelijks bouwen. De provincie was van mening dat er met de uitbreiding van de wijk Nuenen-Oost voldoende woningen in de gemeente waren. In 2005 zijn in het Bestuurlijk Overleg Randgemeenten (BOR) nieuwe afspraken gemaakt. Tot 2030 moet de gemeente Nuenen zo’n 1.700 woningen voor de eigen inwoners bouwen en ruim 1.500 woningen voor inwoners uit de regio.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
- Alleen de nog niet gerealiseerde (woningbouw) projecten, die relatief veel nieuwe ruimte in beslag nemen, zijn opgenomen. Het gaat hierbij om Neuen-West, Nederwetten Genugten, Eeneind West, Boschoeve en Oude Landen sportpark.

Toekomstvisie 2020 (24 juli 2006)
In deze nota is een toekomstvisie geformuleerd, die antwoord geeft op de vraag waar de gemeente Nuenen naar toe wil. De visie geeft ook inzicht in wat de gemeente bindt. Tevens wordt aangegeven langs welke weg die doelstellingen zijn te bereiken. De horizon van de Toekomstvisie is 2020.

De Toekomstvisie:
- dient als leidraad bij de beslissingen die de gemeente de komende jaren op velerlei terreinen moet nemen in een snel veranderende samenleving;
- verheldert de regiepositie van de gemeente Nuenen ten opzichte van haar partners in de gemeente en in de regio;
- is richtinggevend voor de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie;
- biedt een basis voor een verbetering van het imago van Nuenen.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco

- Voorrang voor inbreidingslocaties en slechts uitbreiding van het bebouwde oppervlak met Nuenen-West.
- Instandhouden van het hoogwaardige sociaal-culturele voorzieningenniveau.
- In de Woonvisie 2005+ is de opgave voor Nuenen van 3.245 te bouwen woningen tot 2030 opgenomen. Daarvan kunnen tot 2010 circa 930 woningen worden gebouwd op inbreidingslocaties. Om de groene waarden zoveel mogelijk te sparen, zal gemiddeld hoger en in hogere dichtheden dan tot op heden gebruikelijk worden gebouwd.
- Versterking van de centrumfunctie van Nuenen-Centrum heeft prioriteit.
- Uitbreiding van het inwonertal in de kerkdorpen met circa 10% in 15 jaar, om de bestaande voorzieningen zoveel mogelijk te kunnen handhaven, is uitgangspunt. Eventuele uitbreiding van bebouwing blijft beperkt tot de kernrandzones.
- De voorgestane bevolkingsgroei biedt de noodzakelijke versterking voor het huidige voorzieningenniveau in Nuenen. Een realistische uitgangspositie is het minimaal handhaven van het huidige voorzieningenniveau. Concentratie van lokale voorzieningen in Nuenen-Centrum (Van Goghplein, Park, Kloostertuin e.o.) is hierbij uitgangspunt. Het aantal 'concurrerende' wijkvoorzieningen zal niet worden uitgebreid.
- Het Nuenense buitengebied ondergaat komende jaren een ingrijpende reconstructie. De agrarische functie zal afnemen en vervangen worden door 'verbrede landbouw' en recreatieve functies. De omringende natuur en het cultuurhistorisch waardevolle landschap vormen mede het kapitaal van de gemeente. Hiermee dient zorgvuldig te worden omgaan. Ecologische en historische verbindingen dienen te worden behouden en versterkt.
- Binnen de beperkte mogelijkheden dienen zoveel mogelijk duurzame arbeidsplaatsen in Nuenen behouden te blijven. Dit kan mede doordat er tot circa 2015 minimaal 700 arbeidsplaatsen bij moeten komen op de nieuwe bedrijfsterreinen (totaal 42 ha) en door revitalisering van de bestaande terreinen.
- De toeristische functie van Nuenen dient versterkt te worden. Toeristen zorgen voor inkomsten, werk en naamsbekendheid.
- Nuenen kiest voor het zoveel mogelijk instandhouden van het oude dorpskarakter. Ook de kernen van Gerwen en Nederwetten zullen zoveel mogelijk in tact worden gelaten.
- De aandacht van de gemeente zal vooral gericht zijn op onderhoud van de bestaande (historische) (infra-)structuur en niet op uitbreiding.
- Inwoners van Nuenen kunnen nu en in de toekomst in de eigen gemeente terecht voor primaire en voor secundaire levensbehoeften.
- De toenemende vergrijzing vergt speciale woon- en zorgvoorzieningen (wozoco´s).
- Het verenigingsleven wordt bewaard en gestimuleerd. Het Klooster vormt daarbij onmiskenbaar het middelpunt. De sportvoorzieningen zullen meer geclusterd dienen te worden.

Discussienota onderzoek hoger bouwen in de kern Nuenen (30 juni 1999)

De discussienota betreft een studie naar de mogelijkheden om in de kern Nuenen hoger te bouwen dan drie bouwlagen. Er wordt onderzocht of hoger bouwen binnen het bestaande bebouwde gebed mogelijk is en wellicht zelfs een versterking zou kunnen betekenen in de ruimtelijke structuur van de kern. Daarbij is een aantal randvoorwaarden geformuleerd met betrekking tot behoud van de ruimtelijke karakteristiek van Nuenen.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco

Hoger bouwen in Nuenen moet passen in de dorpse karakteristiek:

- Toepassing incidenteel: uitzondering op de regel
- Situering informeel: voorkomen van complexvorming
- Beperkte hoogte: maximale nokhoogte van 18 meter

Mogelijkheden voor hoger bouwen worden op diverse locaties voorzien. In het historisch centrum, nabij parken en historische entrees en in de landelijke kernranden (m.u.v. plaatselijke entreeversterkende accenten) worden geen mogelijkheden voorzien.

Woonvisie 2005+ (29 juni 2006)

Met de Woonvisie 2005+ is de Beleidsvisie Wonen 2001+ herijkt zodat er weer een actuele Woonvisie beschikbaar is. Deze nieuwe Woonvisie 2005+ is tevens een uitwerking van de Regionale Woonvisie van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) die in 2004 is vastgesteld.

In de Woonvisie geeft de gemeente aan welke ambities zij heeft voor de komende jaren op het gebied van het wonen. Maar het is meer dan een Visie. Ook worden concrete maatregelen geformuleerd. Dat is het inhoudelijk werkprogramma voor de komende jaren; de Woonvisie bevat dus ook een Uitvoeringsprogramma.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
Voor de gemeente als geheel wordt voor de periode 2005-2014 ingezet op de realisatie van tenminste 1.230 woningen. Hiervoor is in de kernen Nuenen en Nederwetten voldoende plancapaciteit beschikbaar of in voorbereiding. Een uitzondering hierop vormen de kernen Gerwen en Eeneind, waarin de gemeente op zoek gaat naar een nieuwe bouwmogelijkheid.

Woningbehoefte per kern:
Nuenen: De eigen woningbehoefte voor de periode 2005-2014 ligt rond de 750 woningen, maar de kern Nuenen mag meer groeien om een regionale opvangfunctie te kunnen vervullen. In de kern Nuenen is een planologische capaciteit beschikbaar van bijna 3.500 woningen. Zo'n 1.300 woningen heeft echter betrekking op inbreidingslocaties. Naast het benutten van inbreidingslocaties, is de bebouwing van het uitbreidingsgebied Nuenen-West een belangrijke opgave om de taakstelling te kunnen vervullen.

Gerwen: De eigen woningbehoefte in Gerwen bedraagt voor de periode 2005-2014 ongeveer 80 woningen. Er zijn enkele mogelijke bouwlocaties met een totale capaciteit van zo'n 79 woningen. Dit betekent dat er in Gerwen in beginsel voldoende plancapaciteit beschikbaar is om in de eigen woningbehoefte te kunnen voorzien. Om de leefbaarheid in Gerwen te behouden, voorzien in een structurele uitbreiding van Gerwen tot c.a. 3.000 inwoners.

Nederwetten: De eigen woningbehoefte in Nederwetten bedraagt voor de periode 2005-2014 ongeveer 30 woningen. De beschikbare plancapaciteit is ruim toereikend om in de woningbehoefte te voorzien. Deze capaciteit zal geleidelijk benut worden. Om de leefbaarheid door middel van een evenwichtige leeftijdsopbouw in Nederwetten te behouden cq te verbeteren is een structurele uitbreiding van Nederwetten tot ca. 1.200 inwoners noodzakelijk.

Eeneind: De eigen woningbehoefte in Eeneind bedraagt voor de periode 2005-2014 ongeveer 20 woningen. Ten tijde van het opstellen van de Woonvisie 2005+ waren geen concrete bouwmogelijkheden aanwezig. Inmiddels is de locatie Eeneind-Oost in ontwikkeling genomen voor de realisatie van circa 51 woningen.

Welstandsnota (30 maart 2004)
De welstandsnota heeft als doel, het inzichtelijk maken van de beoordeling van de aanvragen voor bouwplannen door de welstandscommissie middels vier soorten criteria: de algemene welstandscriteria, de gebiedsgerichte criteria, de criteria voor bepaalde typen bouwwerken en de objectcriteria.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
De criteria zijn zeer specifiek en hebben betrekking op bebouwingsniveau. Vanuit de welstandsnota komen dan ook geen regelrechte uitgangspunten voort voor het Ruimtelijk Casco.

'Dommeldal uit de verf', integrale natuurvisie (1 maart 2006)
Het Dommeldal tussen Eindhoven, Nuenen en Son en Breugel staat bekend als een fraai landschap met bijzondere cultuurhistorische waarden. In dit plan is een integrale visie voor dit gebied opgenomen, waarbij het behoud en herstel van het Dommeldal als groenblauwe slinger centraal staat. Het doel van dit is te komen tot samenwerking rond concrete projecten tussen alle belanghebbende gemeenten.

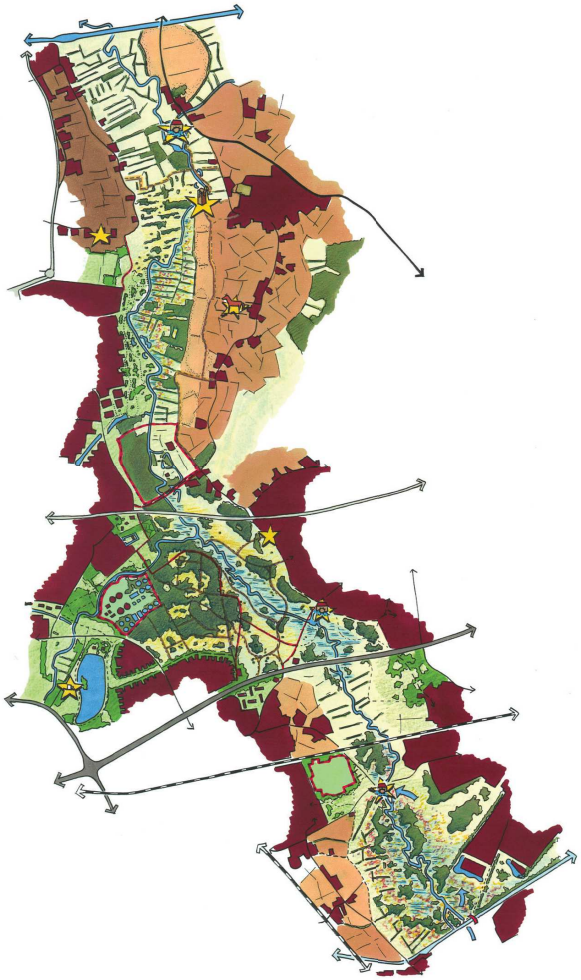

Afbeelding inrichtingsvisie Dommeldal

De visie en het uitvoeringsprogramma geven een nadere invulling aan bestaande beleidskaders, plannen of uitvoeringsprogramma's.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
- In de EHS zijn naast de bestaande natuurgebieden grote delen van het Dommeldal aangewezen als 'Reservaatsgebied' en 'Beheersgebied'.
- In het Regionaal Structuurplan zijn enkele stedelijke ontwikkelingen opgenomen (o.a. Bedrijventerrein Eindeind en Esp-Noord en de nieuwe woonwijken ter hoogte van de Boordsche Velden). Deze ontwikkelingen hebben mogelijk consequenties voor de kwaliteit en het functioneren van natuur en landschap, landbouw, waterbeheer en recreatie.
- De natuurkwaliteit in de Urkhovensche Zeggen zal verder worden versterkt
- Op strategische locaties is het gewenst de landschappelijke en recreatieve kwaliteiten te versterken.

Verkeersstructuurplan (12 februari 2008)
In de gemeente Nuenen treedt in de spitsperioden verkeershinder op als gevolg van een onevenredige verhouding tussen de intensiteit en de capaciteit van haar wegennet. Het capaciteitsprobleem leidt tot sluipverkeer in woonwijken en leefbaarheidsproblemen als geluidsoverlast en geurhinder. Daarnaast zal de gemeente Nuenen gaan groeien. In 2030 zal Nuenen ongeveer 30% groter zijn dan nu. De ruimtelijke ontwikkelingen in Nuenen leiden samen met de autonome groei van de mobiliteit en de veranderende beleidscontext tot een heroverweging van het verkeersbeleid in de gemeente Nuenen.

In het document Verkeersstructuurplan gemeente Nuenen 'de knoop ontrafelt!' worden verschillende oplossingsrichtingen benoemd die kunnen leiden tot een oplossing van de verkeersproblematiek in de gemeente Nuenen.
Het spanningsveld ligt in de locatie van Nuenen ten opzichte van Helmond en Eindhoven, de weinig beschikbare Dommeloversteken en de wens van Nuenen om een dorp te blijven. De voorkeur gaat uit naar de 'doseervariant'. In een doseervariant wordt het verkeer gedoseerd binnengelaten in de kern Nuenen (o.a. het verminderen van intensiteiten op de Europalaan). Doel van de dosering is het weren van doorgaand verkeer door Nuenen.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
- De dorpse uitstraling uit zich onder meer in de schaalgrootte van de wegen. De de Europalaan en delen van de Smits van Oyenlaan worden in principe uitgevoerd met één rijstrook per rijrichting.
- Realisatie van nieuwe infrastructuur in Nuenen is geen optie.
- Stimuleren van OV, voor deze maatregel geldt dat het realiseren van een HOV as over de Europalaan te realiseren is.
- Maatregelen tot 2030: Grootschalige regionale aanpassingen aan de infrastructuur zijn voorzien voor de lange termijn. In het kader van het bereikbaarheidsprogramma Zuidoostvleugel BrabantStad wordt gestreefd naar het volmaken van de grote ruit rond Eindhoven doormiddel van een oost–west verbinding langs het Wilhelminakanaal tussen Ekkersrijt en Helmond.

Landschapsinvesteringsregeling Nuenen c.a. (aangepast in 2020)
In artikel 3.2. van de provinciale Verordening Ruimte (onlangs overgenomen in de 'Interim omgevingsverordening') wordt verplicht gesteld dat ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied bij moeten dragen aan de verbetering van de kwaliteit van het landschap en is van toepassing op alle ontwikkelingen in het buitengebied die in strijd zijn met het geldende bestemmingsplan, maar waaraan vanuit ruimtelijke overwegingen toch medewerking kan worden verleend. De gemeente Nuenen heeft er voor gekozen om vooraf vast te leggen hoe in het algemeen met verplichting uit artikel 3.2 van de Verordening Ruimte wordt omgegaan en heeft dit beschreven in de Landschapsinvesteringsregeling Nuenen c.a.

Uitgangspunten voor Ruimtelijk Casco
De gemeente Nuenen heeft de voorkeur om investeringen te laten plaatsvinden aansluitend op of in de nabijheid van het initiatief. Het is echter mogelijk dat investeringen niet in de nabijheid gerealiseerd kunnen worden (bijvoorbeeld vanwege een gebrek aan grond). Op dat moment kan die investering worden ingezet elders binnen de gemeente, om gemeentelijke beleidsdoelen met betrekking tot kwaliteitsverbetering van het landschap te realiseren.

BIJLAGE 2: NOTITIE M.E.R. (ORANJEWOUD B.V.)

Notitie

betreft: analyse Structuurvisie Nuenen vs. m.e.r.

aan	Gerard-Jan Andriessen	Gemeente Nuenen
van	Bastian van Dijck	Oranjewoud
kopie	Dave Albers	Croonen Adviseurs
datum	16 juli 2009 (definitief)	

Kader
De gemeente Nuenen is gestart met het (laten) opstellen van een structuurvisie nWro voor het gehele grondgebied (door Croonen Adviseurs).

Vraag
Moet in het kader van de structuurvisie rekening gehouden worden met verplichtingen ten aanzien van m.e.r. ?

Gebruikte informatie
- Structuurvisie Nuenen c.a. deel A Ruimtelijk Casco (ontwerp, Croonen januari 2009);
- Structuurvisie Nuenen c.a. deel B Projectenplan (eerste opzet, Croonen, april 2009);
- Overzicht plannen en projecten;
- Mondelinge informatie gemeente Nuenen (A. Ras, Buitengebied; M. Schenk, verkeer);
- Mondelinge informatie gemeente Nuenen tijdens overleg 14 mei j.l.

Algemeen: Structuurvisie en m.e.r.
In de Wet Milieubeheer (artikel 7.2) staat dat in het kader van een structuurvisie nWro een zogenaamde plan-m.e.r.-procedure doorlopen moet worden als de structuurvisie:
a) een wettelijk en/of bestuurrechterlijk verplicht plan is; en
b) kaderstellend is voor c) (mogelijk) m.e.r.-plichtige en/of m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten; en/of
d) kaderstellend is voor activiteiten waarvoor een passende beoordeling opgesteld moet worden.

ad a
Een structuurvisie nWro is een wettelijk en/of bestuurrechterlijk verplicht plan conform de nWro.

ad b
Kaderstellend is in de wetgeving niet exact gedefinieerd. Conform de Wet Milieubeheer is een plan in ieder geval kaderstellend als in het plan:
- een locatie of een tracé wordt aangewezen wordt de activiteiten
- een of meerdere locaties of tracés worden overwogen.

Dit is echter niet limitatief. Uit bovenstaande blijkt dat algemene beleidsvoornemens zonder enige mate van uitwerking niet onder de definitie van "kaderstellend" vallen.
Daarnaast kan een structuurvisie ontwikkelingen bevatten, waarvoor het niet kaderstellend is (bijvoorbeeld regionale ontwikkelingen)

ad c
M.e.r.-plichtige en/of m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten, zoals (limitatief) gedefinieerd in bijlage C en D van het Besluit m.e.r. Let op: "mogelijk": Als niet uitgesloten kan worden dat de activiteit m.e.r.-plichtig / m.e.r.-beoordelingsplichtig is, valt de activiteit onder de plan-m.e.r. plicht. Belangrijk aandachtspunt hierbij is dat voor activiteiten die al concreet bestemd zijn en/of al een besluit-/project- m.e.r. doorlopen hebben niet opnieuw een plan-m.e.r. gedaan hoeft te worden.

ad d
Conform de Natuurbeschermingswet moet een passende beoordeling worden opgesteld wanneer op voorhand niet uit te sluiten is dat een activiteit (significant) negatieve effecten heeft op een Natura2000 gebied.
Let op: het hoeft niet om een m.e.r.-plichtige of m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit te gaan.

Structuurvisie Nuenen kaderstellend voor m.e.r.-plichtige / m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten ?

Mogelijk van toepassing zijnde m.e.r.-plichtige / m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten.
Een eerste analyse van de Structuurvisie Nuenen zoals die er nu ligt geeft de volgende selectie van mogelijk m.e.r.-plichtige en m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten:

cat. nr.	Activiteit	m.e.r.-plichtig als	m.e.r.-beoordelingsplichtig als
1.2	Aanleg van een autosnelweg of autoweg, niet zijnde een hoofdweg	in alle gevallen	-
1.3	Aanleg van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, niet zijnde een hoofdweg, autosnelweg of autoweg	tracélengte > 10 km	tracélengte > 5 km
1.5	Wijziging of uitbreiding van een autosnelweg of autoweg, niet zijnde een hoofdweg, of Aanleg van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, niet zijnde een hoofdweg, autosnelweg of autoweg	tracélengte > 10 km verbreding van een weg met 1 of meer rijstroken en het te verbreden weggedeelte twee knooppunten of aansluitingen met elkaar verbindt, of de ombouw van een weg tot een autosnelweg of autoweg	tracélengte > 5 km
2.2	Aanleg van een boven- of ondergrondse spoorweg, vrijliggende busbaan, zweefspoor of andere bijzondere constructie	tracélengte > 5 km buiten de bebouwde kom in een gevoelig gebied of bufferzone	-
9	Inrichting landelijk gebied: functiewijziging in de natuur, recreatie, landbouw	> 250 ha	> 125 ha
10.1	Aanleg van toeristische of recreatieve voorzieningen	> 500.000 bezoekers per jaar, of > 50 ha, of > 20 ha in gevoelig gebied	> 250.000 bezoekers per jaar, of > 25 ha, of > 10 ha in gevoelig gebied
10.2	Aanleg van een golfbaan	> 50 ha, of > 20 ha in gevoelig gebied	> 25 ha, of > 10 ha in gevoelig gebied
11.1	Bouw van woningen	> 2.000 woningen buiten bebouwde kom, of > 4.000 woningen binnen bebouwde kom	> 2.000 woningen binnen bebouwde kom
11.2	Aanleg bedrijventerrein	> 150 ha	> 75 ha
14	oprichting, wijziging, uitbrei-ding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens	> 85.000 hoenders, of > 60.000 hennen, of > 3.000 varkens, of > 900 zeugen	> 60.000 mesthoenders, of > 45.000 hennen, of > 2.200 varkens, of > 350 zeugen

Algemeen
Uit informatie van gemeente (mondeling dhr. A. Ras, mondeling tijdens overleg 14 mei) blijkt dat de structuurvisie Nuenen vooral bedoeld is om bestaande / al lopende ontwikkelingen vast te leggen. Voor de grote ontwikkelingen zijn al m.e.r.-/bestemmingsplanprocedures doorlopen of gestart. De overige ontwikkelingen vallen naar verwachting beneden de drempelwaarden van het besluit m.e.r. Vanuit deze optiek kan gemotiveerd worden dat de structuurvisie niet kaderstellend is voor (nieuwe) m.e.r.-plichtige danwel m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten, waarvoor nog geen m.e.r. doorlopen is / wordt.

Aanleg van een autosnelweg of autoweg, niet zijnde een hoofdweg
Aanleg van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, niet zijnde een hoofdweg, autosnelweg of autoweg
Wijziging of uitbreiding van een autosnelweg of autoweg, niet zijnde een hoofdweg, of
Aanleg van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, niet zijnde een hoofdweg, autosnelweg of autoweg

- Nieuwe weg langs kanaal: wordt al separaat be-mer-d door provincie. Daarnaast kan beargumenteerd worden dat de structuurvisie niet kaderstellend is voor de weg, immers kaders worden gesteld in andere (regionale) procedures, de weg is een gegeven voor de structuurvisie Nuenen. 100% juridisch dekkend is dit echter niet.
- Aanpassing Europalaan: van 1x2 naar 2x1 met gescheiden middenberm, van 80 km naar 50 km) na aanpassing geen autoweg en daarmee niet vallend binnen m.e.r.-categorie.

Aanleg van een boven- of ondergrondse spoorweg, vrijliggende busbaan, zweefspoor of andere bijzondere constructie

- HOV-as: minder dan 5 km lengte buiten bebouwde kom in gevoelig gebied: niet m.e.r.-plichtig. (bovendien geen nieuw tracé, maar gelegen op bestaand tracé Europalaan)

Inrichting landelijk gebied: functiewijziging in de natuur, recreatie, landbouw

- aanleg grootschalige natuur (o.a. Dommeldal, bosplan Vaarle): al be-mer-d in het kader van de reconstructie, extra aanleg ver beneden drempelwaarde.
- aanleg grootschalige recreatie (Landgoed Gulbergen): zie hieronder.
- aanleg grootschalig water (Dommeldal, Gulbergen): al be-mer-d in het kader van de reconstructie, extra aanleg ver beneden drempelwaarde.
- aanleg grootschalig landbouwgebied: geen onderdeel structuurvisie.

Aanleg van toeristische of recreatieve voorzieningen
Aanleg van een golfbaan

- uitbreiding landgoed Gulbergen (inclusief golfbaan): => al be-mer-d.
- verplaatsen sportvoorzieningen: kleinschalig, te beargumenten dat het geen toeristisch-recreatieve voorziening betreft in de zin van het besluit m.e.r. Bovendien totaaloppervlak beneden drempelwaarden.

Bouw van woningen

- Nuenen-West => al be-mer-d.
- Overige: kleinschalig, (ver) beneden drempelwaarden.

Aanleg bedrijventerrein

- uitbreiding Eeneind: al bestemd en (ver) beneden drempelwaarde.

Oprichting, wijziging, uitbreiding van een inrichting voor het fokken, mesten of houden van pluimvee of varkens

- al be-mer-d in het kader van reconstructie.

Structuurvisie Nuenen kaderstellend voor activiteiten waarvoor een passende beoordeling moet worden opgesteld ?

- Onderzocht moet worden of (nieuwe) projecten uit de SV kunnen leiden tot significant negatieve effecten op de Natura2000gebieden. Zo ja, moet een passende beoordeling worden uitgevoerd in het kader van de SV en is de SV plan-m.e.r.-plichtig.
  Als onderzoek al in andere m.e.r.-procedures uitgevoerd wordt/is, kan gemotiveerd worden dat niet opnieuw onderzoek gedaan hoeft te worden.
- Relevant zijn Natura2000 gebieden ten zuiden van Nuenen: Stabrechtse Heide (3 km van gemeentegrens) en Grote Heide (5km van gemeentegrens)
- Overige nabijgelegen Natura2000 gebieden (o.a. Peel) liggen naar verwachting op dusdanig grote afstand dat geen negatieve effecten van projecten uit de SV te verwachten zijn.
- Naar verwachting zijn de meest relevante projecten die aan de zuidzijde van Nuenen: o.a. Eeneind, Gulbergen. Maar bekeken moet worden of er nog mogelijke andere ontwikkelingen in de nabijheid van Natura2000 gebieden spelen ?
- Als in de afweging/besluitvorming voor deze projecten al voldoende gekeken is naar de effecten op Natura2000 hoeft geen nieuw onderzoek gedaan te worden (check bestemmingsplan Eeneind, mer Gulbergen).
- Zo niet, is het verstandig in de structuurvisie (voor)onderzoek te doen. Dit kan/moet met behulp van een voortoets.
- Of er negatieve effecten te verwachten zijn en of deze significant zijn hangt af van instandhoudingsdoelstellingen Natura2000gebied (gebieden en soorten), verstoringsfactoren (voor welk effect zijn de instandhoudingsdoelstellingen gevoelig). ligging van de projecten en de verwachte effecten van de projecten.

Conclusies en advies

- Ervanuitgaande dat de structuurvisie geen nieuwe grootschalige projecten mogelijk maakt die niet al eerder be-mer-d zijn, kan gemotiveerd worden dat de structuurvisie niet kaderstellend is voor (nieuwe) m.e.r-plichtige activiteiten / m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten.
- Advies is dit in de structuurvisie goed en duidelijk te motiveren ("open kaart spelen").
- idem voor passende beoordeling: in structuurvisie aangeven en motiveren dat structuurvisie niet kaderstellend is voor activiteiten met mogelijk negatieve effecten op Natura2000gebieden, of dat deze activiteiten al voldoende eerder onderzocht zijn.
- Meest veilig is deze motivatie vorm te geven als voortoets.